

Sprawozdanie

o wypłacalności i kondycji finansowej

na dzień 31 grudnia 2016 roku i za rok obrotowy zakończony tego dnia

Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna

Spis treści

Podsumowanie	4
---------------------	---

A

Działalność i wyniki operacyjne	6
A.1 Działalność	7
A.2 Wynik z działalności ubezpieczeniowej	10
A.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)	14
A.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności	15
A.5 Wszelkie inne informacje	16

B

System zarządzania	17
B.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania	18
B.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji	22
B.3 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności	23
B.4 System kontroli wewnętrznej	31
B.5 Funkcja audytu wewnętrznego	32
B.6 Funkcja aktuarialna	33
B.7 Outsourcing	34
B.8 Wszelkie inne informacje	35

C

Profil ryzyka	36
C.1 Ryzyko ubezpieczeniowe (aktuarialne)	37
C.2 Ryzyko rynkowe	46
C.3 Ryzyko kredytowe	52
C.4 Ryzyko płynności	56
C.5 Ryzyko operacyjne	58
C.6 Pozostałe istotne ryzyka	64
C.7 Wszelkie inne informacje	64

D

Wycena do celów wypłacalności	65
D.1 Aktywa	66
D.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	73
D.3 Inne zobowiązania	77
D.4 Alternatywne metody wyceny	81
D.5 Wszelkie inne informacje	82

E

Zarządzanie kapitałem	83
E.1 Środki własne	84
E.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy	89
E.3 Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności	91
E.4 Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym	91
E.5 Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności	91
E.6 Wszelkie inne informacje	92

Załączniki	93
Załącznik nr 1 S.02.01.02	94- 95
Załącznik nr 2 S.05.01.02	96- 97
Załącznik nr 3 S.05.02.01	98
Załącznik nr 4 S.12.01.02	100 - 101
Załącznik nr 5 S.17.01.02	100 - 101
Załącznik nr 6 S.19.01.21	102
Załącznik nr 7 S.22.01.21	102
Załącznik nr 8 S.23.01.01	103
Załącznik nr 9 S.25.01.21	104
Załącznik nr 10 S.28.01.01	105

Podsumowanie

Zgodnie z art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej¹ oraz art. 301 Rozporządzenia delegowanego² Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna (dalej jako Gothaer TU S.A. lub Spółka) zostało zobligowane do opracowania oraz ujawnienia na stronie internetowej sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej (dalej jako sprawozdanie).

Podstawa sporządzenia

Niniejsze Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 roku i za rok obrotowy kończący się tego dnia zostało sporządzone zgodnie z wymogami określonymi w Ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, a także zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu delegowanym oraz Wytycznych dotyczących sprawozdawczości i publicznego ujawniania informacji (EIOPA-BoS-15/109).

Informacje o sprawozdaniu

Niniejsze sprawozdanie zawiera następujące informacje:

- opis działalności i wyników Spółki,
- opis systemu zarządzania i ocenę jego adekwatności do profilu ryzyka Spółki,
- opis ekspozycji na ryzyko, koncentracji ryzyka, ograniczania ryzyka i wrażliwości na ryzyko,
- opis podstaw i metod stosowanych dla celów wypłacalności do wyceny aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i pozostałych zobowiązań, wraz z wyjaśnieniem istotnych różnic w porównaniu z podstawami i metodami stosowanymi do ich wyceny w sprawozdaniach finansowych,
- opis zarządzania kapitałem, w tym:
 - strukturę i wysokość środków własnych oraz ich jakość,
 - wysokość kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego.

O ile nie wykazano inaczej, wszelkie wartości w sprawozdaniu są prezentowane w tys. PLN, dlatego ze względu na zaokrąglenia mogą wystąpić różnice pomiędzy poszczególnymi wierszami a sumami kontrolnymi niniejszego sprawozdania.

¹ Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U. 2015 poz. 1844) – dalej jako Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

² Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) – dalej jako Rozporządzenie delegowane.

Wymogi kapitałowe

W 2016 roku Spółka nieprzerwanie spełniała wymogi kapitałowe (kapitałowy wymóg wypłacalności oraz minimalny wymóg kapitałowy) dotyczące Wypłacalności II.

Tabela 1. Pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności przez środki własne Spółki

Pozycja	31.12.2016
Środki własne dopuszczone na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności	143 580
Kapitałowy wymóg wypłacalności	110 575
Współczynnik pokrycia	130%

Tabela 2. Pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego przez środki własne Spółki

Pozycja	31.12.2016
Środki własne dopuszczone na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego	103 357
Minimalny wymóg kapitałowy	49 759
Współczynnik pokrycia	208%

Adam Dwulecki
Członek Zarządu
Gothaer TU SA

Anna Włodarczyk-Moczowska
Prezes Zarządu
Gothaer TU SA

A

Działalność i wyniki operacyjne

Działalność i wyniki operacyjne

A.1 Działalność

Nazwa i forma prawna Spółki

Gothaer TU S.A. z siedzibą przy ulicy Wołoskiej 22A w Warszawie, działa na podstawie zezwolenia Ministra Finansów z dnia 30 stycznia 1990 roku na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej.

Spółka działa w formie spółki akcyjnej posiadającej osobowość prawną zgodnie z prawem polskim.

Przedmiotem działalności Gothaer TU S.A., według działów Europejskiej Klasyfikacji Działalności, są ubezpieczenia rzeczowe (nr 6512Z).

Siedziba Spółki

ul. Wołoska 22A
02-675 Warszawa

Rejestracja w Sądzie Gospodarczym

Numer rejestru KRS 0000033882
Siedziba Sądu Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie,
XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego,
Data rejestracji 20 sierpnia 2001 roku

Rejestracja w Urzędzie Skarbowym i Wojewódzkim Urzędzie Statystycznym

NIP 524-030-23-93
REGON 010594552

Nazwa i dane kontaktowe organu nadzoru

Spółka działa na rynku regulowanym przez Komisję Nadzoru Finansowego, której siedziba znajduje się przy Placu Powstańców Warszawy 1 w Warszawie.

Gothaer TU S.A. należy do Grupy Kapitałowej Gothaer (struktura została zaprezentowana na Schemacie 1), która działa na rynku regulowanym przez BaFin (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht), której siedziba znajduje się przy Graurheindorfer, 53117 Bonn, Niemcy.

Informacje dotyczące biegłego rewidenta

Biegłym rewidentem, odpowiedzialnym za przeprowadzenie badania niniejszego sprawozdania, jest Marcin Dymek (nr ewidencyjny 9899), reprezentujący KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą przy ulicy Inflanckiej 4a w Warszawie.

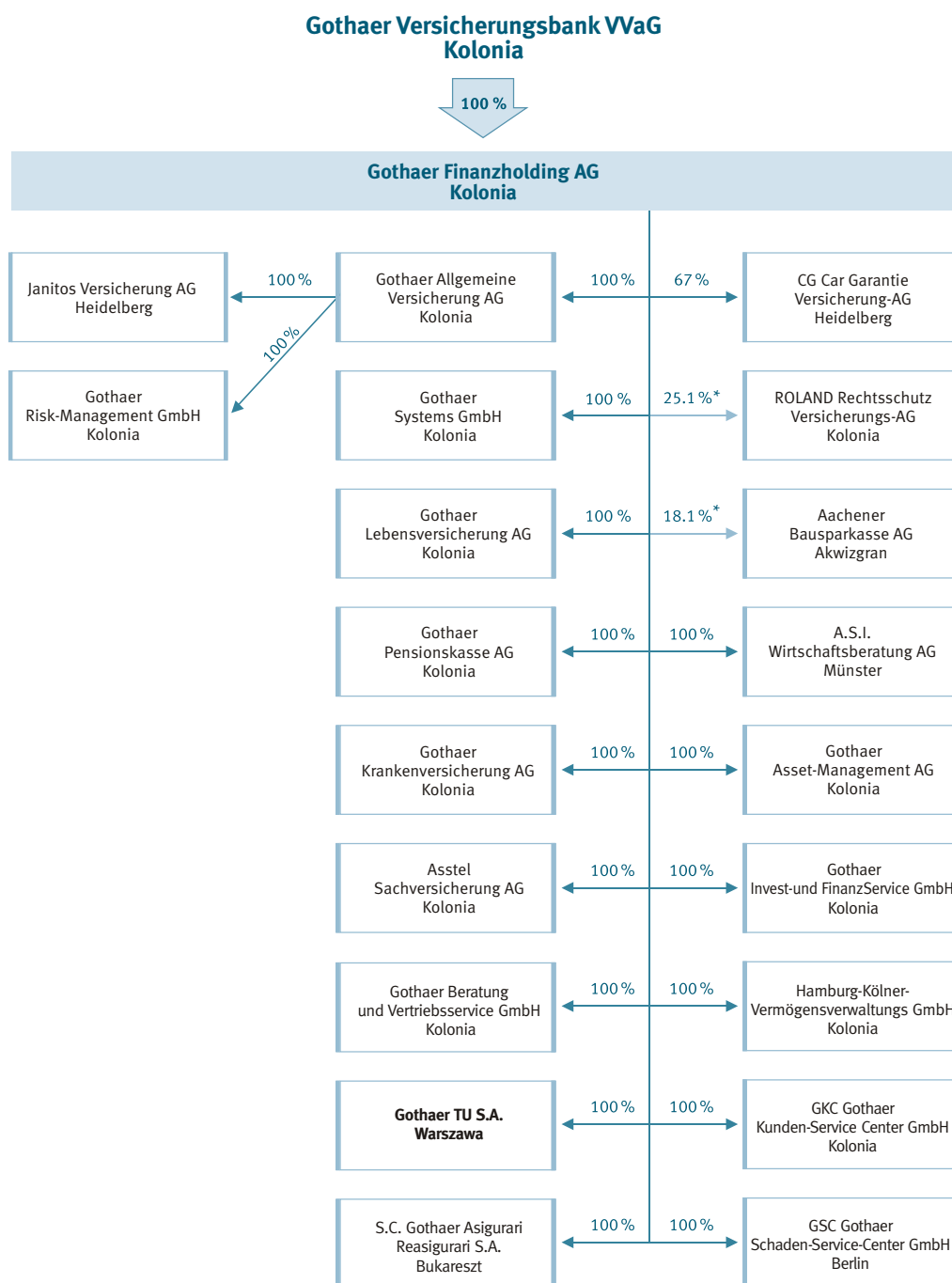
KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. jest podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych wpisanym na listę pod numerem 3546. KPMG Audyt Sp. z o.o. sp.k. zostało wybrane jako podmiot uprawniony do badania niniejszego sprawozdania uchwałą Rady Nadzorczej nr 18/2016 z dnia 27 czerwca 2016 roku.

Informacje dotyczące udziałowców posiadających znaczne pakiety akcji Spółki

Jedynym akcjonariuszem Gothaer TU S.A. jest Gothaer Finanzholding Aktiengesellschaft z siedzibą przy Arnoldiplatz 1 w Kolonii, Niemcy.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku kapitał zakładowy Spółki wynosił 102 611 449 PLN (słownie: sto dwa miliony sześćset jedenaście tysięcy czterysta czterdzieści osiem złotych) i dzielił się na 51 305 724 (słownie: pięćdziesiąt jeden milionów trzysta pięć tysięcy siedemset dwadzieścia cztery) akcji imiennych o wartości nominalnej 2,00 PLN każda. Akcje nie są w żaden sposób uprzywilejowane.

Schemat 1. Struktura Grupy Kapitałowej Gothaer

* Łączne udziały Grupy Kapitałowej Gothaer

Informacje o znaczących zdarzeniach mających wpływ na Spółkę

We wrześniu 2015 roku została zawarta oraz ujęta w księgach umowa reasekuracji proporcjonalnej obejmującej ubezpieczenia komunikacyjne z grupy 10. W związku z przejściem portfela wejściowego, pasywa bilansu (zgodnie ze statutowym sprawozdaniem finansowym³⁾) wzrosły o 159,3 mln PLN w następujących pozycjach: Udział reasekuratorów w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia oraz Zobowiązania z tytułu reasekuracji.

Rozliczenie portfela wejściowego miało nastąpić po wygaśnięciu umowy, jednak ten termin nie został określony w umowie. W grudniu 2016 roku został podpisany aneks do wyżej wymienionej umowy, określający czas jej trwania do 31 grudnia 2021 roku.

A.2 Wynik z działalności ubezpieczeniowej

W 2016 roku Spółka prowadziła działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie ubezpieczeń rzeczowych, tj. komunikacyjnych, majątkowych, osobowych, finansowych i pozostałych.

Tabela 3. Składka przypisana brutto

Składka przypisana brutto (w mln PLN)	01.01.2016 -31.12.2016
Ubezpieczenia komunikacyjne ⁴	385,7
Ubezpieczenia majątkowe ⁵	102,2
Ubezpieczenia osobowe ⁶	47,2
Ubezpieczenia finansowe ⁷	13,8
Ubezpieczenia pozostałe ⁸ , w tym	70,2
ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	38,5
Składka przypisana brutto razem	619,1

Struktura składki i odszkodowań w podziale na linie biznesowe została przedstawiona w załączniku nr 2 – S.05.01.02.

- 3 Sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określonymi w Ustawie o rachunkowości oraz sporządzone zgodnie ze szczególnymi zasadami rachunkowości określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji.
- 4 Zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia delegowanego w pozycji ubezpieczenia komunikacyjne zostały ujęte: pozostałe ubezpieczenia pojazdów, ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych.
- 5 Zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia delegowanego w pozycji ubezpieczenia majątkowe zostały ujęte: pozostałe ubezpieczenia pojazdów, ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe, ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych.
- 6 Zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia delegowanego w pozycji ubezpieczenia osobowe zostały ujęte ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych.
- 7 Zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia delegowanego w pozycji ubezpieczenia finansowe zostały ujęte: ubezpieczenia kredytów i poręczeń, ubezpieczenia różnych strat finansowych.
- 8 Zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia delegowanego w pozycji ubezpieczenia pozostałe zostały ujęte: ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej, ubezpieczenie kosztów ochrony prawnej, ubezpieczenia świadczenia pomocy.

Ubezpieczenia komunikacyjne

W zakresie ubezpieczeń komunikacyjnych Spółka posiada ofertę zarówno dla klientów indywidualnych, jak i dla klientów korporacyjnych (dotyczy flot pojazdów).

W 2016 roku ofertę poszerzono o ubezpieczenie kosztów organizacji świadczeń medycznych i leczenia po wypadku komunikacyjnym.

2016 rok był kolejnym okresem funkcjonowania rozszerzonej oferty dla klientów posiadających ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej. Dodatkowa opcja Bezpośredniej Likwidacji Szkód cieszyła się większym zainteresowaniem ze strony klientów w porównaniu do poprzedniego roku.

W 2016 roku kontynuowano prace w zakresie zwiększenia wykorzystania danych o kierowcach i pojazdach z baz zewnętrznych, tj. Eurotax, UFG⁹, CEPiK¹⁰ oraz inne działania w funkcjonujących systemach, które pozwoliły na wyeliminowanie błędów ludzkich w procesie zawierania umowy ubezpieczenia.

Ubezpieczenia majątkowe

Ubezpieczenia majątkowe oferowane są w ramach kompleksowej oferty zarówno klientom indywidualnym, jak i przedsiębiorstwom. W celu zapewnienia maksymalnego bezpieczeństwa ubezpieczonym i transparentności działalności we wszystkich ubezpieczeniach majątkowych dokonano przeglądu ogólnych warunków ubezpieczenia oraz wprowadzono zmiany w celu dostosowania zapisów do zmienionych przepisów prawa, tj. Ustawy o rozpatrywaniu reklamacji¹¹ oraz Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Ubezpieczenia dla obszaru energii odnawialnej stanowią istotny obszar działalności i przewagi konkurencyjnej dla całej Grupy Kapitałowej Gothaer, także dla polskiej Spółki. W maju 2016 roku, w oparciu o wieloletnie doświadczenia i korzystne tendencje rynkowe, w porozumieniu z Gothaer Allgemeine Versicherung AG znowelizowane zostały ogólne warunki ubezpieczenia elektrowni wiatrowych.

Spółka dostrzegła także nowe możliwości rozwoju w branży odnawialnych źródeł energii. W maju 2016 roku zawarto pierwsze polisy ubezpieczenia biogazowni.

W detalicznych majątkowych ubezpieczeniach dokonano korekty stawek ubezpieczeniowych, mając na celu dynamiczny rozwój sprzedaży przy utrzymaniu planowych wyników szkodowych. Działania sprzedażowe i marketingowe były skierowane w dużym stopniu na aktywizację sprzedaży ubezpieczeń mieszkaniowych i rolnych. Uruchomione zostały również nowe kanały dystrybucji dla produktów niszowych.

⁹ Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny.

¹⁰ Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców.

¹¹ Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz.U. 2015 poz. 1348) – dalej jako Ustawa o rozpatrywaniu reklamacji.

Ubezpieczenia osobowe

We wszystkich ubezpieczeniach osobowych dokonano przeglądu ogólnych warunków ubezpieczenia oraz wprowadzono zmiany, w celu dostosowania zapisów do zmienionych przepisów prawa, tj. Ustawy o rozpatrywaniu reklamacji oraz Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Podobnie jak w latach ubiegłych, ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych występowały w Spółce jako samodzielne produkty oraz w ramach kompleksowej oferty wraz z ubezpieczeniami komunikacyjnymi i majątkowymi w programach ubezpieczeniowych. Oferta Gothaer TU S.A. obejmuje zarówno ubezpieczenia dla klientów indywidualnych, jak i dla grup.

Z uwagi na zmiany geopolityczne wyraźnie wzrosła liczba cudzoziemców, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zainteresowanych ubezpieczeniem pokrycia kosztów świadczeń medycznych. W tej grupie odnotowano wysoką dynamikę sprzedaży.

Także w tej grupie ubezpieczeń dostosowane zostały ogólne warunki ubezpieczenia do zmienionych przepisów prawa, tj. Ustawy o rozpatrywaniu reklamacji oraz Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Ubezpieczenia finansowe

Ubezpieczenia finansowe obejmują głównie różnego rodzaju gwarancje dla klientów korporacyjnych. W 2016 roku ponownie wprowadzono do oferty gwarancje zapłaty czynszu. W celu sprostania wymogom rynkowym zostały wydłużone okresy odpowiedzialności wynikające z gwarancji.

Kontynuacja strategii polegająca na zaostrzaniu kryterium oceny ryzyka i udzielania gwarancji pozwoliła na dalszą poprawę jakości portfela klientów w ramach ubezpieczeń finansowych. Dzięki takim działaniom uzyskano pożądaną poziom rentowności produktu.

Żaden z sektorów gospodarki nie został wyłączony z obsługi przy zastosowaniu zasady indywidualnego podejścia do każdego wniosku o udzielenie gwarancji. Szczególne działania podejmowano w celu zdywersyfikowania portfela klientów ze względu na branżę działalności.

Ubezpieczenia pozostałe

Duża ilość zmian w przepisach prawnych, jak również zastój inwestycyjny, nie rokuje odwrócenia negatywnych trendów w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej. Nowelizacja Ustawy prawo zamówień publicznych¹² znacznie wyhamowała proces przetargowy w sektorze publicznym. Spowolnienie gospodarcze dotknęło także sektor prywatny. Pomimo dynamiki w pozyskiwaniu nowego biznesu Gothaer TU S.A. nie odnotowało wzrostu przypisu składki, także z uwagi na tendencje obniżania średnich składek. Pomimo tak trudnego rynku, w tej linii biznesu dzięki wyważonej ocenie ryzyka, Spółce udało się utrzymać pozytywne wskaźniki szkodowości oraz uzyskać pozytywny wynik techniczny.

¹² Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2015 poz. 2164 z późn. zm.) – dalej jako Ustawa prawo zamówień publicznych.

Zmiany w systemie prawnym oraz niepewność co do kierunków orzecznictwa miały natomiast pozytywny wpływ na rozwój ubezpieczeń ochrony prawnej. Wzrost świadomości prawnej społeczeństwa w połączeniu z dużą ilością zmian w ramach obowiązującego prawa stworzyły zapotrzebowanie na tego typu ubezpieczenie. W 2016 roku Gothaer TU S.A. odnotowało znaczną dynamikę na tym portfolio.

Podstawowe informacje finansowe

Poniższa tabela zawiera podstawowe dane finansowe Spółki, zgodne ze statutowym sprawozdaniem finansowym.

Tabela 4. Podstawowe informacje finansowe

Podstawowe informacje finansowej (dane w mln PLN)	01.01.2016 - 31.12.2016
Składka przypisana brutto	619,1
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	433,5
Koszty działalności ubezpieczeniowej	179,8
Wpływ reasekuracji	-42,1
Wynik techniczny netto	-77,0
Wynik finansowy netto	-38,2
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	931,8
Wskaźnik szkodowości brutto	83,2%
Wskaźnik szkodowości na udziale własnym	66,7%
Wskaźnik kosztów administracyjnych brutto	8,9%
Wskaźnik kosztów akwizycji brutto	24,4%
Wskaźnik kosztów działalności ubezpieczeniowej brutto	33,3%

Odszkodowania i wskaźniki szkodowości

W 2016 roku Spółka wypłaciła odszkodowania i świadczenia brutto w wysokości 433,3 mln PLN wobec 388,1 mln PLN wypłaconych w 2015 roku (wzrost o 11,7%). Wskaźnik szkodowości brutto w 2016 roku ukształtował się na poziomie 83,2% (w 2015 roku – 81,1%). Na wysokość tego wskaźnika w skali Spółki znaczący wpływ ma jego poziom w grupie 10. Na dzień 31 grudnia 2016 roku wskaźnik szkodowości w grupie 10 wyniósł 113,3%. Wysokość wskaźnika szkodowości w grupie 10 związana jest głównie ze wzrostem rezerw szkodowych, co jest skutkiem zmiany stopy technicznej, realizacją negatywnego run-off, wytycznymi KNF w procesie likwidacji szkód komunikacyjnych oraz z tendencjami rynkowymi związanymi z wyższymi szkodami osobowymi.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto wyniosła 931,8 mln PLN (wzrost w porównaniu do poprzedniego roku o 82,5 mln PLN). Poprzez podniesienie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Spółka w dużym stopniu poprawiła bezpieczeństwo swoich ubezpieczonych. Tworzone rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe przeznaczone są na pokrycie zobowiązań, jakie mogą wynikać z zawartych umów ubezpieczenia.

Koszty działalności

Najistotniejszą pozycją po stronie wydatków, poza odszkodowaniami i świadczeniami wypłaconymi z zawartych umów ubezpieczenia, były koszty działalności, obejmujące koszty akwizycji i koszty administracyjne.

Podstawowymi elementami kosztów akwizycji Gothaer TU S.A. były prowizje agencyjne oraz koszty związane z obsługą sieci sprzedaży.

Koszty akwizycji w 2016 roku wyniosły 150,0 mln PLN i była to kwota wyższa o 9,5 mln PLN w stosunku do roku poprzedniego. Udział kosztów akwizycji w składce przypisanej w 2016 roku wyniósł 24,2% i był to poziom wyższy o 0,8 pkt % w porównaniu do 2015 roku.

W 2016 roku Spółka poniosła koszty administracyjne w wysokości 54,7 mln PLN i była to kwota o ok. 2,0 mln PLN wyższa w porównaniu do roku ubiegłego.

Udział kosztów administracyjnych w przypisie składki 2016 roku wynosił 8,8% i był na takim samym poziomie jak w roku poprzednim.

Reasekuracja

W 2016 roku Spółka chroniła umowami reasekuracji obligatoryjnej swój portfel ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej komunikacyjnej, majątkowych i inżynierskich, w tym także auto-casco i casco szynowego, odpowiedzialności cywilnej ogólnej i zawodowej, gwarancji ubezpieczeniowych oraz transportowych.

Udział reasekuratorów w składce przypisanej w 2016 roku wyniósł 41,74% (w 2015 roku 78,34%). Wpływ reasekuracji na wynik techniczny wyniósł 42,1 mln PLN (w 2015 roku 17,1 mln PLN).

A.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

Nadrzędnym celem działalności lokacyjnej Gothaer TU S.A. jest zachowanie wysokiej stopy zwrotu z inwestycji, przy założonym poziomie ryzyka, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia płynności środków, dywersyfikacji portfela lokat oraz dopasowania aktywów Spółki do jej zobowiązań, w tym pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych adekwatnymi aktywami.

W związku z przejściem na nowy model – Wyłatalność II, wzrosło znaczenie dopasowania przepływów finansowych pomiędzy aktywami finansowymi a rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi. W związku z powyższym w 2016 roku podjęto działania powodujące wydłużenie duracji aktywów finansowych, zwiększając dopasowanie do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Polityka inwestycyjna ukierunkowana jest głównie na bezpieczeństwo lokat, co w konsekwencji determinuje strategię inwestycyjną do lokowania środków finansowych głównie w dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa. W celu zachowania bieżącej płynności Spółki, zwłaszcza w zakresie wypłat odszkodowań i salda reasekuracji, Gothaer TU S.A. lokuje część środków w depozyty bankowe.

Wynik z działalności lokacyjnej został obliczony zgodnie ze statutowym sprawozdaniem finansowym.

W 2016 roku Spółka osiągnęła 4,6 mln PLN dochodu z działalności lokacyjnej (z uwzględnieniem kapitału z aktualizacji wyceny), co dało rentowność w skali roku na poziomie 0,7%.

Tabela 5. Przychody i koszty z działalności lokacyjnej (w tys. PLN)

Wyszczególnienie	01.01.2016 – 31.12.2016
DEPOZyty BANKOWE	
Przychody	259
Odsetki otrzymane	179
Zarachowane odsetki	80
Koszty	0
OBLIGACJE SKARBU PAŃSTWA	
Przychody	25 137
Przychody z obligacji	13 901
Zarachowane odsetki	7 474
Wynik dodatni z realizacji lokat	2 756
Niezrealizowane zyski	1 006
<i>Niezrealizowane dodatnie różnice kursowe</i>	975
<i>Niezrealizowane zyski z obligacji</i>	31
Koszty	5 390
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	508
Wynik ujemny z realizacji lokat	1 267
Niezrealizowane straty	3 615
<i>Niezrealizowane ujemne różnice kursowe</i>	0
<i>Niezrealizowane straty z obligacji</i>	3 615
Δ Kapitał z aktualizacji wyceny brutto	-15 376
PRZYCHODY DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ	25 396
KOSZTY DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ	20 766
WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ	4 630
Rentowność	0,7%

A.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

Spółka nie prowadzi innych rodzajów działalności, poza opisanymi w niniejszym rozdziale. Gothaer TU S.A. nie zamierza w przyszłości zmieniać profilu biznesowego.

Umowy leasingowe

Spółka posiada samochody w leasingu operacyjnym. Każda z umów została zawarta na okres 36 miesięcy, liczony od dnia wydania samochodu.

A.5 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje dotyczące działalności i wyników operacyjnych Spółki zostały zaprezentowane w niniejszym rozdziale.

System zarządzania

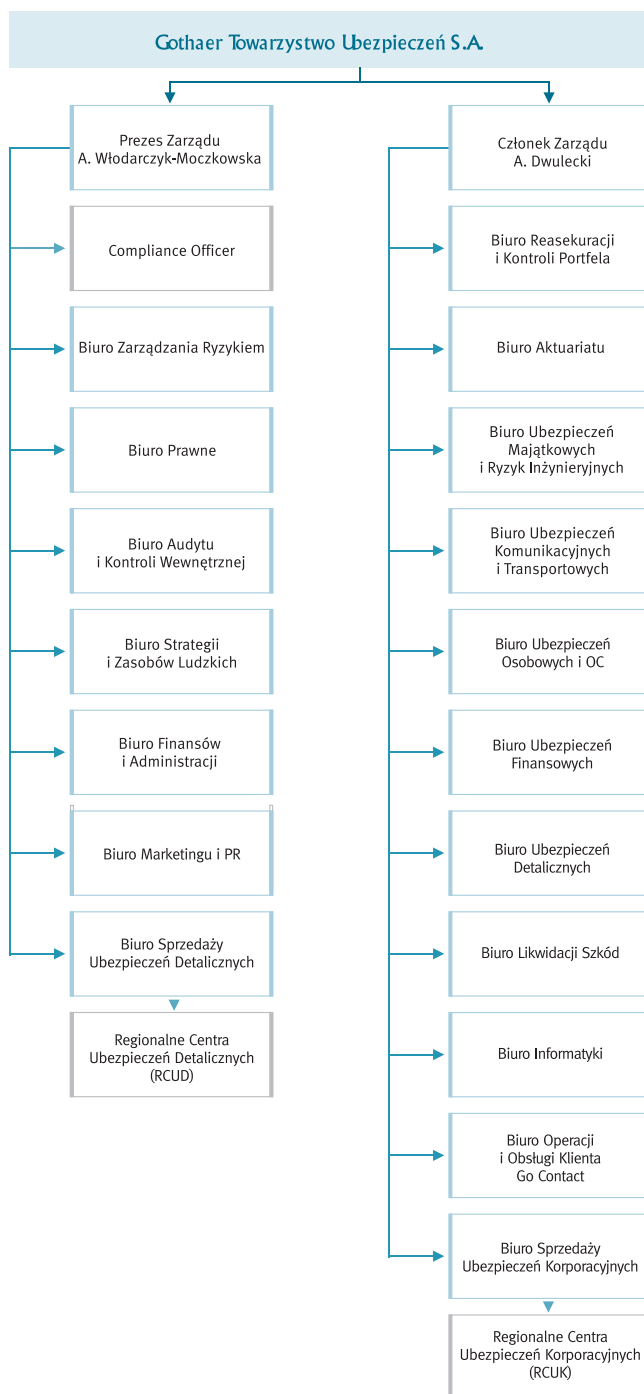
B

System zarządzania

B.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania

W ramach systemu zarządzania Gothaer TU S.A. istotnymi organami są: Zarząd, Rada Nadzorcza, Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, osoby pełniące funkcje kluczowe oraz komitety funkcjonujące w Spółce.

Schemat 2. Struktura organizacyjna Spółki stan na dzień 31 grudnia 2016 roku (obowiązująca od 1 sierpnia 2016 roku)

Zarząd

Organem uprawnionym do reprezentacji Spółki jest Zarząd. Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę. Zarząd Spółki składa się co najmniej z dwóch członków, w tym Prezesa Zarządu, powoływanych przez Radę Nadzorczą na kadencję nie dłuższą niż 5 lat. Zarząd może podejmować uchwały na posiedzeniach, w trybie pisemnym/obiegowym, jak również za pomocą środków porozumiewania się na odległość. W przypadku równości głosów w głosowaniu nad uchwałą Zarządu, decyduje głos Prezesa Zarządu. Szczegółowy tryb podejmowania uchwał ustala Regulamin Zarządu uchwalany przez Zarząd.

W okresie od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku miały miejsce następujące zmiany w Zarządzie:

- w dniu 11 kwietnia 2016 roku z funkcji Członka Zarządu zrezygnował Wojciech Rabiej,
- w związku z zakończeniem okresu oddelegowania do pracy w Gothaer TU S.A., wynikającego z porozumienia z Gothaer Finanzholding Aktiengesellschaft, w dniu 31 lipca 2016 roku funkcję Członka Zarządu przestała pełnić Anna Biesenthal.

Od 1 sierpnia 2016 roku w skład Zarządu wchodzi:

- Anna Włodarczyk-Moczkowska – Prezes Zarządu, organizuje i nadzoruje działalność Spółki w zakresie: sprzedaży ubezpieczeń, spraw korporacyjnych i postępowań prawnych, strategii, spraw personalnych, zarządzania projektami i procesami, audytu i kontroli wewnętrznej, marketingu i PR, spraw ekonomiczno-finansowych, inwestycji kapitałowych, administracji i windykacji oraz zarządzania ryzykiem (w tym compliance),
- Adam Dwulecki – Członek Zarządu, jest odpowiedzialny za sprawy z zakresu: ubezpieczeń korporacyjnych (w tym współpracy z brokerami), underwritingu ubezpieczeń detalicznych, likwidacji szkód, aktuariatu, planowania, reasekuracji i kontroli portfela, informatyki, obsługi klientów i partnerów (w tym obsługi reklamacji).

Rada Nadzorcza

Organem nadzoru Spółki jest Rada Nadzorcza. Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Do kompetencji Rady Nadzorczej, poza sprawami wynikającymi bezpośrednio z powszechnie obowiązujących przepisów prawa należy:

- zatwierdzanie strategii Spółki,
- zatwierdzanie opracowanych przez Zarząd rocznych lub wieloletnich planów finansowych Spółki,
- wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, któremu powierzone zostanie badanie rocznych sprawozdań finansowych Spółki,
- zatwierdzanie wytycznych w zakresie prowadzonej działalności lokacyjnej,
- wyrażanie zgody na: nabycie, objęcie, zbycie udziałów lub akcji w innych podmiotach prawa oraz zakładanie i likwidowanie innych podmiotów prawa, chyba, że czynność ta dokonywana jest przez Spółkę w ramach prowadzonej działalności lokacyjnej,
- wyrażanie zgody na zbycie i nabycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, przy czym zgoda Rady Nadzorczej zastępuje konieczność uzyskania akceptacji Walnego Zgromadzenia w trybie art. 393 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych,
- zatwierdzanie podziału kompetencji pomiędzy poszczególnymi członkami Zarządu.

W okresie od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku miały miejsce następujące zmiany w Radzie Nadzorczej:

- w dniu 20 stycznia 2016 roku z funkcji Członka Rady Nadzorczej zrezygnował Jürgen Meisch.

Od 21 stycznia 2016 roku w skład Rady Nadzorczej wchodzi:

- Thomas Leicht – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Klaus Christoph Reichert – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
- Werner Görg – Członek Rady Nadzorczej,
- Volker Honacker – Członek Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza uchwałą z dnia 31 grudnia 2014 roku przyjęła Zasady Wynagradzania Członków Organu Zarządzającego, które szczegółowo określają zasady wynagradzania Zarządu.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy

Zakres kompetencji oraz tryb zwoływania i odbywania Walnych Zgromadzeń określa Kodeks spółek handlowych.

Jedynym akcjonariuszem Spółki jest Gothaer Finanzholding Aktiengesellschaft z siedzibą przy ulicy Arnoldiplatz 1 w Kolonii (Niemcy).

Zwyczajne Walne Zgromadzenie uchwałą z dnia 6 maja 2015 roku przyjęło wytyczne dotyczące kompetencji, reputacji oraz niezależności osób wchodzących w skład organu nadzorującego oraz zasad ich wynagradzania, w których szczegółowo opisano zasady wynagradzania Rady Nadzorczej.

Funkcje kluczowe

W ramach systemu zarządzania Spółki wyszczególniono 4 funkcje kluczowe, do nadzorowania i zarządzania którymi Zarząd wyznaczył następujących pracowników:

- funkcja zarządzania ryzykiem – zarządzający Dyrektor Biura Zarządzania Ryzykiem,
- funkcja zgodności z przepisami – zarządzający Compliance Officer,
- funkcja audytu wewnętrznego – zarządzający Dyrektor Biura Audytu i Kontroli Wewnętrznej,
- funkcja aktuarialna – zarządzający Dyrektor Biura Aktuariatu, Aktuariusz Spółki.

Opisy najważniejszych zadań oraz obowiązków osób nadzorujących funkcje kluczowe znajdują się w dalszej części sprawozdania.

Komitety funkcjonujące w Spółce

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w Spółce funkcjonowały następujące komitety:

- Komitet bezpieczeństwa informacji,
- Komitet cenowo-produktowy,
- Komitet ds. rezerw,
- Komitet ds. ryzyka,
- Komitet ds. wynagrodzeń,
- Komitet inwestycyjny,
- Komitet underwritingu,
- Komitet sterujący Programu Strategii,
- Komitet Systemów Informatycznych,
- Komitety projektowe.

Zasady wynagradzania w Spółce

W Gothaer TU S.A. przyjęto wewnętrzne uregulowania dotyczące polityki wynagradzania i systemów wynagradzania pracowników, w tym menedżerów i innych osób uznanych za istotne z punktu widzenia działalności Spółki. Określone na piśmie regulacje wewnętrzne obowiązujące w 2016 roku to:

- Regulamin wynagradzania – ustala warunki wynagradzania za pracę dla wszystkich pracowników zatrudnionych przez Spółkę, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko,
- Regulamin Systemu Premiowego na 2016 r. dla Pracowników Strategicznych i 4KF,
- Regulamin Systemu Premiowego na 2016 r. dla pracowników sieci detalicznej Regionalnych Centrów Ubezpieczeń,
- Regulamin Systemu Premiowego na 2016 r. dla pracowników pionu ubezpieczeń korporacyjnych.

Powyższe regulaminy i systemy premiowe są poddawane corocznym przeglądom i aktualizacjom.

W Spółce nie funkcjonuje dodatkowy program emerytalno-rentowy lub program wcześniejszych emerytur.

Istotne transakcje zawarte z akcjonariuszami, osobami wywierającymi znaczący wpływ oraz członkami organu zarządzającego lub nadzorczego

W 2016 roku Spółka poniosła następujące koszty na rzecz akcjonariusza, tj. Gothaer Finanzholding Aktiengesellschaft:

- wypłata odsetek od pożyczek podporządkowanych w wysokości 1 007 tys. PLN,
- zarachowanie odsetek od pożyczek podporządkowanych w wysokości 1 749 tys. PLN,
- wypłata świadczenia z tytułu usług zarządzania w wysokości 71 tys. PLN,
- wypłata świadczenia z tytułu negocjacji umów reasekuracyjnych w wysokości 7 tys. PLN.

Do istotnych transakcji zawartych z członkami organu zarządzającego lub nadzorczego Spółka zaliczyła w 2016 roku:

- wynagrodzenie Zarządu w wysokości 2 791 tys. PLN,
- wynagrodzenie Rady Nadzorczej w wysokości 223 tys. PLN.

B.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

W celu przestrzegania wymogów dotyczących kompetencji i reputacji, Spółka wprowadziła odpowiednie uregulowania wewnętrzne, tworzące politykę personalną.

W ramach Regulaminu Pracy ustalona została organizacja i porządek pracy oraz związane z tym prawa i obowiązki Pracodawcy oraz wszystkich pracowników (bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko).

Regulamin Pracy wprowadził obowiązek dbania o reputację – informowanie Pracodawcy na piśmie, o każdym znanym pracownikowi fakcie, mogącym w jakikolwiek sposób wpłynąć na interesy Spółki, a w szczególności informowania o jakichkolwiek czynach zabronionych, które mogą zostać popełnione w związku z wykonywaniem obowiązków.

Dodatkowo w celu dbania o reputację, Spółka wprowadziła umowy o zakazie konkurencji podczas trwania stosunku pracy.

Kolejnymi ważnymi uregulowaniami wewnętrznymi, dotyczącymi kompetencji i reputacji, są:

- Procedura kadrowa – definiująca całość procesu kadrowego (od zatrudnienia pracownika po rozwiązanie z nim umowy),
- Rekrutacja pracowników – procedura zapewniająca jednolite zasady postępowania podczas procesu rekrutacji pracowników,
- Opisy stanowisk pracy – zawierają katalog wymagań i niezbędnych kompetencji oczekiwanych od pracowników na poszczególnych stanowiskach.

Normy, które zostały ujęte w powyższych procedurach, umożliwiają Spółce odpowiedni dobór kandydatów na poszczególne stanowiska, z uwzględnieniem ich kompetencji i reputacji, badanych również na podstawie wcześniejszej kariery zawodowej i dokumentów, dostarczonych w procesie rekrutacji.

Zarząd

Członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza, zgodnie z brzmieniem art. 368 § 4 Ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz.U. 2000 nr 94 poz. 1037) – dalej jako KSH.

Rada Nadzorcza zapewnia, aby osoby wchodzące w skład organu zarządzającego posiadały kompetencje do prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń, wynikające z posiadanej wiedzy oraz ich doświadczenia, dawały rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków oraz były uznane za cieszące się nieposzlakowaną opinią. Rada Nadzorcza uwzględnia wszystkie informacje istotne dla oceny,

bez uszczerbku dla wszelkich ograniczeń nakładanych przez krajowe przepisy oraz niezależnie od państwa, w którym zaszły ewentualne wydarzenia.

Funkcje kluczowe

Proces rekrutacji i zatrudnienia obowiązujący w Gothaer TU S.A. zapewnia, że doświadczenie i kwalifikacje osób zajmujących funkcje kluczowe są zgodne z wymaganiami prawnymi i odpowiednie, aby zapewnić prawidłowe zarządzanie Spółką.

W ramach polityki personalnej, w Spółce obowiązuje instrukcja dotycząca osób pełniących funkcje kluczowe: Zasady dotyczące stanowisk i osób wyznaczonych do pełnienia funkcji kluczowych – 4KF. Dokument zawiera informacje dotyczące zasad zatrudniania i wynagradzania osób wykonujących funkcje kluczowe oraz oceny kompetencji i reputacji danej osoby zajmującej funkcję kluczową.

Za powołanie i odwołanie osób pełniących funkcje kluczowe odpowiedzialny jest Zarząd.

W procesie rekrutacji i zatrudniania podpisywana jest z pracownikiem umowa o zakazie konkurencji podczas trwania stosunku pracy, która ma zapewnić uczciwość wykonywanej pracy i wyeliminowanie konfliktu interesów pomiędzy Gothaer TU S.A. a pracownikiem pełniącym funkcję kluczową.

B.3 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

Funkcja zarządzania ryzykiem

Schemat 3. Struktura funkcji zarządzania ryzykiem

Zadania, cele oraz założenia funkcji zarządzania ryzykiem w Gothaer TU S.A. są opisane w Polityce funkcji zarządzania ryzykiem przyjętej w uchwale Zarządu z dnia 23 grudnia 2016 roku Nr 62/16, a w zakresie własnej oceny ryzyka i wypłacalności (dalej również jako ORSA¹³) w Polityce przyjętej uchwałą z dnia 15 listopada 2016 roku Nr 154/16. Osobą odpowiedzialną za funkcję zarządzania ryzykiem jest Pan Hubert Grochowski będący równocześnie Dyrektorem Biura Zarządzania Ryzykiem. W 2016 roku Członkiem Zarządu odpowiedzialnymi za nadzorowanie działalności funkcji Zarządzania Ryzykiem był Pan Wojciech Rabiej a następnie Prezes Zarządu Pani Anna Włodarczyk-Moczowska. Dokumentem opisującym cele Spółki w zakresie zarządzania ryzykami jest Strategia Zarządzania Ryzykiem przyjęta uchwałą Zarządu z dnia 22 listopada 2016 Nr 156/2016 roku oraz uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 14 grudnia 2016 roku Nr 23/16.

Cele Spółki w zakresie realizacji funkcji zarządzania ryzykiem

Głównym celem Spółki w zakresie funkcji zarządzania ryzykiem jest zapewnienie odpowiedniej ochrony ubezpieczającym i beneficjentom umowy ubezpieczenia. Cel ten jest realizowany w ramach wdrażania strategii funkcji zarządzania ryzykiem, której implementacja ma za zadanie zapewnienie wysokich standardów w prowadzonej przez Spółkę działalności. Gothaer TU S.A. z uwagi na specyfikę prowadzonej działalności, której ramy określone są w ogólnie obowiązujących przepisach prawa, jest obowiązany do prowadzenia jej w taki sposób, aby przy uwzględnieniu rodzaju i struktury oferowanych usług osiągnąć pożądany stopień bezpieczeństwa. Spółka dąży zatem do zapewnienia odpowiedniej ochrony podmiotom, które zawarły ze Spółką umowę ubezpieczenia i ewentualnym beneficjentom tych umów.

Celami uzupełniającymi wspomagającymi realizację celu głównego są:

- zapewnienie stabilności finansowej Spółki,
- zapewnienie należytych praktyk w działalności Gothaer TU S.A. podnoszących wizerunek firmy, jako podmiotu charakteryzującego się dużym zaufaniem publicznym,
- zapewnienie jednolitych zasad zarządzania ryzykiem, które zabezpieczą Spółkę przed ewentualnymi stratami, wynikającymi z uwagi na materializację ryzyk powodujących wzrost kosztów lub zmniejszenie przychodów.

Cele Gothaer TU S.A. w zakresie funkcji zarządzania ryzykiem realizowane są poprzez zarządzanie oparte na ryzyku ekonomicznym. W ramach funkcji zarządzania ryzykiem Spółka wyróżnia:

- system zarządzania ryzykiem – zbiór uregulowań wewnętrznych, zasad monitorowania i raportowania, sprawozdawczości, oceny realizacji funkcji zarządzania ryzykiem oraz koordynowania własnej oceny ryzyka i wypłacalności,
- zarządzanie poszczególnymi ryzykami – w tym ryzykami ujętymi w formule standardowej obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności oraz ryzykami ujętymi w mapie ryzyka, celem dokonania własnej oceny ryzyka i wypłacalności.

13 Own Risk and Solvency Assessment.

W zakresie zachowania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa Spółki, konieczne jest określenie stopnia akceptowalnego przez Spółkę poziomu ryzyka. Teoretycznym dopuszczalnym poziomem ryzyka jest zapewnienie nieprzerwanego spełniania wymogów bezpieczeństwa, tj. 100% pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi. Maksymalnym przyjętym w strategii zarządzania ryzykiem akceptowalnym poziomem ryzyka jest pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi w wysokości 110%, natomiast pożądaný poziom ryzyka został określony na poziomie 125% pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności.

W przypadku poszczególnych ekspozycji brane są pod uwagę ryzyka określone w mapie ryzyka – w którym to miejscu wyszczególnione zostały wszystkie istotne ryzyka obejmujące działalność Spółki. Limity tolerancji ryzyka dla poszczególnych ryzyk uzależnione są od ogólnych potrzeb kapitałowych Spółki i wyznaczonego maksymalnego akceptowalnego poziomu ryzyka.

Zadania funkcji zarządzania ryzykiem

Określone w uregulowaniach wewnętrznych zadania funkcji zarządzania ryzykiem obejmują:

- udzielanie pomocy organom zarządzającym i nadzorującym Gothaer TU S.A. poprzez zapewnienie specjalistycznych analiz i przeglądów jakości w zakresie systemu zarządzania ryzykiem,
- monitorowanie systemu zarządzania ryzykiem,
- ocenę profilu ryzyka Spółki,
- identyfikację i ocenę nowego ryzyka oraz ocenę dotychczasowych ryzyk,
- raportowanie informacji w zakresie ryzyk i systemu zarządzania ryzykiem.

Funkcja zarządzania ryzykiem jest odpowiedzialna za kształtowanie i nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Spółce. Do jej szczegółowych kompetencji należy:

- organizacja prac Komitetu ds. ryzyka,
- opracowywanie okresowych raportów dotyczących funkcji zarządzania ryzykiem,
- nadzór nad wdrażaniem uregulowań wewnętrznych w zakresie funkcji zarządzania ryzykiem,
- monitorowanie skuteczności działania funkcji zarządzania ryzykiem w Spółce,
- koordynowanie i nadzorowanie prac nad obowiązkami informacyjnymi w zakresie funkcji zarządzania ryzykiem,
- sporządzanie treści rocznego sprawozdania finansowego w części dotyczącej funkcji zarządzania ryzykiem,
- opracowanie strategii zarządzania ryzykiem,
- analizowanie apetytu na ryzyku i limitów tolerancji ryzyka oraz kontrola zgodności zarządzania oraz ekspozycji na poszczególne ryzyka z przyjętymi w strategii ryzyka założeniami,
- współudział w obliczeniu SCR¹⁴ i MCR¹⁵,
- koordynowanie prac nad ORSA,
- opracowanie mapy ryzyka i zmian w mapie ryzyka,
- współpraca z właścicielami lub administratorami procesów w opracowaniu wskaźników i metod pomiaru ryzyka,

¹⁴ Solvency Capital Requirement – kapitałowy wymóg wypłacalności – dalej jako SCR.

¹⁵ Minimum Capital Requirement – minimalny wymóg kapitałowy – dalej jako MCR.

- koordynowanie procesu zarządzania ryzykami z kategorii ryzyk operacyjnych,
- przeprowadzenie oceny ryzyka we współpracy z właścicielami lub administratorami procesu,
- monitorowanie i analizowanie potencjalnego wpływu nowych ryzyk na działalność Spółki,
- koordynowanie zarządzania incydentami (materializacji ryzyk).

Na mocy decyzji Zarządu Spółki, osoba realizująca funkcję zarządzania ryzykiem wykonuje swoje zadania w sposób funkcjonalnie niezależny i wolny od wszelkich instrukcji wewnętrznych innych jednostek organizacyjnych. Funkcja zarządzania ryzykiem jest zintegrowana ze strukturą organizacyjną i procesami zachodzącymi w Spółce, przez co umożliwia skuteczne podejmowanie decyzji przez Zarząd Spółki. Realizacja funkcji zarządzania ryzykiem dotyczy:

- oceny ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia oraz tworzenia rezerw, w tym:
 - polityki danych,
 - cyklu obsługi roszczeń,
 - adekwatności składki,
- zarządzania aktywami i pasywami, w tym:
 - zgodności strategii inwestycyjnej z zasadą ostrożnego inwestora,
- lokat, w tym:
 - poziomu tolerancji ryzyka,
 - oceny ryzyka kredytowego,
 - wewnętrznych limitów ilościowych dotyczących aktywów,
- zarządzania płynnością, w tym:
 - weryfikacji dostępnych opcji finansowania,
- koncentracji ryzyk, w tym:
 - identyfikacji źródeł ryzyka,
 - ustalenia granic ryzyka,
 - analizy ryzyka zarażenia (przeniesienie ryzyka z jednego podmiotu na drugi),
- ryzyka operacyjnego, w tym:
 - odpowiedzialności dotyczącej identyfikacji, dokumentowania i monitorowania ekspozycji na ryzyko,
- reasekuracji, w tym:
 - oceny ryzyka kredytowego,
 - limitów ilościowych,
 - ochrony przed zdarzeniami katastroficznymi,
- technik ograniczania ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem

W Polityce funkcji zarządzania ryzykiem opisano proces zarządzania ryzykiem. Składa się on z 5 elementów:

- ustalenia obszarów występowania ryzyka w działalności Gothaer TU S.A. oraz identyfikacja ryzyka,
- oceny ryzyka,
- inwentaryzacji ryzyk,
- postępowania z ryzykiem,
- monitorowania i raportowania ryzyka.

Ustalanie obszarów występowania ryzyka i identyfikacja ryzyka

Ustalenie obszarów występowania ryzyka następuje w trakcie analizy poszczególnych procesów odzwierciedlających rodzaje czynności wykonywanych w Gothaer TU S.A. oraz ujętych w mapie procesów opisujących Spółkę. Identyfikacja ryzyka następuje w wyniku analizy zagrożeń w procesach, analizy dotychczasowych incydentów, które miały miejsce w działalności Spółki oraz oceny środowiska zewnętrznego, otaczającego Gothaer TU S.A. Wyniki tych analiz stanowią podstawę do określenia ryzyk istotnych oraz dalszego postępowania z tymi ryzykami.

Gothaer TU S.A. dokonało podziału ryzyk na 5 kategorii:

- ryzyko ubezpieczeniowe – oznacza ryzyko straty spowodowanej zdarzeniem ubezpieczeniowym lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych w związku z niewłaściwymi założeniami dotyczącymi wyceny i tworzenia rezerw,
- ryzyko rynkowe – związane z poziomem lub zmiennością rynkowych cen instrumentów finansowych, które mają wpływ na wartość aktywów i zobowiązań,
- ryzyko kredytowe – związane z nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązań kontrahentów lub dłużników Spółki, między innymi w zakresie umowy ubezpieczenia, umowy agencyjnej oraz umowy reasekuracji,
- ryzyko płynności – związane ze zdolnością Spółki do terminowej realizacji swoich zobowiązań,
- ryzyko operacyjne – związane z funkcjonowaniem procesów wewnętrznych lub wynikające z działań personelu i systemów oraz związane ze zdarzeniami zewnętrznymi w obszarach nie ujętych przez inne kategorie ryzyka.

Ocena ryzyka

Ocena ryzyka w ujęciu ilościowym przeprowadzana jest przez odpowiadającego za dane ryzyko właściciela lub administratora procesu z reguły przy współudziale Biura Zarządzania Ryzykiem.

Ocena jest dokonywana w formie pomiaru ryzyka poprzez zastosowanie odpowiedniego modelu powiązanego z charakterystyką zidentyfikowanego ryzyka. Zastosowany model pomiaru ryzyka uzależniony jest od przyczyn przeprowadzenia pomiaru, do których należą:

- badanie przeprowadzane na zlecenie organu nadzoru – metodologia ustalona przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego,
- SCR, MCR – metodologia ustalona w ramach dokumentacji reżimu prawnego Wyptalność II,
- badanie przeprowadzane na zlecenie akcjonariusza Spółki – metodologia ustalona przez akcjonariusza Spółki,
- badanie przeprowadzane wyłącznie na wewnętrzne potrzeby Spółki – metodologia opracowana przez właściwego właściciela lub administratora procesu.

Ilościowa ocena poszczególnych ryzyk przeprowadzana jest przynajmniej raz na pół roku.

Ocena ryzyka w ujęciu jakościowym ma na celu określenie stopnia zagrożenia generowanego przez ryzyko dla działalności Spółki i na tej podstawie następuje podjęcie decyzji, co do dalszego postępowania z ryzykiem. Ocena jest dokonywana w formie pomiaru ryzyka poprzez określenie wag dla poszczególnych parametrów pomiaru. W analizie uwzględnia się:

- wagę ryzyka dla osiągnięcia celów strategicznych Spółki,
- prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka,
- wagę ryzyka dla wizerunku Spółki i jej postrzegania przez klientów.

Ocena jakościowa wyliczana jest w oparciu o macierz korelacji i może przybrać wartość od 1 do 9 – gdzie 1 oznacza niską istotność ryzyka, natomiast 9 ryzyko o bardzo dużym znaczeniu dla Spółki. Ocena ryzyka w ujęciu jakościowym jest przeprowadzana przez wszystkich właścicieli lub administratorów procesów w uzgodnieniu z Biurem Zarządzania Ryzykiem raz na kwartał.

Mapa ryzyka

Funkcja Zarządzania Ryzykiem odpowiedzialna jest za opracowanie mapy ryzyka. W mapie ryzyka oprócz zinventaryzowania ryzyk oraz przypisanej im oceny zawierają się metody postępowania z ryzykiem oraz środki niezbędne do ich realizacji. Określone w mapie ryzyka środki stanowią ramowy zakres działań koniecznych do podjęcia przez właścicieli lub administratorów i uczestników wskazanych procesów. Działania rozłożone w czasie, wymagające angażowania nakładów finansowych są ujmowane w procesie planowania. Celem ujednolicenia zasad wprowadzono w Spółce podział na pięć metod postępowania z ryzykiem:

- unikanie ryzyka – metoda polegająca na nieprzyjęciu ryzyka,
- zapobieganie ryzyku – działania, których celem jest obniżenie potencjalnego ryzyka lub jego całkowite wyeliminowanie,
- redukcja ryzyka – działania podejmowane w celu redukcji prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka, redukcji jego wpływu na działalność lub redukcji obu jednocześnie,
- transfer ryzyka – działania podejmowane w celu zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka lub jego wpływu na działalność Spółki poprzez transfer ryzyka lub dzielenie się jego częścią,
- akceptacja ryzyka – przyjęcie ryzyka w sytuacji, gdy nie przekracza ono założonego poziomu lub brak jest możliwości przeciwdziałania ryzyku albo koszt przeciwdziałania przewyższa potencjalne korzyści.

Zastosowanie wybranej metody postępowania z ryzykiem jest uzależnione od:

- założeń przyjętych w strategii zarządzania ryzykiem w tym określenia poziomu stopnia akceptowalnej ekspozycji na ryzyko,
- analizy skuteczności i adekwatności proponowanej metody,
- faktycznych możliwości zastosowania metody pod względem posiadanych zasobów kapitałowych i ludzkich.

Mapa ryzyka jest zatwierdzana przez Komitet ds. ryzyka a następnie przekazywana do Zarządu Spółki oraz w ramach informacji w zakresie rocznego raportu ryzyka Radzie Nadzorczej.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka

Monitorowanie ryzyka odbywa się w sposób ciągły i jest prowadzone przez właścicieli lub administratorów procesów i pracowników wykonujących określone czynności w procesach. Właściciele i administratorzy procesów niezwłocznie informują funkcję zarządzania ryzykiem o każdym zagrożeniu, które ich zdaniem może mieć istotne konsekwencje dla funkcjonowania Spółki.

Funkcja Zarządzania Ryzykiem po analizie ryzyk przygotowuje raporty zawierające:

- Informacje o stopniu wdrożenia i sprawności systemu zarządzania ryzykiem,
- Informacje o realizacji strategii zarządzania ryzykiem,
- Informacje o zarządzaniu poszczególnymi ryzykami tj. wyniki i komentarz wyników w zakresie obliczenia wymogów kapitałowych, wyniki i komentarz wyników w zakresie własnej oceny ryzyka i wypłacalności w podziale na wszystkie ryzyka wchodzące w skład mapy ryzyka oraz informacje o nowych potencjalnych ryzykach mających wpływ na działalność Spółki i o incydentach, które miały miejsce w raportowanym okresie.

Własna ocena ryzyka i wypłacalności ORSA

Zgodnie z art. 63 ust. 7 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, Spółka jest zobowiązana (w ramach systemu zarządzania ryzykiem) do przeprowadzenia własnej oceny ryzyka i wypłacalności co najmniej raz w roku, a także bezzwłocznie po wystąpieniu istotnych zmian w profilu ryzyka Gothaer TU S.A.

Cele badania:

- zapewnienie odpowiedniego stopnia bezpieczeństwa finansowego Spółce, który umożliwia prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w oparciu o stabilne podstawy finansowe,
- analiza sytuacji kapitałowej i finansowej Spółki w perspektywie określonej w procesie planistycznym oraz wpływu zakładanych parametrów działalności Spółki na jej apetyt na ryzyko i związany z tym poziom jej bezpieczeństwa,
- przedstawienie organowi zarządzającemu i nadzorującemu Spółki oceny stabilności finansowej oraz mających wpływ na wypłacalność Spółki głównych składowych ryzyka zarówno w kontekście obecnej jak i przyszłej działalności,
- zapewnienie należytych praktyk w działalności Gothaer TU S.A. i budowanie wizerunku firmy jako podmiotu charakteryzującego się dużym zaufaniem publicznym.

ORSA nie jest procesem ciągłym w działalności Spółki. Prace przeprowadzane były w okresie kwiecień-grudzień 2016 i zostały podzielone na dwie części. Każdy z etapów składał się z dwóch faz badania. Badanie było skorelowane z procesem planistycznym Spółki. Pierwsza sesja planistyczna została zakończona przedstawieniem Radzie Nadzorczej na posiedzeniu w czerwcu 2016 roku prognozy wykonania planu 2016 roku. Druga sesja planistyczna została zakończona przyjęciem przez Radę Nadzorczą na posiedzeniu grudniowym planu finansowego Spółki w perspektywie średniookresowej na lata 2017-2021. Fazy badania w obydwu częściach związane były z opracowaniem i uzgodnieniem założeń dotyczących technicznych i finansowych wyników, które Spółka uzyska w prognozowanych okresach. Etap ten dotyczył przede wszystkim ustalenia:

- wielkości sprzedaży w poszczególnych produktach uwzględniając liczbę polis,
- wskaźników szkodowych i kosztowych dla poszczególnych produktów,
- wyników technicznych zakładanych dla poszczególnych produktów,
- założeń dotyczących programu reasekuracyjnego,
- strukturę i wielkość poszczególnych pasywów i aktywów Spółki,
- wielkość i strukturę należności w podziale na poszczególne ekspozycje,
- wielkość i strukturę lokat w podziale na poszczególne ekspozycje.

W drugiej fazie badania dokonano:

- wyliczenia ilościowych wymogów kapitałowych dla poszczególnych ryzyk lub modułów ryzyka w oparciu o formułę standardową w tym prospektywnej Własnej Oceny Ryzyka i Wypłacalności na podstawie którego dokonywane są analizy przyszłej sytuacji finansowej Spółki
- wyliczenia ilościowych wymogów kapitałowych dla pojedynczych ryzyk przy modyfikacji założeń formuły standardowej,
- oceny jakościowej poszczególnych ryzyk ujętych w badaniu,
- oceny różnic pomiędzy założeniami formuły standardowej a własną oceną ryzyka,
- oceny przyszłych zmian związanych ze strukturą kapitału,
- wyliczenia stopnia pokrycia wymogów kapitałowych środkami własnymi.

W trakcie badania dokonano również oceny, czy profil ryzyka Spółki odbiegał od założeń leżących u podstaw obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności i czy te odchylenia były istotne. Potwierdzono nieistotność tego odchylenia. Raport z przeprowadzonego badania został przekazany do Komisji Nadzoru Finansowego.

B.4 System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej jest spójnym mechanizmem obiektywnego i racjonalnego zapewnienia, że zakładane cele Gothaer TU S.A. są realizowane. Zapewnienie realizacji celów odbywa się na poziomie:

- efektywności i wydajności działalności operacyjnej,
- rzetelności i wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- zgodności funkcjonowania Spółki z odpowiednimi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

System kontroli wewnętrznej Spółki został zaprojektowany zgodnie z art. 46 Dyrektywy Wyłącalność II i obejmuje następujące obszary:

- procedury administracyjne i księgowe – określone w przepisach prawa, uregulowaniach wewnętrznych i decyzjach kierowników jednostek organizacyjnych,
- organizacja kontroli wewnętrznej – określona w Regulaminie Systemu Kontroli Wewnętrznej,
- system raportowania na wszystkich szczeblach organizacji – określone w przepisach prawa, uregulowaniach wewnętrznych i decyzjach kierowników jednostek organizacyjnych,
- funkcję zgodności z przepisami (compliance) – realizowana zgodnie z zasadami określonymi w Polityce Compliance Gothaer TU S.A. i właściwymi uregulowaniami wewnętrznymi.

Funkcja zgodności z przepisami

Osobą odpowiedzialną za funkcję zgodności z przepisami jest Pan Hubert Grochowski będący równocześnie Dyrektorem Biura Zarządzania Ryzykiem. W 2016 roku Członkiem Zarządu odpowiedzialnymi za nadzorowanie działalności funkcji była Prezes Zarządu Pani Anna Włodarczyk-Moczkowska.

Zadania, cele oraz założenia funkcji zgodności z przepisami w Gothaer TU S.A. są opisane w Polityce funkcji zgodności z przepisami przyjętymi w uchwale Zarządu z dnia 24 lutego 2016 roku Nr 24/16. W skład dokumentacji wchodzi dodatkowo Podręcznik Compliance, Polityka w zakresie zasad wręczania i przyjmowania korzyści przez pracowników Gothaer TU S.A., Kodeks Postępowania Gothaer TU S.A. oraz Polityka ochrony konkurencji. Polityka dotycząca Funkcji zgodności z przepisami oraz powiązane z nią dokumenty łącznie stanowią dokumentację opisującą tę funkcję.

Głównym celem Spółki w zakresie funkcji zgodności z przepisami jest zapewnienie, że działalność Spółki jest i będzie prowadzona w zgodności z powszechnie obowiązującymi przepisami. Cel ten jest realizowany łącznie z celami drugorzędowymi, które dotyczą:

- zapewnienia stabilności finansowej Gothaer TU S.A.,
- zapewnienia należytych praktyk w działalności Gothaer TU S.A. budujących wizerunek firmy jako podmiotu charakteryzującego się dużym zaufaniem publicznym,
- zapewnienia, że relacje między klientami, partnerami biznesowymi, przedsiębiorstwem, kierownictwem i pracownikami są oparte na zasadach uczciwości i zaufania.

Zadania funkcji zgodności z przepisami prawa obejmują:

- ustanowienie systemowych zasad zapewnienia prowadzenia działalności Spółki w zgodności z przepisami prawa, w tym zadań, kompetencji i obowiązków sprawozdawczych przypisanych dla tej funkcji,
- monitorowanie zmian w przepisach prawa, w tym tzw. potencjalnych ryzyk prawnych, mających wpływ na działalność Spółki,
- opracowanie i wdrażanie planu zapewnienia prowadzenia działalności Spółki w zgodności z przepisami prawa, w tym określenie przyszłych działań obejmujących wszystkie obszary działalności Spółki,
- identyfikację, klasyfikację, pomiar, ocenę i współudział w zarządzaniu ryzykiem prawnym,
- proponowanie, wdrażanie i ocenę adekwatności wdrożonych rozwiązań, mających na celu zapobieganie niezgodności z przepisami,
- doradzanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej w zakresie zapewnienia zgodności prowadzonej działalności z przepisami prawa.

B.5 Funkcja audytu wewnętrznego

Osobą odpowiedzialną za funkcję audytu wewnętrznego jest Pan Robert Popadyniec będący równocześnie Dyrektorem Biura Audytu. W 2016 roku Członkiem Zarządu odpowiedzialnym za nadzorowanie działalności funkcji audytu wewnętrznego była Prezes Zarządu Pani Anna Włodarczyk-Moczowska.

Funkcja audytu wewnętrznego, poprzez niezależną i obiektywną ocenę systemu zarządzania, w szczególności systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej i funkcji zapewnienia zgodności, sprawia że systemy te i funkcje działają prawidłowo, czyli adekwatnie, skutecznie i efektywnie.

Audyt wewnętrzny ocenia ryzyka mogące się pojawić w ramach działalności jednostek Spółki oraz bada i ocenia adekwatność, skuteczność i efektywności systemów kontroli wewnętrznej, w szczególności czynności kontrolnych mających na celu eliminowanie lub ograniczanie ryzyka. Audyt wewnętrzny komunikuje istotne ryzyka stwierdzone w trakcie prowadzonych audytów funkcji zarządzania ryzykiem oraz funkcji zgodności z przepisami.

Funkcja audytu wewnętrznego działa jako Biuro Audytu i Kontroli Wewnętrznej umiejscowione w pionie podległym bezpośrednio Prezesowi Zarządu. Audytorzy nie prowadzą ani nie są odpowiedzialni za działania operacyjne. Powoływanie i odwoływanie dyrektora Biura Audytu i Kontroli Wewnętrznej odbywa się zgodą Rady Nadzorczej.

Audytory wewnętrzni są niezależni w wykonywaniu swoich zadań, a w szczególności w zakresie planowania audytów, przeprowadzania audytów oraz oceniania wyników audytu i formułowania treści raportów. Niezależność audytu potwierdzona jest w Regulaminie audytu, przyjmowanym przez Zarząd i zatwierdzanym przez Radę Nadzorczą.

Funkcja audytu ma zapewnioną możliwość bezpośredniego komunikowania się z Zarządem oraz Radą Nadzorczą i bezpośredniego raportowania do tych organów, udziału w posiedzeniach Rady Nadzorczej poświęconych zagadnieniom audytu, spotkania z Radą Nadzorczą bez udziału Zarządu.

B.6 Funkcja aktuarialna

Osobą odpowiedzialną za funkcję aktuarialną jest Pan Sebastian Krzemień będący równocześnie Dyrektorem Biura Aktuariatu. W 2016 roku Członkiem Zarządu odpowiedzialnymi za nadzorowanie działalności funkcji aktuarialnej był Pan Wojciech Rabiej, a następnie Pan Adam Dwulecki.

Za powołanie i odwołanie osoby pełniącej funkcję aktuarialną odpowiedzialny jest Zarząd, który określa obowiązujące zakazy, nakazy oraz zakres odpowiedzialności wyżej wymienionej osoby.

Funkcja aktuarialna wykonuje swoje zadania w sposób funkcjonalnie niezależny i wolny od wszelkich instrukcji wewnętrznych innych jednostek organizacyjnych. Ponadto funkcji aktuarialnej zapewniony jest dostęp do wszelkiej informacji, dokumentów, danych, bądź systemów informatycznych związanych z wykonywanymi przez nią obowiązkami. Osoba zarządzająca funkcją może, w każdym czasie żądać wyjaśnień od wszystkich jednostek organizacyjnych Spółki, w tym sporządzania na potrzeby funkcji raportów, zestawień bądź analiz związanych z obszarem jej działania.

Funkcja aktuarialna Spółki została zaprojektowana zgodnie z art. 48 Dyrektywy Wypłacalność II. Do jej najważniejszych obszarów należą:

- koordynacja ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- zapewnienie adekwatności metodologii i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania rezerwy techniczno-ubezpieczeniowych,
- ocena, czy dane wykorzystane do obliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości,
- porównanie najlepszych oszacowań z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń,
- informowanie organu administrującego, zarządzającego lub nadzorującego o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia oraz adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji,
- wnoszenie wkładu w efektywne wdrażanie systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w odniesieniu do modelowania ryzyka leżącego u podstaw obliczeń wymagań kapitałowych.

W zakresie realizacji systemu zarządzania ryzykiem funkcja aktuarialna w sposób szczególny współpracuje z funkcją zarządzania ryzykiem.

Funkcja aktuarialna przeprowadza kalkulacje wymogów kapitałowych w ramach wewnętrznego harmonogramu przeprowadzania badań. Dodatkowo funkcja aktuarialna, na zlecenie funkcji zarządzania ryzykiem, dokonuje obliczeń ekspozycji na poszczególne ryzyka. Równocześnie Biuro Aktuariatu bierze udział w pracach planistycznych oraz powiązaną z nimi własną oceną ryzyka i wypłacalności, przedstawiając funkcji zarządzania ryzykiem perspektywne lub alternatywne wyniki dotyczące wymogów kapitałowych.

Funkcja aktuarialna wspólnie z funkcją zarządzania ryzykiem dokonuje wstępnej oceny ryzyka ubezpieczeniowego, które spółka Gothaer TU jest gotowa zaakceptować z uwagi na przyjęty poziom limitów dla poszczególnych ryzyk ubezpieczeniowych.

Kontakty z funkcją audytu związane są z kontrolami instytucjonalnymi przeprowadzanymi przez Biuro Audytu Wewnętrznego lub, gdy w trakcie wykonywania zadań należących do obowiązków funkcji aktuarialnej, stwierdzi ona konieczność poinformowania funkcji audytu o wszelkiego typu nieprawidłowościach procesowych mających miejsce w Spółce.

Relacja z funkcją zgodności z przepisami odbywa się ad-hoc, w przypadkach, gdy pojawiające się okoliczności prawne mogą mieć wpływ na zadania wykonywane przez funkcję aktuarialną.

B.7 Outsourcing

Outsourcing

Zgodnie z Polityką Outsourcingu w Gothaer TU S.A. (przyjętą uchwałą Zarządu Nr 166/16 z dnia 23 grudnia 2016 roku) Spółka definiuje outsourcing jako umowę między Spółką a dostawcą usług, na podstawie której dostawca usług wykonuje proces, usługę lub działanie, które w innym przypadku zostałyby wykonane przez Spółkę, a także umowę, na podstawie której dostawca usług powierza wykonanie takiego procesu, usługi lub działania innym podmiotom, za pośrednictwem których wykonuje on dany proces, usługę lub działanie.

Gothaer TU S.A. w ramach outsourcingu nie powierza realizacji funkcji należących do systemu zarządzania. Natomiast dopuszcza możliwość outsourcingu czynności podstawowych lub ważnych.

Umowy outsourcingu w ramach Grupy Kapitałowej Gothaer są zawierane i monitorowane zgodnie z ogólnymi zasadami, z uwzględnieniem reguł racjonalności i rachunku ekonomicznego. Umowy te dodatkowo podlegają ocenie pod kątem spełnienia wymagań wynikających z przepisów podatkowych, Ustawy o rachunkowości¹⁶ oraz zgodności pomiędzy wymaganiami prawa polskiego i obcego.

Dostawcy wykonujący czynności uznane za podstawowe lub ważne podlegają jurysdykcji polskiej, za wyjątkiem Gothaer Asset Management AG, który podlega jurysdykcji niemieckiej.

¹⁶ Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1047 z późn. zm.) – dalej jako Ustawa o rachunkowości.

Funkcje kluczowe a outsourcing

Compliance Officer i funkcja zarządzania ryzykiem nadzoruje ryzyko outsourcingu w ramach systemu zarządzania ryzykiem oraz opiniuje projekty umów outsourcingu pod względem ryzyka dla Spółki.

Ponadto Compliance Officer i funkcja audytu wewnętrznego uwzględniają odpowiednio w rocznym planie działania funkcji zgodności z przepisami oraz w planach audytów, ocenę przestrzegania przez jednostki organizacyjne Polityki Outsourcingu i przepisów prawa w zakresie objętym wspomnianą polityką.

B.8 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje dotyczące systemu zarządzania Spółki zostały zaprezentowane w niniejszym rozdziale.

Profil ryzyka

Profil ryzyka

Zgodnie z podejściem Gothaer TU S.A. formuła standardowa, którą posługuje się Spółka odzwierciedla, w sposób wystarczający, jej rzeczywisty profil ryzyka.

Spółka klasyfikuje ryzyka do jednej z pięciu kategorii:

- ryzyko ubezpieczeniowe (aktuarialne),
- ryzyko rynkowe,
- ryzyko kredytowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko operacyjne.

C.1 Ryzyko ubezpieczeniowe (aktuarialne)

Ryzyko ubezpieczeniowe jest główną kategorią ryzyka w działalności Spółki. Od 2016 roku nastąpiło rozszerzenie analizy ryzyka, zarówno w kontekście jakościowym, jak i ilościowym poprzez opracowanie złożonej hierarchii ryzyka. Nowy podział ryzyka odzwierciedla wewnętrzne zapotrzebowanie Spółki na zrozumienie, przanalizowanie, a także właściwą analizę i ocenę występujących ryzyk o charakterze ubezpieczeniowym oraz prezentuje strukturę wyliczania wymogów kapitałowych określonych w systemie Wypłacalność II. Podejście to umożliwia połączenie obydwu postawionych celów oraz wpływa na właściwe zrozumienie istoty analizowanych ryzyk.

Ryzyko składki i rezerw

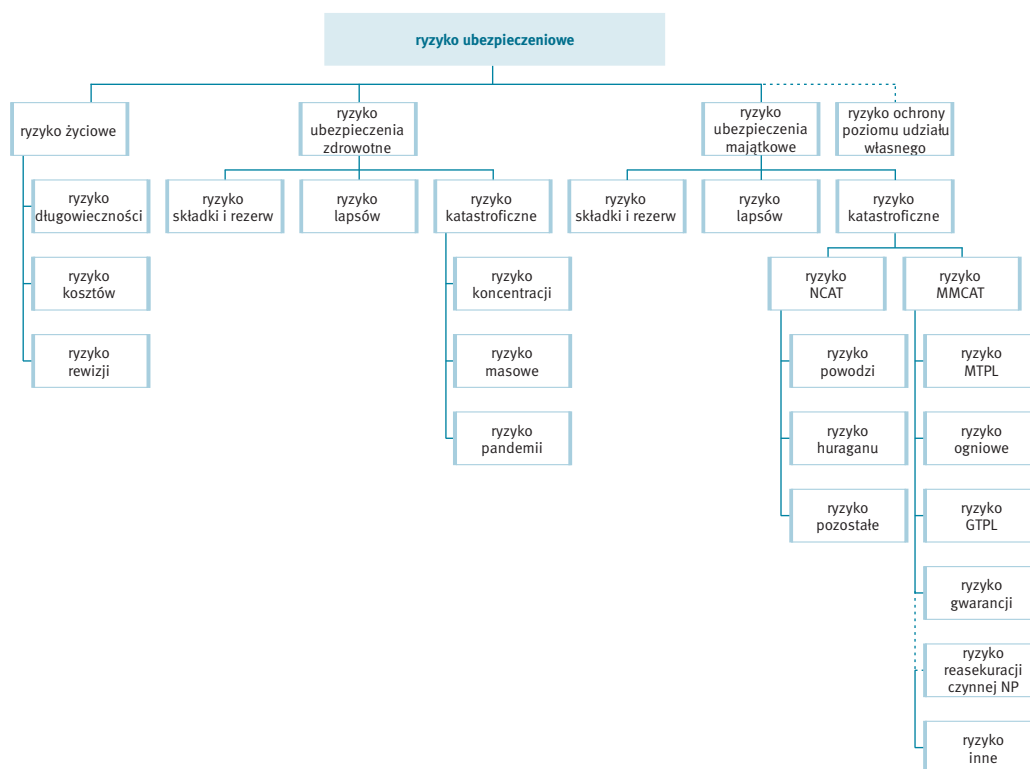
Ryzyko składki i rezerw jest związane z dwoma podmodułami ryzyka: ryzykiem składki oraz ryzykiem rezerw. Ryzyka składki i ryzyko rezerw mają kluczowe znaczenie dla działalności Spółki. W obu przypadkach materializacja ryzyka będzie stratą lub niekorzystną zmianą wartości zobowiązań ubezpieczeniowych. Pomimo zbliżonej natury i podobnych skutków, różne są podłoża ryzyka składki i ryzyka rezerw. W przypadku ryzyka rezerw wiąże się ono z niewłaściwym oszacowaniem wartości rezerw – na poziomie nieadekwatnym do wartości przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu wypłacanych odszkodowań. Ryzyko składki łączy się natomiast ze źle oszacowaną wartością ceny za usługę ubezpieczeniową, która nie jest wystarczająca do pokrycia przyszłych zobowiązań ubezpieczeniowych.

Z uwagi na odwrócony cykl zarządzania usługą w działalności ubezpieczeniowej, tj. na wstępie pobranie opłaty za usługę (a właściwie za przyrzeczenie realizacji usługi) kompensaty start finansowych klienta w wyniku zdarzenia ubezpieczeniowego, bardzo dużą rolę w przypadku ustalania ceny usługi, jak i przyszłych wypłacalnych odszkodowań mają modele matematyczne oraz dane, którymi te modele są zasilane.

Usługi ubezpieczeniowe oferowane w ramach działu II nie są jednorodną grupą. Bardzo istotne znaczenie dla omawianego rodzaju ryzyka ma długość okresu możliwości zgłaszania roszczenia oraz długość okresu, w którym wystąpiło zdarzenie ubezpieczeniowe lub miało miejsce zmaterializowanie się jego wpływu. Z uwagi na powyższe inna jest istota ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej przede wszystkim w zakresie szkód osobowych, szkód majątkowych bądź szkód w ubezpieczeniach następstw nieszczęśliwych wypadków lub ubezpieczeń zdrowotnych. W ocenie potencjalnego wpływu na Spółkę konieczne jest również uwzględnienie wielkości portfela ubezpieczeniowego dla danego rodzaju ryzyk.

Podstawowym źródłem ryzyka składki i rezerw w działalności Gothaer TU S.A. są ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Dzieje się tak, ponieważ trudno jest określić skalę potencjalnego problemu, a także występują metodologiczne trudności oszacowania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz wyceny w składce ubezpieczeniowej przyszłych zobowiązań.

Schemat 4. Struktura ryzyka ubezpieczeniowego Spółki

W 2016 roku w zakresie ryzyka składki i rezerw miała miejsce kontynuacja dotychczas rozpoczętych prac. Działania Zarządu były ukierunkowane na zachowanie bezpieczeństwa finansowego Spółki oraz jej bieżącego wyniku finansowego (w związku z potencjalnym negatywnym rozwojem szkód historycznych z ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych). We wspomnianych ubezpieczeniach mamy bardzo długi okres dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Sytuacja ta wiąże się z nowymi roszczeniami względem zakładów ubezpieczeń bądź otwieraniem procesu likwidacji szkód, które wydawały się zamknięte np. poprzez wypłatę odszkodowania. Zatem w działalności Spółki występuje wzrost prawdopodobieństwa ryzyka rezerw związany z potencjalną koniecznością doszacowania rezerw wynikającą z niezależnych od Spółki czynników, w szczególności zmian otoczenia prawnego. Wobec powyższego w 2016 roku głównym wyzwaniem dla nieprzerwanej działalności Gothaer TU S.A. było odpowiednie zabezpieczenie finansowe przed tego typu zdarzeniami zarówno w zakresie transferu ryzyka ubezpieczeniowego, jak i podniesienia długoterminowego bezpieczeństwa finansowego – wzrostu buforu bezpieczeństwa.

Portfel ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych chroniony jest trzema umowami reasekuracyjnymi: nieproporcjonalną oraz dwoma proporcjonalnymi. Przyjęte założenia, związane w głównej mierze z reasekuracją ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdów mechanicznych, mają za zadanie zabezpieczenie przedmiotowego portfela przed materializacją ryzyka, o którym mowa w poprzedzającym akapicie niniejszego raportu. Wpływają one również pozytywnie na bezpieczeństwo finansowe Spółki w rozumieniu obniżenia ekspozycji na ryzyko ubezpieczeniowe – zgodnie z metodologią wyliczenia tego ryzyka w ramach formuły standardowej kapitałowego wymogu wypłacalności.

Niezależnie od reasekuracji w Spółce trwają prace nad odpowiednią identyfikacją środowiska ryzyka rezerw. W 2016 roku odbywały się posiedzenia Komitetu ds. rezerw, których celem była wymiana informacji pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi o nowo zdiagnozowanych czynnikach ryzyka, trendach czy obserwacjach danych. Na spotkaniach analizowano następujące problemy:

- podstawa prawna roszczeń z tytułu zadośćuczynień, np. art. 448 KC, 446 § 2 KC,
- aktywność pełnomocników poszkodowanych,
- nowe tytuły roszczeń, w tym stany wegetatywne (wyrok Sądu Najwyższego z sierpnia 2016 roku),
- wzrost liczby zgłaszanych szkód z tytułu urazów błahych (whiplash),
- zmiana metod dochodzenia roszczeń, w tym zwiększenie udziału postępowań sądowych.

Biuro Aktuariaty prowadziło również cykliczne badania adekwatności rezerw techniczno-ubebezpieczeniowych oraz, w przypadku zaistnienia takiej konieczności, dokonywało korekt w metodologii wyceny.

W 2016 roku znaczącym problemem, który może mieć w przyszłości wpływ na materializację ryzyka rezerw, była niestabilność otoczenia prawnego, w tym wydane przez organu nadzoru w czerwcu 2016 roku rekomendacje dla zakładów ubezpieczeń dotyczące procesu ustalania i wypłaty zadośćuczynienia z tytułu szkody niemajątkowej z umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Przewiduje się, że rekomendacje, podobnie jak wytyczne organu nadzoru, dotyczące likwidacji szkód z ubezpieczeń komunikacyjnych będą miały znaczący wpływ na wyniki techniczne zakładów ubezpieczeń. Wpływ ten będzie generowany poprzez:

- wzrost kosztów prowadzonych postępowań w procesie likwidacji szkód z uwagi na:
 - wprowadzenie istotnych obostrzeń biurokratycznych,
 - wykorzystywanie rekomendacji jako argumentu do wniesienia spraw do Sądu,
 - wykorzystywanie rekomendacji w procesie reklamacyjnym w zakresie rzekomych uchybień formalnych w likwidowanej szkodzie,
- wzrost wartości wypłacanych odszkodowań poprzez wygenerowanie przez organ nadzoru zasad, które mogą posłużyć jako referencyjne w procesach sądowych niezależnie od zasadności indywidualnego postępowania w danej sprawie,
- wzrost wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jako skumulowany efekt zwiększonych kosztów, wyższych wypłat odszkodowań, liczby ponownych wystąpień z roszczeniami itp.

Na skutek wydanych przez organ nadzoru rekomendacji i wytycznych w 2016 roku miała miejsce dodatkowa presja ze strony uczestników rynku ubezpieczeniowego, w szczególności ze strony kancelarii odszkodowawczych, które znacznie szerzej interpretują przepisy prawa oraz dokumenty opublikowane przez KNF.

Drugim ryzykiem wchodzącym w skład ryzyka składki i rezerw dla ubezpieczeń majątkowych jest ryzyko składki. Niewątpliwym czynnikiem generującym to ryzyko jest presja konkurencyjna ze strony innych zakładów ubezpieczeń. Działania konkurencji mogą doprowadzić do sytuacji, w której podmiot, chcąc kontynuować swoją działalność na podobnym poziomie wielkości jak dotychczas, musi obniżyć cenę oferowanej usługi. W 2016 roku miało miejsce obniżenie presji cenowej ze strony innych zakładów ubezpieczeń dla ubezpieczeń komunikacyjnych. Wzrost cen wpłynął pozytywnie na wynik z tego rodzaju ubezpieczeń. Poprawa ta będzie miała również wpływ na wyniki Spółki w kolejnych okresach – w szczególności w 2017 roku.

Rok 2016 charakteryzował się wciąż istotną konkurencją cenową w ubezpieczeniach korporacyjnych. Sytuacja ta dotyczyła przede wszystkim ubezpieczeń majątkowych w grupie 8 i 9 zgodnie z Ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. W przypadku tego typu ubezpieczeń nastąpił na rynku wzrost liczby ryzyk ubezpieczanych w 2016 roku o 16% przy istotnie mniejszym wzroście składki przypisanej brutto, tj. 0,5%. Podobna sytuacja miała miejsce dla ubezpieczeń transportowych w grupie 7, gdzie liczba ryzyk ubezpieczanych wzrosła o 17%, a składka przypisana brutto zwiększyła się o 2%.

Ryzyko składki jest w głównej mierze generowane w procesie ustalania ceny za oferowaną usługę. Na prawidłowość ustalenia składki ubezpieczeniowej ma wpływ bardzo wiele czynników:

- prawidłowość zastosowanego modelu kalkulacji składki,
- dostępność i jakość danych,
- proces uzgodnienia cen wdrożeńowych,
- faktyczne zastosowanie ceny w oferowanych usługach.

W działalności Spółki wskazane czynniki ryzyka były zarządzane:

- w ramach prac Biura Aktuariatu dokonywane jest modelowanie aktuarialne cen dla ubezpieczeń komunikacyjnych,
- poprzez wdrożenie procesu zarządzania produktem,
- poprzez wystandaryzowanie procesu taryfikacji w ubezpieczeniach komunikacyjnych,
- w ramach prac Komitetu cenowo-produktowego zarówno w związku z warunkami oferowanej usługi, jak i jej ceną,
- w ramach prac Komitetu underwritingu oceniającego czynniki ryzyka ubezpieczeniowego i rozwój portfela oferowanych usług.

Ryzyko składki i rezerw dla ubezpieczeń majątkowych zostało poddane ocenie jakościowej w ramach cyklicznych ankiet przeprowadzanych przez Biuro Zarządzania Ryzykiem z jednostkami organizacyjnymi Spółki. Łącznie ryzyko to uznane zostało za podwyższone i przypisano mu ocenę 7.

W 2016 roku Gothaer TU S.A. przeprowadziło czterokrotnie ilościowy pomiar ryzyka składki i rezerw dla ubezpieczeń majątkowych. Z analizy pomiarów wynika, że nastąpiło ograniczenie ekspozycji na ryzyko składki i rezerw. Sytuacja ta wiąże się w głównej mierze ze wspomnianym powyżej transferem ryzyka poprzez reasekurację.

Tabela 6. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka w ubezpieczeniach majątkowych

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016
Ryzyko w ubezpieczeniach majątkowych	87 531
Udział ryzyka w BSCR ¹⁶	77%
Udział dywersyfikacji ryzyka w BSCR	-22%
Ryzyko składki i rezerw	77 917

W procesie oceny jakościowej ryzyko składki i rezerw dla ubezpieczeń zdrowotnych zostało uznane za nieistotne dla działalności Spółki. Ryzyko to ma zdecydowanie mniejsze znaczenie niż tożsame ryzyko składki i rezerw dla ubezpieczeń majątkowych. W tym przypadku okres odpowiedzialności oraz okres dochodzenia roszczeń od zakładu ubezpieczeń jest krótszy niż dla ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej. Ponadto są to usługi ubezpieczeniowe, które nie stanowią istotnej wielkości w działalności Spółki.

W 2016 roku na rynku ubezpieczeniowym zaobserwowano niekorzystną zmianę w zakresie dynamiki składki w ubezpieczeniach następstw nieszczęśliwych wypadków w stosunku do liczby umów ubezpieczenia zawartych w tym okresie. W całym omawianym okresie składka przypisana brutto dla tego typu ubezpieczeń zmniejszyła się o ponad 7%, natomiast liczba ryzyk objętych ochroną ubezpieczeniową zwiększyła się o ponad 112%. Sytuacja ta świadczy o podwojeniu liczby ryzyk przy równoczesnym zmniejszeniu przypisu składki w 2016 roku w stosunku do 2015 roku. Należy domniemywać, że zmiana ta dotyczyła w dużej mierze obniżenia składki za przyjmowane ryzyka. Obserwację tę może potwierdzać sygnalizowany przez biura oceny ryzyka negatywny trend w ubezpieczeniach szkolnych związany

¹⁷ Basic Solvency Capital Requirement.

z zasadami dystrybucji tych ubezpieczeń. Również dla ubezpieczeń chorobowych odnotowano wzrost liczby ryzyk o 11%, jednakże wzrost ten był w mniejszej dysproporcji do wzrostu składki przypisanej brutto, która pozostała na podobnym poziomie jak w 2015 roku.

Tabela 7. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka w ubezpieczeniach zdrowotnych

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych	10 613
Udział ryzyka w BSCR	9%
Udział dywersyfikacji w BSCR	-1%

Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach majątkowych o charakterze ryzyk życiowych

W przypadku ryzyka ubezpieczeniowego w ubezpieczeniach majątkowych zbliżonego do ryzyk o charakterze życiowym należy podkreślić, że ryzyka te oceniane są jakościowo na średnim poziomie, poza ryzykiem rewizji wysokości rent, które zostało ocenione jako podwyższone. Wspomniane powyżej ryzyka generują niewielkie wymogi kapitałowe dla Spółki. Jednak ryzyka te są potencjalnie bardzo istotne z uwagi na czynniki prawne, które mogą znacznie zmienić założenia co do wielkości długoterminowych przepływów finansowych związanych z rentami.

Tabela 8. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka w ubezpieczeniach życiowych

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016
Ryzyko w ubezpieczeniach życiowych	1 427
Udział ryzyka w BSCR	1%
Udział dywersyfikacji w BSCR	0%

Ryzyko katastroficzne

Ryzyko katastroficzne jest definiowane jako ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych, wynikające ze znacznej niepewności założeń dotyczących wyceny i tworzenia rezerw związanych z ekstremalnymi lub wyjątkowymi zdarzeniami. W działalności Spółki oraz w systemie Wypłacalność II ryzyko to jest podzielone na ryzyko o charakterze katastrof naturalnych, o charakterze katastrof spowodowanych przez człowieka oraz inne ryzyka katastroficzne. Ponadto ryzyko to jest dzielone z uwagi na pierwotny charakter zawartych umów ubezpieczenia, tj. na ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych oraz ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych. Podstawowym narzędziem mitygacji ryzyka katastroficznego w działalności Spółki jest transfer ryzyka poprzez reasekurację. Dodatkowo Spółka unika niektórych rodzajów ryzyk ubezpieczeniowych generujących nadmierną ekspozycję na ryzyko lub ryzyk, w przypadku których Spółka nie ma odpowiedniego doświadczenia bądź zasobów mogących prawidłowo ocenić ekspozycję na ryzyko.

W 2016 roku ochrona nieproporcjonalna portfela ubezpieczeń majątkowych i inżynierskich pozwoliła na wygenerowanie dużej pojemności reasekuracyjnej. Ta z kolei umożliwiła rozwój tego portfela w części korporacyjnej, zabezpieczając Spółkę przed kumulacją odpowiedzialności w przypadku szkody katastroficznej.

Gothaer TU S.A. po raz kolejny poddało się zewnętrznej ocenie w zakresie ekspozycji na ryzyko powodzi. Analizie poddany został portfel ubezpieczeń majątkowych i inżynierskich oraz auto-casco Spółki według ekspozycji brutto (bez uwzględnienia jakiegokolwiek ochrony reasekuracyjnej) na dzień 30 września 2016 roku. Zgodnie z modelem, ekspozycja brutto tego portfela dla ryzyka powodzi przy 200-letnim okresie nawrotu jest istotnie mniejsza od posiadanej przez Spółkę pojemności reasekuracyjnej, zaś planowana przez Spółkę do zakupu na 2017 rok ochrona reasekuracyjna bliska jest 750-letniemu okresowi nawrotu brutto. Analiza ta potwierdza zatem konserwatywne podejście Spółki do ochrony reasekuracyjnej ekspozycji powodziowej.

W przypadku podmodułu ryzyka katastrof spowodowanych przez człowieka w ubezpieczeniach majątkowych i inżynierskich ekspozycja ta chroniona była umową reasekuracji nieproporcjonalnej oraz dodatkowo umowami fakultatywnymi. W 2016 roku nie uległy zmianie założenia reasekuracji w zakresie portfela ubezpieczeń OC komunikacyjnej – założenia te zostały opisane w części dotyczącej ryzyka składki i rezerw. Umowami obligatoryjnymi chronione były także portfele ubezpieczeń OC ogólnej i zawodowej, ryzyk transportowych oraz gwarancji ubezpieczeniowych.

Spółka – oprócz działalności bezpośredniej – akceptuje ryzyko ubezpieczeniowe także w drodze reasekuracji czynnej. Ryzyka takie, o ile przyjmowane są na bazie fakultatywnej i proporcjonalnej, podlegają dalszej retrocesji do umów reasekuracji biernej obligatoryjnej.

Tabela 9. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka ubezpieczeniowego – katastroficznego

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016
Ryzyko w ubezpieczeniach majątkowych	87 531
Ryzyko katastroficzne	23 498

W 2016 roku została zawarta dedykowana dla ubezpieczeń zdrowotnych umowa reasekuracji cedująca ryzyko ubezpieczeniowe w przypadku pandemii oraz zdarzeń o charakterze wypadków masowych.

Największa ekspozycja na ryzyko w zakresie koncentracji wypadku dotyczy scenariusza wypadku związanego z pobytem dużej grupy zawodowej/pracowników w jednym pomieszczeniu, w którym to scenariuszu giną wszystkie osoby.

Tabela 10. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka ubezpieczeniowego – ekspozycja w ubezpieczeniach zdrowotnych

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych	10 613
Katastroficzne	3 426

W ocenie jakościowej ryzyko katastroficzne w 2016 roku uzyskało ocenę podwyższoną – ocena 5.

Ryzyko ochrony poziomu udziału własnego

Maksymalny zachówek Spółki na 2016 rok ustalony został na dotychczasowym poziomie. Poziom ten jest niższy od wskazanego w procedurze maksymalnego poziomu 3-5% wysokości środków własnych planowanej na 2016 rok, co odzwierciedla niską skłonność Spółki do akceptacji ryzyka na udziale własnym - z uwagi na możliwy jego transfer w procesie reasekuracji. Do powyższego poziomu dostosowane zostały umowy reasekuracji obligatoryjnej na 2016 rok, nadwyżkę ryzyka przenosząc na reasekuratorów. Ponadto dla portfela ubezpieczeń OC komunikacyjnej maksymalny zachówek w ramach obecnych umów wynosi istotnie mniej.

Ocena jakościowa dla tego ryzyka spadła w 2016 roku (obecnie ocena jakościowa 4) – jest to ocena średnia. Główną przyczyną spadku oceny jest brak incydentów związanych z przekroczeniem poziomu udziału własnego.

Ryzyko lapsów

Ryzyko lapsów definiowane jest jako ryzyko związane z rezygnacjami ubezpieczonych z ochrony ubezpieczeniowej w trakcie umowy. Ryzyko to wiąże się z poniesieniem kosztów przez zakład ubezpieczeń związanych z zawarciem i utrzymaniem umowy ubezpieczenia oraz niekorzystnym wpływem na Spółkę braku dochodu z tytułu rozwiązanej umowy.

W okresie sprawozdawczym oprócz analiz ilościowych dokonano oceny jakościowej tego ryzyka. Zdaniem jednostek organizacyjnych ryzyko to utrzymało się na niezmiennym średnim poziomie ryzyka (ocena jakościowa 5).

Główną przyczyną tego ryzyka w działalności Spółki może być proces odnowień i wpływ na zasilające go źródła danych wykorzystywanych do przygotowania zestawień i ceny za oferowaną usługę. Zarządzanie przedmiotowym ryzykiem polega na analizie przyjętych założeń modelu odnowień oraz wdrażania modelu po uprzednim wykonaniu szeregu testów.

Tabela 11. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka lapsów

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016
Ryzyko lapsów w ubezpieczeniach majątkowych	11 092

Strategia zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym

W obecnie obowiązującej Strategii Zarządzania Ryzykiem przewiduje się działania właścicieli ryzyk odpowiedzialnych równocześnie za zarządzanie poszczególnymi liniami biznesowymi polegające na ograniczaniu ryzyka. Strategia Spółki charakteryzuje się niskim apetytem na ryzyko. Przejawem powyższego jest chociażby omówione w rozdziale dotyczącym ryzyka ochrony poziomu udziału własnego przyjęcie dla Spółki niskiej wartości maksymalnej ekspozycji na szkodę. W przypadku ryzyka katastroficznego na 2017 rok ekspozycja została ustalona na dotychczasową kwotę, przy czym transfer ryzyka dokonywany jest w zależności od rodzaju oferowanej ochrony ubezpieczeniowej.

Prospektywny opis planowanych metod zarządzania poszczególnymi ryzykami

W kolejnych okresach działalności przewiduje się kontynuowanie prac nad poprawą rentowności oferowanych ubezpieczeń, w szczególności w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego.

W przypadku ryzyk katastroficzych Spółka zamierza w 2017 roku zwiększyć dotychczasową ochronę reasekuracyjną w przypadku zdarzeń związanych z katastrofą naturalną (w tym ryzyk powodziowych) w ubezpieczeniach majątkowych i inżynieryjnych. W ramach pozostałych ryzyk katastroficzych przyjęto dotychczasowy poziom reasekuracji. W 2017 roku przewiduje się również utrzymanie niskiej wartości maksymalnej ekspozycji na szkodę (zachówek).

Działania jakościowe podejmowane przez poszczególne jednostki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykami ubezpieczeniowymi nakierunkowane będą na ograniczanie ryzyka. Dotyczyć będą one:

- wystandaryzowania procesu rozwoju produktów, w tym stosowania rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie systemu zarządzania produktem,
- opracowania i kierowania do podległych pracowników oraz podmiotów wytycznych kadry zarządzającej dotyczących m.in. oceny przyjmowanego ryzyka ubezpieczeniowego, zakresu niezbędnych danych, zasad wprowadzania danych do systemów informatycznych, wymaganych dokumentów etc.,
- kontrolowania procesu ustalania i przestrzegania zasad kompetencyjnych oraz zakresu udzielonego umocowania do podejmowania czynności w imieniu i na rzecz Spółki.

Zarządzanie ryzykiem ubezpieczeniowym będzie miało miejsce również w ramach bieżących prac aktuariatu Spółki. W oparciu o modele aktuarialne kontynuowane będą badania adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz taryf ubezpieczeniowych. Na podstawie uzyskiwanych wyników podejmowane będą decyzje biznesowe dotyczące oferowanych przez Spółkę usług ubezpieczeniowych.

C.2 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest definiowane jako ryzyko wynikające z poziomu lub zmienności rynkowych cen instrumentów finansowych, które mają wpływ na wartość aktywów i zobowiązań Spółki. Odzwierciedla ono strukturalne niedopasowanie aktywów i zobowiązań, w szczególności w odniesieniu do czasu ich trwania. Ryzyko rynkowe w działalności Gothaer TU S.A. obejmuje:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko spreadu,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko walutowe.

W wyliczeniu wymogu kapitałowego dodatkowo Spółka uwzględnia ryzyko cen akcji. Jednakże do tego modułu sztucznie dodawane są aktywa nie będące w istocie instrumentami finansowymi lecz pozostałymi składnikami aktywów ujętymi w bilansie ekonomicznym.

Schemat 5. Struktura ryzyka rynkowego Spółki

Spółka na mocy powszechnie obowiązujących przepisów prawa w zakresie działalności lokacyjnej zobowiązana jest do prowadzenia jej w sposób, zapewniający wysoki stopień bezpieczeństwa i rentowności lokat przy równoczesnym odpowiednim poziomie ich płynności. Zarządzanie ryzykiem rynkowym, w istotnej części zostało przekazane wyspecjalizowanemu podmiotowi grupy Gothaer, tj. Gothaer Asset Management AG (dalej jako GoAM). Podmiot ten we współpracy z Gothaer TU S.A. opracował wytyczne inwestycyjne obejmujące m.in. zasady zarządzania ryzykiem inwestycyjnym.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka posiadała w portfelu inwestycyjnym wyłącznie polskie skarbowe instrumenty dłużne – denominowane w PLN oraz w EUR. Spółka nie posiadała żadnych instrumentów finansowych narażonych na ryzyko cen akcji.

Spółka przeprowadziła badanie ilościowe na danych finansowych za 2016 rok. Oceniono w nim wymogi kapitałowe dla:

- stopy procentowej,
- koncentracji,
- spreadu,
- waluty,
- cen akcji¹⁸.

¹⁸ W ryzyku cen akcji ujęto rzeczowe składniki aktywów.

Tabela 12. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka rynkowego

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016
Ryzyko rynkowe	23 064
Udział ryzyka w BSCR	30%
Udział dywersyfikacji w BSCR	-3%

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej definiowane jest jako wrażliwość wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany w strukturze czasowej stóp procentowych lub wahania zmienności stóp procentowych. W 2016 roku nie uległa zmianie dotychczasowa polityka lokacyjna i jest ona ukierunkowana na skarbowe dłużne papiery wartościowe. Instrumenty te są narażone na ryzyko stopy procentowej, objawiające się poprzez spadek wartości godziwej poszczególnych obligacji w przypadku wzrostu stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej w obszarze inwestycyjnym korygowane jest poprzez równoległy spadek wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Natomiast spadek stóp procentowych powoduje wzrost wartości godziwej obligacji przy równoczesnym wzroście wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

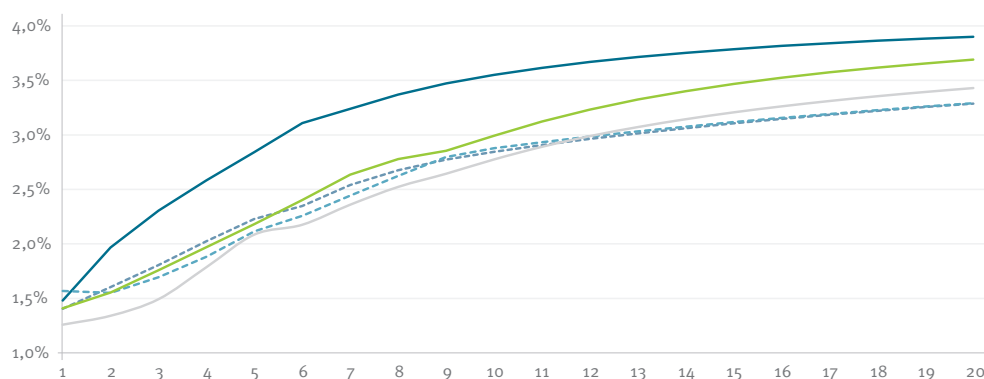
Analizując ryzyko stopy procentowej należy podkreślić, że stopy procentowe w Polsce pozostają na bardzo niskim poziomie. W całym 2016 roku Rada Polityki Pieniężnej (dalej jako RPP) nie zmieniła stóp procentowych, ostatni raz RPP zmieniła stopy w marcu 2015 roku. Od tego czasu główna stopa procentowa (referencyjna) pozostała na poziomie 1,5%. Koszt, po jakim bank centralny udziela bankom komercyjnym pożyczek pod zastaw papierów wartościowych (stopa lombardowa) wynosi 2,5%, a stopa depozytowa ma wartość 0,5%. Stopa redyskonta weksli to obecnie 1,75%. Rada Polityki Pieniężnej uzasadniła swoją decyzję koniecznością utrzymania polskiej gospodarki na ścieżce zrównoważonego wzrostu oraz zachowania równowagi makroekonomicznej. Decyzja RPP argumentowana jest poniższymi czynnikami makroekonomicznymi:

- wzrostem cen surowców na rynkach światowych w porównaniu do 2015 roku,
- umiarkowanym wzrostem aktywności gospodarczej za granicą,
- polepszonymi w ostatnim kwartale 2016 roku prognozami koniunktury w gospodarce światowej,
- utrzymującym się w strefie euro stopniowemu ożywieniu gospodarczemu sprzyjającemu wyraźnej poprawie nastrojów w przemyśle,
- nieznacznym przyspieszeniu wzrostu PKB w Chinach,
- zmniejszaniem się skali recesji w Rosji.

RPP nie przewiduje w najbliższych kwartałach 2017 roku zmiany stóp procentowych, zastrzegając, że ewentualna zmiana zależy od sytuacji zewnętrznej, a także polityki gospodarczej rządu.

W trzech pierwszych kwartałach 2016 roku ryzyko stopy procentowej było określone na stabilnym, średnim poziomie 4. Zmiana nastąpiła w czwartym kwartale 2016 roku (poziom 7 – wysoki). Zmiana w ocenie jakościowej związana była z istotną zmianą krzywej wolnej od ryzyka, co wpłynęło na istotne pogorszenie wyceny posiadanych obligacji skarbowych oraz niekorzystną zmianę kapitału z aktualizacji wyceny dla tych obligacji. Równocześnie w tym samym okresie miał miejsce istotny wzrost ryzyka stopy procentowej wyliczony w oparciu o założenia formuły standardowej. Znaczący wzrost stopy wolnej od ryzyka świadczy o wzroście ryzyka kredytowego dla dłużnych instrumentów Skarbu Państwa.

Wykres 1. Zmiana krzywej wolnej od ryzyka

Spółka w 2016 roku przeprowadziła dodatkowe testy stresu związane z ryzykiem stopy procentowej. Obejmowały one wpływ istotnego nagłego wzrostu rynkowej stopy procentowej (zwiększenie stopy o 20%) wpływającej na pogorszenie wyceny portfela obligacji skarbowych posiadanych przez Spółkę oraz wzrost kursu złotego w stosunku do Euro o 141 p.b. Ponadto przeprowadzono test dotyczący długoterminowego wzrostu rynkowej stopy procentowej (zwiększenie stopy o 0,1 p.p.) wpływającej na pogorszenie wyceny portfela obligacji skarbowych oraz wzrost kursu złotego w stosunku do Euro o 41 p.b. Badania zostały przeprowadzone na danych za trzeci kwartał 2016 roku.

Tabela 13. Testy stresu dla ryzyka rynkowego na danych za III kwartał 2016 roku

Wymóg kapitałowy przy założeniu odmiennego scenariusza dla ryzyka spreadu	Zmiana założeń nagły wzrost	Zmiana założeń długoterminowe niskie
Zmiana stopnia pokrycia SCR	- 18,6 p.p.	- 7,9 p.p.

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe w działalności Spółki definiowane jest jako wrażliwość wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany w poziomie lub wahania zmienności kursów wymiany walut. Spółka począwszy od 2014 roku podjęła decyzję dotyczącą nabycia i utrzymywania w portfelu Euroobligacji mających na celu zmniejszenie ryzyka kursowego związanego z ekspozycją na to ryzyko z uwagi na płatności Spółki wobec uposażonych z tytułu umów ubezpieczenia denominowane w Euro. W pierwszym kwartale 2016 roku nastąpił częściowy wykup Euroobligacji. Gothaer TU S.A. podjęło również decyzję o zmniejszeniu portfela inwestycyjnego obligacji denominowanych w Euro z uwagi na mitygację ryzyka kursowego poprzez zawarte umowy reasekuracji kwotowej. Działania Spółki w zakresie tego ryzyka ukierunkowane są na zabezpieczenie pasywów. Obecnie ma miejsce prawie pełne zabezpieczenie przed tym ryzykiem.

W pozostałym zakresie Gothaer TU S.A. zapobiega temu ryzyku poprzez:

- zawieranie umów z reasekuratorami, w przypadku których waluta rozliczeń jest tożsama z walutą wypłaty odszkodowania,
- unikanie zawierania umów ubezpieczenia, w przypadku których suma ubezpieczenia jest wyrażona w innej walucie niż PLN,
- realizowanie roszczeń z umowy ubezpieczenia po kursie, który został ustalony w umowie ubezpieczenia.

W 2016 roku nie uległa zmianie ocena jakościowa ryzyka walutowego (ocena jakościowa 2). Jest to ocena bardzo niska.

Ryzyko koncentracji i ryzyko spreadu

Ryzyko koncentracji aktywów definiuje się jako ryzyko, na które jest narażony zakład ubezpieczeń i które wynika z braku dywersyfikacji portfela aktywów lub dużej ekspozycji na ryzyko niewykonania zobowiązania przez pojedynczego emitenta papierów wartościowych lub grupę powiązanych emitentów.

Ryzyko spreadu kredytowego odzwierciedla wrażliwość wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany w poziomie spreadów kredytowych w odniesieniu do struktury czasowej stóp procentowych papierów wartościowych pozbawionych ryzyka lub wahań ich zmienności.

W przypadku Gothaer TU S.A. zarządzanie tymi ryzykami jest uzależnione od zarządzania ryzykiem walutowym po stronie pasywnej bilansu, zgodnie z założeniami dotyczącymi zarządzania ryzykiem walutowym. Generowane przez to ryzyko wymogi kapitałowe dotyczą wielkości portfela instrumentów finansowych denominowany w innej walucie niż polski złoty. Ryzyko koncentracji i ryzyko spreadu zostały poddane analizie jakościowej i w obu przypadkach są równe 2 – niskie. Obydwa rodzaje ryzyka obecnie generują nieznaczne wymogi kapitałowe w zakresie modułu ryzyka rynkowego.

Gothaer TU S.A. przeprowadził dodatkowe testy stresu dla ryzyka koncentracji i ryzyka spreadu. W badaniu dokonano dodatkowo oceny ryzyka w oparciu o założenia odmienne niż dla formuły standardowej. Przyjęto, że dodatkowym źródłem ryzyka rynkowego mogą być obligacje Skarbu Państwa denominowane w walucie krajowej obecnie nieujęte w formule standardowej wyliczenia wymogów kapitałowych. Dla badania przyjęto, że podobnie jak w przypadku Euroobligacji generują one ryzyko koncentracji oraz ryzyko spreadu. W przypadku zmiany założeń formuły standardowej w tym zakresie w przyszłości obligacje te generowałyby istotne wymogi kapitałowe – wzrost o 37 p.p. SCR'a. Natomiast zdaniem Spółki właściwszym miejscem oceny ryzyka związanego z obligacjami Skarbu Państwa jest moduł ryzyka kredytowego (ocena wymogu kapitałowego przedstawiona w stosownym rozdziale).

Dodatkowo przeprowadzono test stresu polegający na istotnym wzroście spreadu dla poszczególnych składników aktywów (spadek wyceny obligacji skarbowych z uwagi na wzrost spreadu o 183 p.b.). Wynikiem tego był spadek pokrycia SCR o 46,3 p.p.

Ryzyko cen akcji

Ryzyko cen akcji w ramach Wyłączalności II odzwierciedla wartość aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany w poziomie lub wahania zmienności rynkowych cen akcji. Spółka w zakresie tego ryzyka przyjęła strategię unikania go. Ryzyko cen akcji w metodologii badania kapitałowego wymogu wypłacalności podzielone jest na dwie ekspozycje:

- ekspozycja typu 1, która obejmuje akcje notowane na rynkach regulowanych, w państwach członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego (dalej jako EOG) lub Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (dalej jako OECD) – Spółka nie ma ekspozycji na to ryzyko,
- ekspozycja typu 2, która obejmuje pozostałe rynki regulowane, akcje nieemitowane, towary i inne inwestycje alternatywne. Ponadto obejmuje ona wszelkie inne aktywa nie ujęte w innych podmodułach ryzyka rynkowego – Spółka w ekspozycji typu 2 stresuje m. in. rzeczowe składniki aktywów.

W ocenie jakościowej, z uwagi na nieznaczną wartość aktywów podlegających pomiarowi ilościowemu, ryzyko zostało ocenione jako niskie (ocena 2).

Strategia zarządzania ryzykiem

Zgodnie z założeniami Strategii ryzyka zarządzanie ryzykiem rynkowym w dalszym ciągu będzie prowadzone przez GoAM. Zarządzanie ryzykami rynkowymi będzie realizowane poprzez:

- Ryzyko stopy procentowej – odpowiednie dopasowanie struktury pasywów i aktywów,
- Ryzyko walutowe – utrzymanie dotychczasowych zasad zarządzania,
- Ryzyko cen akcji, ryzyko cen nieruchomości – unikanie ryzyka,
- Ryzyko spreadu, ryzyko koncentracji – akceptacja ryzyka i jego monitorowanie.

Prospektywny opis planowanych metod zarządzania poszczególnymi ryzykami

W zakresie inwestycyjnym Spółka zamierza kontynuować dotychczasową politykę lokacyjną ukierunkowaną na skarbowe dłużne papiery wartościowe. Spółka będzie korygowała ryzyko stopy procentowej poprzez odpowiednie dopasowanie struktury obligacji skarbowych do struktury terminowej przepływów z tytułu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Spółka zamierza także dopasowywać wielkość portfela Euroobligacji celem uwzględnienia zmiany ekspozycji związanej z umową reasekuracji proporcjonalnej, co wpłynie zarówno na wymogi kapitałowe dotyczące ryzyka kursu walutowego, jak i ryzyka spreadu oraz ryzyka koncentracji. Równocześnie Spółka będzie poprzez krótkoterminowe lokaty walutowe utrzymywać odpowiednią płynność w walucie. W zakresie poza inwestycyjnym Gothaer TU S.A. w dalszym ciągu zarządzanie tym ryzykiem polegać ma na ścisłym przestrzeganiu założeń strategii ryzyka.

W planie nie przewiduje się zakupu żadnych instrumentów finansowych narażonych na ryzyko cen akcji.

Zasada ostrożnego inwestora

Gothaer TU S.A. z uwagi na normy prawa jest zobowiązany do prowadzenia działalności lokacyjnej w sposób zapewniający wysoki stopień bezpieczeństwa i rentowności lokat przy równoczesnym odpowiednim poziomie ich płynności.

Gothaer TU S.A. lokuje środki finansowe, w tym na pokrycie wymogów kapitałowych, wyłącznie w aktywa i instrumenty finansowe:

- których ryzyko może właściwie określić, mierzyć i monitorować,
- którymi może właściwie zarządzać, kontrolować i prowadzić sprawozdawczość w zakresie ryzyka,
- które może właściwie uwzględnić przy ocenie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności.

Każdy instrument finansowy w portfelu Spółki powinien posiadać jakość kredytową co najmniej 2 lub posiadać co najmniej jeden rating agencji notyfikowanych przez Unię Europejską¹⁹. Wszystkie instrumenty finansowe należy monitorować na bieżąco, w zakresie obniżenia jakości kredytowej bądź ratingu. Stopień jakości kredytowej oraz posiadany rating mają wpływ między innymi na wyliczenie wymogów kapitałowych w podmodułach ryzyka rynkowego oraz w ryzyku kredytowym.

W przypadku pogorszenia się jakości kredytowej bądź ratingu aktywów finansowych będących w zarządzaniu przez GoAM, informuje on o zaistniałej sytuacji Gothaer TU S.A. z propozycją alternatywnych działań.

Spółka nie lokuje środków finansowych w aktywa, które nie są dopuszczone do obrotu na regulowanym runku. Natomiast inwestycje w instrumenty pochodne są dozwolone jedynie, gdy przyczyniają się do zmniejszenia ryzyka lub ułatwiają efektywne zarządzanie portfelem.

Gothaer TU S.A. dywersyfikuje aktywa w taki sposób, aby uniknąć nadmiernego uzależnienia od jednego określonego składnika aktywów, emitenta lub określonej grupy przedsiębiorstw, albo określonego obszaru geograficznego, a także nadmiernej akumulacji ryzyka w całym portfelu.

Lokaty w aktywach wyemitowanych przez tego samego emitenta lub grupę przedsiębiorstw nie mogą narażać Spółki na nadmierną koncentrację ryzyka. Zasada ta nie dotyczy papierów wartościowych emitowanych, gwarantowanych lub poręczonych przez Skarb Państwa.

W 2016 roku Gothaer TU S.A. prowadziło ostrożną politykę lokacyjną ukierunkowaną na polskie skarbowe dłużne papiery wartościowe, przy czym denominowane one były zarówno w PLN jak i EUR. Skarbowe dłużne papiery wartościowe denominowane w walucie obcej miały na celu zabezpieczenie płatności zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia.

¹⁹ Spółka dokonuje przyporządkowania ocen kredytowych wystawianych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej do obiektywnej skali stopni jakości kredytowej zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2016/1800 z dnia 11 października 2016 roku

C.3 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe w działalności Gothaer TU S.A. obejmuje:

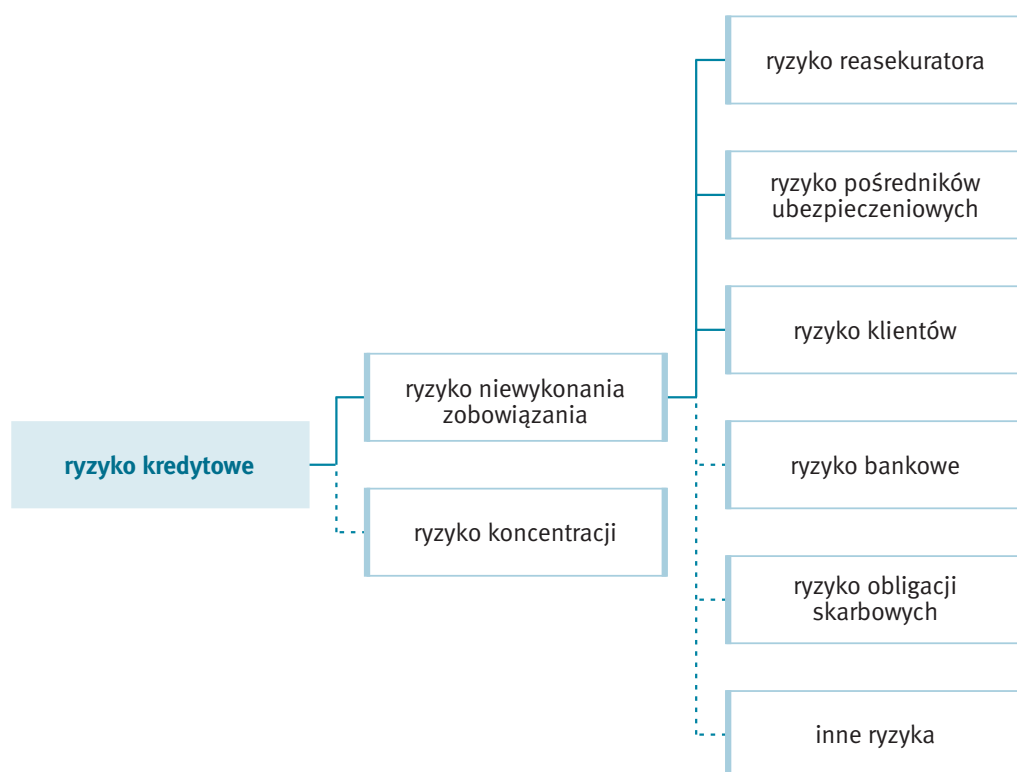
- ryzyko niewykonania zobowiązania,
- ryzyko koncentracji.

W przypadku kapitałowego wymogu wypłacalności moduł ten odzwierciedla straty, które mogą się zmaterializować w ciągu kolejnych 12 miesięcy, w związku z nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązań przez kontrahentów i dłużników Spółki lub pogorszenia się ich zdolności kredytowej.

Ryzyko kredytowe jest analizowane przez Spółkę w stosunku do poniższych grup podmiotów:

- reasekuratorzy,
- bank (depozytariusz),
- Skarb Państwa – obligacje skarbowe,
- ubezpieczający,
- pośrednicy ubezpieczeniowi (agenci, brokerzy),
- inne podmioty.

Schemat 6. Struktura ryzyka kredytowego Spółki

Spółka przeprowadziła badanie ilościowe wpływu w oparciu o metodologię reżimu prawnego Wyłączalności II w oparciu o sprawozdanie finansowe za IV kwartał 2016 roku.

Tabela 14. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka kredytowego

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016
Ryzyko kredytowe	25 454
Udział ryzyka w BSCR	23%
Udział dywersyfikacji w BSCR	-5%

Podjęte w 2016 roku działania, mające na celu zmniejszenie przeterminowanych należności od pośredników ubezpieczeniowych oraz przeterminowanych należności od ubezpieczających, spowodowały obniżenie wymogu kapitałowego dla ekspozycji typu 2.

Ryzyko reasekuratora

W 2016 roku w analizach wyszczególniono ryzyka związane z największymi reasekuratorami współpracującymi z Gothaer TU S.A. Ekspozycja, mierzona jako saldo zobowiązań/należności z tytułu reasekuracji oraz udziału reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych, na ryzyko niewypłacalności kontrahenta reasekuracyjnego, jak i ryzyko koncentracji wyniosło ponad 300 mln PLN. Główne zaangażowanie w ryzyko kredytowe związane jest z dwoma reasekuratorami. Wynika ono z długoletniej współpracy w zakresie przede wszystkim portfela ubezpieczeń OC komunikacyjnej. Wszystkie ekspozycje przekraczające wielkość 2 mln PLN związane są z partnerami reasekuracyjnymi o jakości kredytowej nie niższej niż druga i charakteryzującymi się stabilnością tej oceny.

W omawianym okresie Spółka przeprowadziła symulację, która miała na celu weryfikację zmienności wymogów kredytowych na skutek zmiany jakości kredytowej trzech reasekuratorów o największym znaczeniu dla Spółki. Do analizy wykorzystano założenia formuły standardowej.

Tabela 15. Estymacja kapitałowych wymogów wypłacalności ryzyka kredytowego dla trzech największych ekspozycji w zakresie reasekuracji przeprowadzona na danych za III kwartał 2016 roku

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk na III kwartał 2016	Zmiana SCR
Reasekurator 1 Jakość kredytowa obniżona o 1 stopień	+ 2%
Reasekurator 2 Jakość kredytowa obniżona o 1 stopień	+ 5%
Reasekurator 3 Jakość kredytowa obniżona o 1 stopień	nie ma istotnej zmiany

Ryzyko ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych

Ryzyko niewykonania zobowiązania przez pośredników ubezpieczeniowych w ocenie jakościowej nie zmieniło się w porównaniu do 2015 roku – ocena podwyższona 5. W przypadku ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta jest na bieżąco monitorowane. Gothaer TU S.A. analizuje przedmiotowe ryzyko zarówno w kontekście wartości należności w określonym indywidualnym podmiocie jak również długości trwania należności. Spółka nie ma istotnej ekspozycji na podmiot dla należności przeterminowanych. Istotnie zmniejszono również okres przeterminowanych należności. W przypadku znamion niewykonywania zobowiązania podejmowane są działania dyscyplinujące m.in. wysyłanie przypominającej korespondencji, rozwiązywanie umów, bądź prowadzone są postępowania windykacyjne. Spółka zawiadamia również prokuraturę o popełnieniu przestępstwa na jej szkodę.

W 2016 roku miał miejsce znaczny spadek należności od pośredników ubezpieczeniowych i należności od ubezpieczających. Biorąc pod uwagę sposób kalkulacji wymogów kapitałowych oprócz kwoty należności istotna jest również struktura należności. Na dzień 31 grudnia 2016 roku istotnie zredukowano należności przeterminowane o ponad 18% dla należności od ubezpieczających i o ponad 42% dla należności od pośredników ubezpieczeniowych.

Ryzyko banku

Ryzyko niewykonania zobowiązania przez instytucje finansowe zostało ocenione jako bardzo małe. Gothaer TU S.A. współpracuje wyłącznie z jednym bankiem który pełni rolę depozytariusza Spółki. W 2016 roku bank utrzymał wcześniejsze oceny ratingowe.

Tabela 16. Ocena ryzyka kredytowego dla depozytariusza Spółki

Fitch	Moddy's	S&P	Ocena rating	Zmian ratingu	Współczynnik Kapitałowy
A-	A2	BBB+	2	↔	17,6%

Spółka przeprowadziła również symulację zmiany wartości wymogów kapitałowych w przypadku pogorszenia oceny jakości kredytowej banku – zmiana SCR przy pogorszeniu o jeden stopień jakości kredytowej była nieznaczająca²⁰.

Ryzyko obligacji skarbowych

Spółka utrzymuje dotychczasową politykę inwestycyjną dążąc do zachowania odpowiedniej relacji pomiędzy pożądanym dochodem z inwestycji oraz bezpieczeństwem kredytowym. Polskie obligacje skarbowe zgodnie z metodologią Wyplacalność II nie wpływają na wymóg kapitałowy w module niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. W 2016 roku miało miejsce obniżenie oceny ratingowej Polski przez agencję S&P z A- do oceny BBB+. Dodatkowo miało miejsce pogorszenie kredytowej oceny Polski wyrażonej w CDS – instrumentach pochodnych stanowiących zabezpieczenie w przypadku niewywiązania się ze spłaty zadłużenia (w tym przypadku Skarbu Państwa). W 2016 roku CDS wzrosły od stycznia 2016 roku z 72,7 p.b. do 97,9 p.b. w dniu 30 czerwca 2016 roku. Na koniec okresu sprawozdawczego są one na poziomie 80,1 p.b.

²⁰ Badanie było przeprowadzone na danych za III kwartał 2016 roku.

Tabela 17. Ocena ryzyka kredytowego obligacji skarbowych

Nazwa emitenta	Fitch		Moddy's		S&P		Zmian ratingu	
Rating	A		A2		A-		↔ ↔ ↔	
	A-		A2		BBB+		↔ ↔ ↓	
CDS	I kwartał		II kwartał		III kwartał		IV kwartał	
	88,6	↑	97,9	↑	73,5	↓	80,1	↑

Z uwagi na wielkość ekspozycji na ryzyko kredytowe Skarbu Państwa, Spółka przeprowadziła symulację wpływu na wymogi kapitałowe, w badaniu w module ryzyka niewypłacalności kontrahenta, obligacji skarbowych dla różnych scenariuszy jakości kredytowej Polski.

Tabela 18. Estymacja kapitałowych wymogów wypłacalności dla ryzyka kredytowego w zakresie obligacji skarbowych przeprowadzona na danych za III kwartał 2016 roku

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk na 3 kwartał 2016	Zmiana SCR'a
Jakość kredytowa 1	+ 3%
Jakość kredytowa 2	+ 6%
Jakość kredytowa 3	+ 20%

Mając na uwadze skalę zaangażowania inwestycyjnego w obligacje skarbowe, należy wskazać, że ryzyko kredytowe Polski jest jednym z podstawowych ryzyk mających wpływ na funkcjonowanie Spółki. Wpływ zmiany ryzyka kredytowego Skarbu Państwa, pomimo nie uwzględnienia tego ryzyka w module ryzyka kredytowego, ma miejsce poprzez faktyczną wycenę ich wartości godziwej, co jest odzwierciedlone w kapitale z aktualizacji wyceny oraz wyniku finansowym Spółki. Zmiana wyceny obligacji wpływa równocześnie na środki własne Gothaer TU S.A.

Strategia zarządzania ryzykiem

W przyjętej przez Radę Nadzorczą Strategii zarządzania ryzykiem Spółka przyjęła jako minimum niezbędne do zawarcia umowy reasekuracji dla podmiotu ocenę jakości kredytowej, co najmniej na poziomie oceny 2, zgodnie z zasadami Wypłacalności II. Współpracujący ze Spółką bank również musi cechować się jakością kredytową co najmniej na poziomie oceny 2. Dla obligacji skarbowych miernikiem oceny zagrożenia uznano wartość CDS²¹-ów. W przypadku ubezpieczających oraz pośredników ubezpieczeniowych Spółka zamierza kontynuować dotychczasowe działania mitygujące ryzyko opisane w niniejszym podrozdziale.

Prospektywny opis planowanych metod zarządzania poszczególnymi ryzykami

Spółka zamierza w dalszym ciągu ograniczać ryzyko wobec reasekuratorów poprzez dywersyfikację umów reasekuracji. Spółka będzie również kontynuować restrykcyjną politykę windykacyjną wobec ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych, przez co będzie dążyć do ograniczenia należności z tego tytułu. Gothaer TU S.A. mając na uwadze stosowne regulacje prawne oraz rentowność i płynność obligacji skarbowych oraz stabilność oceny ratingowej współpracującego Banku, zamierza kontynuować dotychczasową politykę inwestycyjną.

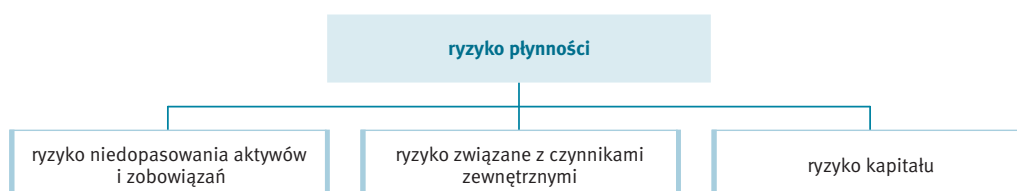
21 Credit default Swap.

C.4 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności w działalności Gothaer TU S.A. obejmuje:

- ryzyko niedopasowania aktywów i zobowiązań,
- ryzyko płynności związane z czynnikami zewnętrznymi,
- ryzyko kapitału.

Schemat 7. Struktura ryzyka płynności Spółki

Ryzyko płynności zarządzane było w ramach zadań jednostek organizacyjnych Gothaer TU S.A. oraz zlecone wyspecjalizowanemu podmiotowi grupy Gothaer tj. Gothaer Asset Management AG. Spółka ustaliła na podstawie wytycznych inwestycyjnych opracowanych wspólnie z ww. podmiotem m.in. tunel dla duracji, do którego przestrzegania jest on zobowiązany w ramach zarządzania aktywami.

Utrzymywanie odpowiedniej płynności zarządzane jest, poprzez:

- lokowanie środków finansowych w bezpieczne instrumenty dłużne Skarbu Państwa o dużym stopniu płynności,
- lokowanie środków finansowych w depozyty bankowe o odpowiednich terminach zapadalności zapewniających bieżące regulowanie zobowiązań,
- utrzymywanie stałego depozytu, który stanowi zabezpieczenie finansowe w przypadku konieczności niespodziewanego regulowania zobowiązań finansowych względem klientów Spółki. Realizacja tej strategii, z uwagi na wysoką płynność ww. instrumentu finansowego umożliwia dodatkowo w sytuacjach nadzwyczajnych regulowanie zobowiązań ubezpieczeniowych,
- utrzymywanie dopasowania terminu zapadalności aktywów i odpowiadającym im zobowiązań.

Spółka monitoruje przepływy pieniężne codziennie, natomiast informacja o duracji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz aktywów stanowiących ich pokrycie prowadzona jest kwartalnie. Ryzyko niedopasowania aktywów i zobowiązań nie uległo zmianie w ocenie jakościowej w 2016 roku – ocena średnia 4.

W ocenie jakościowej ryzyko płynności dla czynników zewnętrznych nie zwiększyło swojej ekspozycji ocena 5 (średni poziom). Przyczyną powyższego jest obecna sytuacja makroekonomiczna związana z niskimi stopami procentowymi w powiązaniu z presją inflacyjną ukierunkowaną na zobowiązania (w szczególności rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe).

Ryzyko kapitału ma najwyższą ekspozycję jakościową - ocena 9. Spółka dążąc do minimalizowania tego ryzyka w 2016 roku zawarła nowe umowy dotyczące zobowiązania podporządkowanego stanowiące substytut kapitału, została dokapitalizowana przez akcjonariusza oraz dokonała transferu ryzyka poprzez objęcie portfela ubezpieczeń komunikacyjnych dodatkową umowę, która pozytywnie wpływa na wskaźniki wypłacalności Spółki. Pomimo powyższego w dalszym ciągu istnieje bardzo duże ryzyko kapitału, którego podłożem są:

- wpływem na wynik finansowy ryzyka prawnego związanego z obszarem szkód osobowych (w tym rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego),
- nieustabilizowana metodologia dotycząca formuły standardowej stosowanej do wyliczenia wymogów kapitałowych Spółki (w tym w głównej mierze – korekta podatkowa),
- sytuacja makroekonomiczna w szczególności w kontekście wyceny obligacji Skarbu Państwa.

Prospektywny opis planowanych metod zarządzania poszczególnymi ryzykami

Spółka w planowanym okresie, jak wynika z przeprowadzonych badań, ma zapewnioną ciągłą zgodność z wymogami kapitałowymi wynikającymi z Wypłacalność II. Spółka zamierza kontynuować dotychczasowe metody zarządzania ryzykiem w oparciu o wiedzę i doświadczenie podmiotu, któremu outsourcowane jest zarządzanie aktywami tj. GoAM. Spółka będzie kontynuowała lokowanie środków finansowych w bezpieczne instrumenty dłużne Skarbu Państwa o dużym stopniu płynności. Kontynuowana będzie również polityka krótkoterminowego zabezpieczania ryzyka płynności poprzez utrzymywanie stałego depozytu bankowego. Spółka zamierza w dalszym ciągu prowadzić prace nad lepszym dostosowaniem przepływów finansowych po stronie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i odpowiadającym im aktywom.

Łączna kwota oczekiwanego zysku z przyszłych składek

Zgodnie art. 260 ust. 2 Rozporządzenia delegowanego Spółka obliczyła oczekiwane zyski z przyszłych składek. Wartość powyższych zysków wyniosła 3 311 tys. PLN.

C.5 Ryzyko operacyjne

Ryzyka o charakterze operacyjnym zostały zidentyfikowane i zaprezentowane przez Gothaer TU S.A. w obowiązującej mapie ryzyka. Do ryzyk tych zalicza się następujące elementy:

- ryzyko IT/systemów informatycznych,
- ryzyko jakości danych,
- ryzyko zasobów ludzkich,
- ryzyko kosztów działalności,
- ryzyko fraudów,
- ryzyko zarządzania,
- ryzyko prawne,
- ryzyko polityczne,
- ryzyko konkurencji,
- ryzyko outsourcingu,
- ryzyko umów zewnętrznych,
- ryzyko reputacji,
- ryzyko zmiany,
- ryzyko modeli,
- ryzyko infrastruktury,
- ryzyko strategii,
- ryzyko bezpieczeństwa informacji.

Poszczególne ryzyka są zarządzane poprzez realizację strategii kierunkowych określonych w strategii Go 2016 oraz poprzez strategię szczegółowe dotyczące skonkretyzowanych ryzyk i procesów. Natomiast w przypadku części ryzyk Gothaer TU S.A. dokonało dodatkowego podziału na ryzyka cząstkowe. Wymogi kapitałowe dla ryzyka operacyjnego są ściśle powiązane z rozmiarem działalności prowadzonej przez Spółkę.

Tabela 19. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka operacyjnego

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016
Ryzyko operacyjne	19 349

Największe ekspozycje na ryzyko operacyjne mają ryzyka o charakterze zewnętrznym. Kluczowym ryzykiem operacyjnym o charakterze zewnętrznym jest ryzyko konkurencji. Podłoże tego ryzyka jest związane z:

- konkurencją cenową w ramach oferowanych usług w ubezpieczeniach korporacyjnych,
- konkurencją związaną z procesem likwidacji szkód,
- konkurencją ukierunkowaną na agentów ubezpieczeniowych (w tym konkurencją prowizyjną), której celem jest skłonienie do oferowania usług ubezpieczeniowych wybranego zakładu ubezpieczeń.

Dotychczasowa presja konkurencyjna dotycząca ubezpieczeń komunikacyjnych zmniejszyła się w 2016 roku. Wpływ na podwyższenie cen w tym segmencie ubezpieczeń miały m.in. działania dyscyplinujące KNF.

Kolejnym ryzykiem z wysoką oceną jakościową jest ryzyko polityczne. Analiza tego ryzyka jest podzielona na dwa czynniki zewnętrzne i wewnętrzne. Główne czynniki generujące ryzyko polityczne to:

- zaostrenie przepisów w stosunku do instytucji finansowych oraz niepewność co do przyszłych działań nadzorczych, w tym wprowadzenie nowych instytucji mających duży wpływ na działalność zakładów ubezpieczeń (wprowadzenie instytucji Rzecznika Finansowego, nowa Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej),
- wzrost obciążeń fiskalnych,
- możliwy brak kontynuacji umów ubezpieczenia w sektorze Spółek z udziałem Skarbu Państwa,
- nierozwiązana sytuacja polityczna na Ukrainie oraz nałożone na podmioty rosyjskie sankcje Unii Europejskiej (konieczność analizowania kontraktów, w których płatności przekazywane byłyby podmiotom rosyjskim oraz skłonność podmiotów prowadzących działalność gospodarczą do zmniejszenia dbałości o bezpieczeństwo prowadzenia działalności lub wzrost wyłudzeń odszkodowawczych),
- problem uchodźców z krajów Bliskiego Wschodu (niejednolite podejście do przedmiotowego problemu w krajach Unii Europejskiej oraz problemy w ramach poszczególnych linii biznesowych ubezpieczeń, np. problem włamań do transportów w ubezpieczeniach cargo).

Ryzykami o charakterze zewnętrznym z wyższą niż średnią oceną są ryzyka: nieprawidłowości, zmiany oraz bezpieczeństwa informacji.

W zakresie ryzyka fraudów odnotowywane są różnego rodzaju próby wyłudzeń związanych z zawartymi umowami ubezpieczenia, np. liczne nieprawidłowości w obszarze ubezpieczeń komunikacyjnych dotyczące procesu zawierania umów ubezpieczenia, jak i w procesie likwidacji szkody, wspomniana działalność przedsiębiorców próbujących poprawiać sytuację finansową poprzez nienależne odszkodowanie.

W zakresie ryzyka bezpieczeństwa informacji podłożem ryzyka, w ramach podryzyka IT, jest ryzyko utraty danych oraz dostęp do nich przez nieuprawnione osoby trzecie. Ryzyka te związane są z włamaniami do sieci, awariami systemów lub działaniami nieuczciwych pracowników. Każde z tych ryzyk niesie za sobą szerokie konsekwencje związane z utratą reputacji, wzrostem kosztów funkcjonowania, bądź wzrostem wypłacanych odszkodowań. Podobne konsekwencje związane są z ryzykiem utraty danych papierowych. Odtworzenie tych dokumentów jest bardzo czasochłonne, a czasem wręcz niemożliwe w przypadku dokumentów szkodowych, co utrudnia pozycję procesową Spółki w sprawach sądowych.

Kolejnym omawianym ryzykiem jest ryzyko zmiany. Jest ono generowane poprzez prace nad nowymi systemami informatycznymi, wdrażaniem wytycznych i rekomendacji organu nadzoru oraz zmianami uregulowań prawnych.

Ryzykami wewnętrznymi o podwyższonej ocenie jakościowej są obecnie ryzyko IT/systemów informatycznych oraz ryzyko jakości danych. Ryzyko IT związane jest zarówno z poszczególnymi głównymi systemami informatycznymi, ryzykiem infrastruktury informatycznej, w tym w kontekście zapewnienia ciągłości działania Spółki w przypadku sytuacji kryzysowej oraz synergią pomiędzy systemami. Ryzyko jakości danych natomiast dotyczy zarządzania jakością danych, w tym koniecznością synerгии danych w systemach, ustalaniem zakresu, agregacji bądź granulacji danych, błędami ludzkimi, błędami wynikającymi z działania systemów oraz kontrolą jakości danych.

Do ryzyk o średniej ocenie jakościowej w działalności Spółki zalicza się: ryzyko zasobów ludzkich, ryzyko infrastruktury, ryzyko zarządzania, ryzyko modeli, ryzyko reputacji oraz ryzyko prawne.

Dwoma ryzykami o charakterze zasobów Spółki, oprócz ryzyka IT/systemów informatycznych, są ryzyko zasobów ludzkich oraz ryzyko infrastruktury. Ryzyko zasobów ludzkich dotyczy zarówno aspektu pandemii, jak i ryzyka kadry, tj. m.in. utraty kluczowych pracowników. Ryzyko kadry uznane zostało za istotniejsze w porównaniu do ryzyka pandemii. Odnotowano w badaniu poprawę na rynku pracy generującą wzmożone oddziaływanie w zakresie rekrutacji pracowników przez inne podmioty. W przypadku ryzyka infrastruktury ma miejsce ryzyko związane z budynkiem, w którym mieści się siedziba centrali Spółki (ewentualne zdarzenia katastroficzne wpływające na dostępność tego budynku).

Kolejnym analizowanym ryzykiem jest ryzyko zarządzania. Czynniki generującymi to ryzyko są m.in: wytyczne i rekomendacje organu nadzoru (ich wpływ na wartość wypłacanych odszkodowań i wzrost kosztów funkcjonowania Spółki jest trudny do oszacowania), konkurencja cenowa, prace nad prowadzonymi projektami (zarówno w obszarze informatycznym, jak i pozainformatycznym), prace nad standaryzacją procesów, funkcjonowanie systemów informatycznych oraz jakość danych.

Ryzykiem związanym z ryzykiem zarządzania jest ryzyko modeli. Ryzyko to wiąże się przede wszystkim z należytą wyceną oferowanych przez Spółkę usług (relacja sprzedaż – wynik, w tym aspekt konkurencji innych zakładów ubezpieczeń) oraz ryzykiem prawnym w ramach prac nad dostosowaniem do systemu Wypłacalność II, w tym wyliczeniem wymogów kapitałowych w oparciu o tzw. model standardowy (wymogi kapitałowe).

Ryzykiem o charakterze zewnętrznym, lecz mającym swoje źródło w czynnikach wewnętrznych, jest ryzyko reputacji. Ryzyko to powiązane jest z błędami systemów informatycznych lub procesów mających wpływ na kontakt z klientem, wdrażaniem wytycznych i rekomendacji organu nadzoru, wejściem w życie Ustawy o reklamacjach i Rzeczniku Finansowym.

Ostatnim ryzykiem w tej grupie jest ryzyko prawne, do którego Spółka klasyfikuje nieustabilizowanie systemu prawnego. Obecnie ma miejsce bardzo duża niepewność co do poszczególnych wymogów określonych w przyjętej Ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Sytuacja ta dotyczy wszystkich trzech filarów Wypłacalności II. Kolejne problemy generujące ryzyko prawne to realizacja ustawy o Rzeczniku Finansowym, w tym wzrost wystąpień wyspecjalizowanych kancelarii odszkodowawczych oraz wzrost kosztów prowadzenia spraw reklamacyjnych i kosztów związanych z procesem likwidacji szkód, nowelizacja ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, prace nad implementacją dyrektywy IDD, prace nad RODO, proces wdrażania oraz interpretacja wytycznych i rekomendacji organu nadzoru, niepewna sytuacja dotycząca wysokości roszczeń i przyznanych przez sądy powszechne odszkodowań w zakresie szkód osobowych, a w szczególności związku z tzw. zadośćuczynieniem za śmierć osoby bliskiej (art. 446 § 4 i art. 448 KC) oraz orzecznictwem w sprawach dotyczących wypłacanych odszkodowań.

Ryzykami ocenianymi jakościowo poniżej średniej są ryzyko kosztów, ryzyko outsourcingu, ryzyko umów zewnętrznych oraz ryzyko strategii. Ryzyko umów zewnętrznych wskazane jako istotne zostało w przypadku procesu marketingu, IT (w szczególności dostawców programów informatycznych), likwidacji szkód oraz windykacji. Ryzyko outsourcingu jest analizowane w Spółce poprzez pryzmat

podmiotów, w przypadku których miało miejsce zlecenie czynności na zewnątrz. Ważnym problemem dotyczącym ryzyka outsourcingu są wątpliwości interpretacyjne dotyczące instytucji outsourcingu w związku z Ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Ryzyko strategii w działalności Spółki występuje w kontekście planowania finansowego, jak i realizacji celów operacyjnych. Dla realizacji strategii działalności Spółki istotne znaczenie ma zarówno otoczenie zewnętrzne, w tym jego stabilność (zarówno rynkowa, jak i prawna), oraz czynniki wewnętrzne związane m.in. z określeniem i realizacją celów. Ryzyko strategii w działalności Spółki ma wtórny charakter do ryzyka konkurencji oraz ryzyka prawnego. W ocenie jakościowej właścicieli procesów najniższą ocenę ma ryzyko kosztów, główny obecnie problem związany z tym ryzykiem dotyczy zmian w procesie likwidacji szkód oraz natężenie zmian w prawie wpływające na przemodelowanie funkcjonujących procesów oraz konieczność zmian w systemach informatycznych.

Strategia zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykami operacyjnymi, w szczególności w zakresie ryzyka IT/systemów informatycznych, ryzyka zasobów ludzkich, ryzyka reputacji oraz ryzyka konkurencji, jest prowadzone w oparciu o strategię kierunkowe określone w nowej Strategii Spółki, obejmującej główne cele stawiane przed Spółką.

Ponadto w zakresie ryzyka IT/systemów informatycznych, ryzyka zasobów ludzkich, ryzyka infrastruktury oraz ryzyka outsourcingu jednym z elementów zarządzania ryzykiem jest system zarządzania ciągłością działania. Przewiduje on w zakresie ryzyka IT/systemów informatycznych posiadanie przez Spółkę centrum zapasowego, umożliwiającego niezwłoczne reagowanie na zdarzenia o charakterze katastroficznym dotyczące głównej siedziby Spółki. W ramach zarządzania ciągłością działania zostały opracowane plany i procedury awaryjne umożliwiające w sytuacjach kryzysowych nieprzerwane prowadzenie działalności przez Spółkę. W ramach zarządzania ciągłością działania przewiduje się również zarządzanie ryzykiem reputacji w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowej.

W Gothaer TU S.A. wprowadzane są ponadto mechanizmy wewnętrzne mające za zadanie monitorowanie, kontrolowanie i przeciwdziałanie materializacji ryzyk operacyjnych lub ograniczanie skutków wystąpienia poszczególnych ryzyk. Prowadzone działania obejmują w szczególności:

- system kontroli funkcjonalnej,
- controlling kosztów,
- zarządzanie ryzykiem prawnym (compliance),
- zapewnienie należytej jakości danych,
- monitorowanie otoczenia konkurencyjnego Spółki,
- zarządzanie ryzykiem outsourcingu,
- przeciwdziałanie nadużyciom i przestępczości ubezpieczeniowej.

Przyjęty limit tolerancji ryzyka łącznie dla ryzyk operacyjnych nie powinien być większy niż wymóg kapitałowy wyliczony zgodnie z zasadami Wyłącalności II w module ryzyka operacyjnego. Limity tolerancji ryzyka określone w sposób jakościowy dla poszczególnych ryzyk operacyjnych są kwartalnie monitorowane we współpracy ze wszystkimi jednostkami organizacyjnymi Spółki.

Prospektywny opis planowanych metod zarządzania poszczególnymi ryzykami

W przypadku ryzyka konkurencji przewiduje się kontynuowanie prac zainicjowanych w 2015 roku w ramach programu „Rentowny Motor” dotyczących poprawy rentowności oferowanych usług ubezpieczeniowych. Realizacja tych zadań wiąże się z wypełnianiem przyjętych przez Spółkę zobowiązań wobec Komisji Nadzoru Finansowego w związku z podjętymi przez organ nadzoru działaniami mającymi na celu poprawę wyników technicznych sektora ubezpieczeniowego w ramach ubezpieczeń komunikacyjnych, w szczególności ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Spółka systematycznie wzmacnia również swoje bezpieczeństwo finansowe oraz wdraża projekty mające na celu poprawę wizerunku Spółki zarówno wśród klientów, jak i pośredników ubezpieczeniowych. Spółka w sposób ciągły monitoruje to ryzyko.

Ryzyko polityczne i ryzyko prawne w głównej mierze monitorowane i kontrolowane jest w ramach realizacji funkcji zgodności z przepisami, zadań biura prawnego, funkcji audytu oraz zadań jednostki odpowiedzialnej za przeciwdziałanie przestępczości ubezpieczeniowej. W ramach zarządzania ryzykiem prawnym funkcja zapewnienia zgodności z przepisami prawa zobowiązana jest do identyfikowania, kwantyfikowania, oceny i monitorowania ryzyk prawnych. Ponadto funkcja zgodności z przepisami ma m.in. za zadanie identyfikowanie wzrostu ryzyka regulacyjnego lub ryzyka utraty reputacji związanego z ryzykiem prawnym oraz doradzanie Zarządowi w sprawie przestrzegania przepisów prawa. Spółka korzysta również w zakresie analizy przepisów prawa z wyspecjalizowanych konsultantów zewnętrznych oraz doświadczeń Grupy Gothaer.

W zakresie ryzyka fraudów przewiduje się w kolejnym okresie kontynuowanie prac wyspecjalizowanych pracowników, w tym prace związane z uszczelnianiem procesów oraz podejmowaniem nowych inicjatyw mających na celu przeciwdziałanie przestępczości ubezpieczeniowej (szkolenia dla różnych grup pracowników, rozwój analityki, współpraca w ramach PIU, współpraca z wyspecjalizowanymi firmami zewnętrznymi itp.).

Spółka kontynuuje wdrażanie kompleksowego systemu zarządzania związanego z ochroną i bezpieczeństwem informacji. Działania te prowadzone są zarówno w kontekście technologicznym, np. modernizację i wdrażanie nowych rozwiązań informatycznych, jak i pod względem procesowym poprzez wykonywanie czynności Oficera Bezpieczeństwa Informacji. Pogłębiono m.in. analizę jakościową w ramach ryzyk IT (opracowano metodologię oceny, wyodrębniono detaliczne obszary oceny ryzyka).

Podobnie jak w obszarze bezpieczeństwa informacji dopracowywana jest metodologia oceny ryzyka w ramach ryzyka IT/systemów informatycznych. Rozbudowa monitorowania ryzyka z jednej strony związana jest z chęcią pogłębionej analizy środowiska ryzyka IT, z drugiej strony jest wynikiem wdrażania przez Biuro IT wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego związanych z obszarem IT i bezpieczeństwem technologicznym. Oprócz powyższego Biuro IT, analizując ryzyko IT, udoskonala proces zarządzania incydentami w tym obszarze działalności Spółki, m.in. przekazuje wewnątrz organizacji informacje o przerwach w funkcjonowaniu systemu, rejestruje okresy przerw. Działania Biura IT związane są również ze stabilizowaniem wdrażanych systemów informatycznych. Zakończono także prace nad analizą i aktualizacją planu awaryjnego dla ryzyka IT uwzględniającego nowe rozwiązania w obszarze zabezpieczenia sprzętowego oraz zawierającego aktualizacje pod względem wdrażanego oprogramowania.

Ryzyko jakości danych jest ściśle nadzorowane w Spółce. Nadzór ten odbywa się zarówno po stronie jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za prowadzenie i utrzymanie odpowiedniej jakości danych, np. kontynuowane są prace nad zwiększeniem zaangażowania pracowników, budowaniem ich świadomości co do istotności i wykorzystania danych z systemów oraz zmniejszeniem rotacji osób zajmujących się wpisywaniem danych do systemów, wprowadzeniem dodatkowych elementów kontroli funkcjonalnej w procesach. Ryzyko jakości danych zarządzane jest również w ramach poszczególnych systemów informatycznych i diagnozowania ewentualnych błędów w ich funkcjonowaniu. W przyszłym roku kontynuowane będą także prace nad projektem jakości danych oraz kontrole instytucjonalne prowadzone przez funkcje audytu wewnętrznego oraz funkcje zgodności z przepisami.

W zakresie ryzyka infrastruktury i ryzyka zasobów ludzkich w kolejnych okresach przewiduje się kontynuowanie prac w celu opracowania spójnego z ryzykiem IT/systemów informatycznych systemu zarządzania ciągłością działania. Dla ryzyka zasobów ludzkich prowadzone są również prace nad uaktualnianiem zasad związanych z polityką wynagradzania. Standardowymi działaniami w ramach tego procesu są szkolenia dla pracowników Spółki oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników średniej kadry menadżerskiej, dzięki którym miałyby miejsce potencjalna redundancja zasobów.

W zakresie zarządzania ryzykiem reputacji ma miejsce dalsze udoskonalanie procesu obsługi reklamacji oraz obsługi klientów, w tym procesy badania satysfakcji klientów. Na ryzyko reputacji, przede wszystkim w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych, ma istotny wpływ poprawa wskaźników wypłacalności Spółki.

Zarządzanie ryzykiem modeli prowadzone jest w oparciu o dedykowane poszczególnym problemom jednostki organizacyjne, np. Biuro Reasekuracji i Kontroli Portfela (reasekuracja), Biuro Aktuariatu (modele aktuarialne dotyczące rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, indeksów aktuarialnych, wymogów kapitałowych) oraz Biuro Zarządzania Ryzykiem (analiza ryzyk, wymogi kapitałowe).

Ryzyko umów zewnętrznych oraz ryzyko outsourcingu nadzorowane są przez poszczególne jednostki organizacyjne odpowiedzialne za dany problem. Poszczególni właściciele procesów zarządzają realizacją tych umów w ramach bieżącego ich monitorowania oraz kontroli funkcjonalnej. Dodatkowo ryzyka te są zarządzane w ramach zadań funkcji audytu wewnętrznego, funkcji zgodności z przepisami prawa, funkcji zarządzania ryzykiem, np. w kontekście poszczególnych ryzyk związanych z outsourcingiem oraz Biura Prawnego opiniującego zawierane umowy.

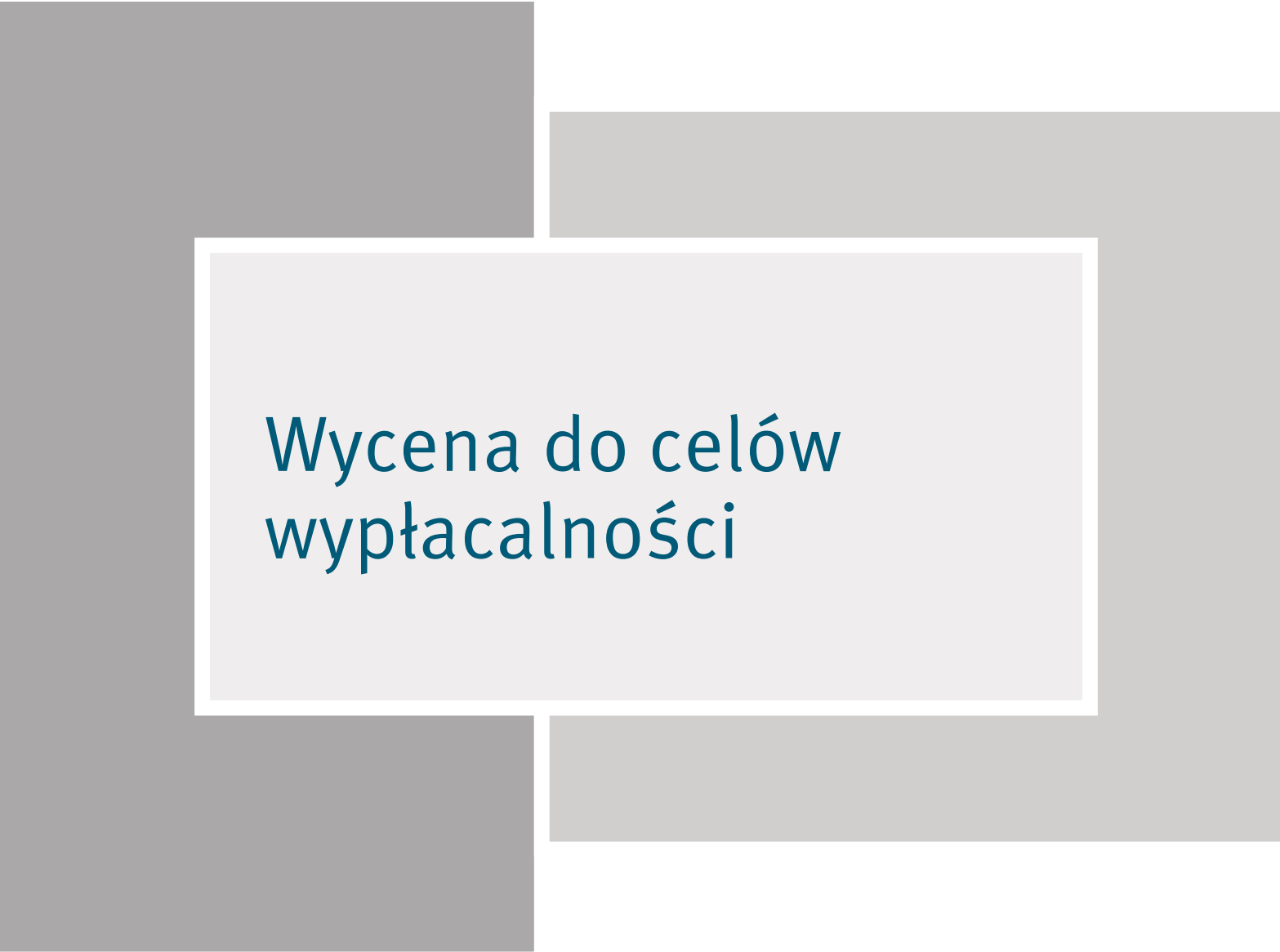
W zakresie ryzyka kosztów budżetowanie zostało podzielone na poszczególne jednostki organizacyjne, do każdego rodzaju kosztu przypisany jest właściciel biznesowy, który miesięcznie jest rozliczany z wykonanych założeń, a w ramach raportowania wyników technicznych wyszczególniane i raportowane są koszty pośrednie.

C.6 Pozostałe istotne ryzyka

Spółka nie identyfikuje innych istotnych ryzyk poza ryzykami opisanymi w niniejszym rozdziale. Ryzyko strategii i ryzyko reputacji zostały opisane jako składowe w kategorii ryzyka operacyjnego.

C.7 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje dotyczące profilu ryzyka Spółki zostały zaprezentowane w niniejszym rozdziale.

D

Wycena do celów wyłącalności

Wycena do celów wypłacalności

Spółka dokonuje wyceny aktywów i zobowiązań²², przy założeniu kontynuacji działalności, kierując się hierarchią wyceny, uwzględniając te cechy składnika aktywów lub zobowiązań, które uczestnicy rynku wzięliby pod uwagę przy wycenie tego składnika w dniu wyceny.

Hierarchia wyceny stosowana w Gothaer TU S.A. jest zgodna z art. 10 Rozporządzenia delegowanego:

- podstawową metodą wyceny aktywów i zobowiązań stosowaną przez Gothaer TU S.A. jest wycena według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań,
- gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań jest niemożliwe, Spółka wycenia aktywa i zobowiązania przy zastosowaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań, dokonując korekt odzwierciedlających istniejące różnice,
- gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań jest niemożliwe, Gothaer TU S.A. wycenia aktywa i zobowiązania stosując alternatywne metody wyceny (o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej).

Jeśli nie jest wymagane inaczej, Gothaer TU S.A. dokonuje wyceny aktywów i zobowiązań zgodnie z art. 75 Dyrektywy Wypłacalność II.

D.1 Aktywa

Gothaer TU S.A. wycenia aktywa w wartości godziwej, czyli w kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienione pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, kierując się hierarchią wyceny opisaną powyżej.

W dalszej części sprawozdania umieszczono opisy sposobu wyceny istotnych pozycji aktywów występujących w bilansie ekonomicznym. Pozycje uznane przez Spółkę za nieistotnie nie podlegały opisom.

Aktywowane koszty akwizycji

Aktywowane koszty akwizycji nie są prezentowane jako odrębna pozycja w bilansie sporządzonym dla celów Wypłacalności II, natomiast są uwzględniane przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i stanowią część najlepszego oszacowania.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Gothaer TU S.A. dokonało wyłączenia z bilansu ekonomicznego kwoty 61 974 tys. PLN.

Wartości niematerialne i prawne

Spółka wycenia wartości niematerialne i prawne w wartości zero, ponieważ żaden ze składników wartości niematerialnych i prawnych nie może zostać wydzielony w celu jego zbycia na aktywnym rynku dla takich samych lub podobnych aktywów.

²² Na potrzeby niniejszego rozdziału zobowiązania oznaczają zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Gothaer TU S.A. dokonało wyłączenia z bilansu ekonomicznego kwoty 6 918 tys. PLN.

Tabela 20. Bilans ekonomiczny – aktywa

	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych
Wartość firmy		0
Aktywowane koszty akwizycji		61 974
Wartości niematerialne i prawne	0	6 918
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	60 490	2 094
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	0	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	880	1 888
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	653 475	653 684
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	0	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	0	0
Akcje i udziały	3	3
Akcje i udziały – notowane	0	0
Akcje i udziały – nienotowane	3	3
Dłużne papiery wartościowe	632 840	632 840
Obligacje państwowe	632 840	632 840
Obligacje korporacyjne	0	0
Strukturyzowane papiery wartościowe	0	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	0	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
Instrumenty pochodne	0	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	20 632	20 819
Pozostałe lokaty	0	22
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	0	0
Pożyczki pod zastaw polisy	0	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	0	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań ²³	389 351	556 614
Depozyty u cedentów	0	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	32 910	99 667
Należności z tytułu reasekuracji biernej	0	0
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	2 909	3 003
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	0	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	0	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	935	935
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	417	3 542
Aktywa ogółem	1 141 367	1 390 319

23 Szczegółowy podział został ujawniony w części dotyczącej wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Spółka ujmuje i wycenia odroczone podatki dochodowe w odniesieniu do wszystkich aktywów i zobowiązań, w tym rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Gothaer TU S.A. ustala wartość aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na podstawie różnic przejściowych między wartością aktywów i pasywów ustaloną na potrzeby bilansu ekonomicznego i ich wartością podatkową.

Dla straty podatkowej, możliwej do odliczenia w przyszłości, Spółka ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, jednak tylko wówczas, gdy istnieje prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodu podlegającego opodatkowaniu i będą wykorzystane aktywa z tytułu podatku odroczonego. Przy rozliczeniu straty podatkowej uwzględnia się wszelkie wymogi prawne lub regulacyjne dotyczące terminów przeniesienia na kolejny okres nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie podlegają dyskontowaniu i kompensacie i są prezentowane odpowiednio w aktywach i pasywach bilansu ekonomicznego.

Tabela 21. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Pozycja	31.12.2016	Aktywa	Rezerwy
Kapitał własny ze sprawozdania finansowego	59 507		
Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ze sprawozdania finansowego		2 094	2 094
Przeszacowanie do wartości godziwej	7 143	-1 357	0
instrumenty finansowe	-57	11	0
środki trwałe	-1 008	192	0
należności pozabilansowe	1 389	-264	0
regresy	6 819	-1 296	0
Kalkulacja rezerw techniczno-ubezpieceniowych	-10 480	31 780	29 788
najlepsze oszacowanie i margines ryzyka rezerw techniczno-ubezpieceniowych	156 783	0	29 788
najlepsze oszacowanie udziału reasekuratorów w powyższych rezerwach	-167 263	31 780	0
Wyłączenia z bilansu ekonomicznego	-35 424	13 715	6 985
odroczonego kosztów akwizycji	-31 517	11 775	5 787
wartości niematerialnych i prawnych	-6 918	1 314	0
Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	0	32	32
funduszu przewencyjnego	151	2	29
pozostałych aktywów	-3 125	594	0
pozostałych zobowiązań	5 985	0	1 137
Korekta przyszłych składek i prowizji	79 289	14 193	29 258
przyszłe składki	-74 702	14 193	0
prowizje reasekuracyjne od przyszłych składek reasekuracyjnych	-1 547	0	-294
prowizje od przyszłych składek	52 181	0	9 914
przyszłe składki reasekuracyjne	103 357	0	19 638
Zdyskontowanie należności i zobowiązań	-1 605	65	370
Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego razem		60 490	68 495
Wpływ podatku	-8 005		
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	93 635		

Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny

Powołując się na zasadę proporcjonalności, o której mowa w art. 29 ust. 3 i 4 Dyrektywy Wypłacalność II Spółka stosuje uproszczone podejście dotyczące ustalenia wartości godziwej nieruchomości, maszyn i wyposażenia wykorzystywanego na użytek własny.

Zlecenie wyceny niezależnemu podmiotowi (rzeczoznawcy) wygenerowałoby dla Gothaer TU S.A. koszty, które byłyby nieproporcjonalne do całkowitych wydatków administracyjnych.

Gothaer TU S.A. wykorzystuje następujące metody kalkulacji w zależności od rodzaju rzeczowego aktywa trwałego.

W przypadku sprzętu IT przeszacowaniu podlegają rzeczowe aktywa trwałe (w tym środki niskocenne o wartości początkowej do 3 500 PLN) wykorzystywane przez Spółkę.

Wartość godziwa sprzętu IT jest ustalana w oparciu o informacje dotyczące sprzedaży sprzętu poleasingowego.

Wartość godziwa samochodów jest ustalana w oparciu o zewnętrzne opinie rzeczoznawców – Audatex Polska Sp. z o. o.

Gothaer TU S.A. wycenia pozostałe rzeczowe aktywa trwałe w wartości zero. Dzieje się tak, ponieważ większość wyposażenia biurowego posiadanego przez Spółkę jest starsza niż 5 lat. Prawdopodobieństwo sprzedaży tego wyposażenia na rynku wtórnym jest znikome.

Pominięcie pozostałych rzeczowych aktywów trwałych w bilansie ekonomicznym nie będzie miało negatywnego wpływu na proces decyzyjny lub ocenę użytkowników tej informacji, w tym organu nadzoru.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku przeszacowanie nieruchomości, maszyn i wyposażenia wykorzystywanych na użytek własny wyniosło 1 008 tys. PLN (pomniejszenie wartości względem sprawozdania statutowego).

Obligacje państwowe

Zgodnie z hierarchią wyceny obligacje państwowe mogłyby zostać wycenione w wartości godziwej po cenie ustalonej na aktywnym rynku regulowanym, na którym następuje publiczny obrót instrumentami finansowymi, zaś informacje o tej cenie są ogólnie dostępne.

Za aktywny rynek uznaje się rynek, na którym transakcje dotyczące aktywów i zobowiązań zawierane są z wystarczającą częstotliwością i wolumenem umożliwiając, w sposób ciągły, dostarczanie informacji na temat wyceny tych aktywów i zobowiązań. Spółka przeprowadziła analizę liczby oraz wolumenu zawieranych transakcji na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych (dalej jako GPW) i stwierdziła, że GPW nie jest aktywnym rynkiem dla tych instrumentów finansowych.

W związku powyższym do wyceny obligacji państwowych w wartości godziwej Gothaer TU S.A. wykorzystuje alternatywny model wyceny Bloomberg CBBT²⁴, dostarczany przez zewnętrznego, renomowanego podmiot wyceniający, zajmujący się zarządzaniem aktywami finansowymi – GoAM.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Gothaer TU S.A. posiadało obligacje Skarbu Państwa denominowane w walucie obcej – EUR. Wartość godziwa tych obligacji wyniosła 5 740 tys. EUR. Do przeliczenia ich wartości na walutę krajową Spółka wykorzystowała kurs walutowy NBP z dnia 30 grudnia 2016 roku: 4,4240. Wartość godziwa obligacji denominowanych w obcej walucie, zaprezentowana w bilansie ekonomicznym, wyniosła 25 394 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiadała obligacji wycenianych inaczej niż do wartości godziwej, dlatego nie wystąpiła konieczność dodatkowego przeszacowania.

24 Composite Bloomberg Bond Trader.

Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka posiadała zarówno depozyty krótkoterminowe²⁵, jak i długoterminowe.

Z uwagi na krótki rezydualny termin zapadalności depozytów overnight, ich wartość godziwa jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności), tożsamej z wartością nominalną powiększoną o naliczone odsetki.

Przeszacowaniu podlegają długoterminowe depozyty bankowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy), które Gothaer TU S.A. dyskontuje stopą wolną od ryzyka²⁶.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka dokonała przeszacowania wartości depozytów bankowych – wartość dyskonta wyniosła 36 tys. PLN.

Dodatkowo Gothaer TU S.A. wyłączyło kwotę 151 tys. PLN, dotyczącą depozytu z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (dalej jako ZFŚS).

Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych

Gothaer TU S.A. prezentuje w bilansie ekonomicznym należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych, których termin płatności już minął. Dzieje się tak, ponieważ przyszłe raty składek zostaną ujęte w kalkulacji najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

W pozycji należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych prezentowane są również należności z tytułu reasekuracji czynnej.

Wartość godziwa należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności), skorygowanej o odpisy aktualizujące, które uwzględniają stopień prawdopodobieństwa zapłaty należności.

Dodatkowo należności długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka.

Na potrzeby Wypłacalności II Spółka wprowadza do bilansu ekonomicznego część należności pozabilansowych, w przypadku których Gothaer TU S.A. stwierdzi, że możliwe jest ich odzyskanie lub sprzedaż.

Zgodnie z zasadami Wypłacalności II Gothaer TU S.A. wykazało w należnościach z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych te należności, których termin płatności minął. Polskie przepisy rachunkowości obligują zakłady ubezpieczeń do ujęcia jako przychód składkę przypisaną za cały okres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń w przypadku umów zawartych na czas określony niezależnie od terminów płatności. W związku z powyższym dla celów Wypłacalności II Spółka dokonała korekty polegającej na wyłączeniu przyszłych składek z tytułu umów ubezpieczeniowych. Wartość korekty wyniosła 74 702 tys. PLN.

²⁵ Depozyty overnight.

²⁶ Spółka korzysta ze stóp procentowych wolnych od ryzyka, publikowanych (w cyklach miesięcznych) przez EIOPA. Wspomniane stopy są również wykorzystywane przez Gothaer TU S.A. do dyskontowania pozostałych aktywów i zobowiązań.

W celu uwzględnienia zmiany wartości należności w czasie Gothaer TU S.A. zdyskontowało długoterminowe należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych. Łączny wpływ dyskonta wyniósł 263 tys. PLN.

Dodatkowo Spółka wprowadziła do bilansu ekonomicznego część należności pozabilansowych, w przypadku których możliwe jest ich odzyskanie lub sprzedaż oraz ujęła regresy i odzyski. Łączna wartość korekt wyniosła 8 208 tys. PLN.

Należności z tytułu reasekuracji biernej

Gothaer TU S.A. prezentuje w bilansie ekonomicznym należności z tytułu reasekuracji biernej, których termin płatności już minął, ponieważ przyszłe raty składek zostaną uwzględnione przy wyznaczaniu najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Wartość godziwa należności z tytułu reasekuracji biernej jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności), skorygowanej o odpisy aktualizujące, które uwzględniają stopień prawdopodobieństwa zapłaty należności.

Należności z tytułu reasekuracji biernej obejmowane są indywidualnym odpisem aktualizującym.

Dodatkowo należności długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka.

Całość należności z tytułu reasekuracji biernej w kwocie 417 tys. PLN, dotyczące należności od reasekuratorów wynikające z reasekuracji biernej w stosunku do świadczeń już wypłaconych, zostały przeniesione do pozycji pozostałych aktywów.

Pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)

Wartość godziwa pozostałych należności jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności), skorygowanej o odpisy aktualizujące, które uwzględniają stopień prawdopodobieństwa zapłaty należności.

Pozostałe należności obejmowane są indywidualnym odpisem aktualizującym.

Dodatkowo należności długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka.

Z pozycji pozostałe należności wyłączana jest wartość dotycząca rozrachunków powiązanych z ZFŚS.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Gothaer TU S.A. dokonało wyłączenia z bilansu ekonomicznego kwoty 16 tys. PLN, która dotyczyła ZFŚS.

W celu uwzględnienia zmiany wartości należności w czasie Spółka zdyskontowała długoterminowe pozostałe należności. Łączny wpływ dyskonta wyniósł 78 tys. PLN.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Z uwagi na krótki rezydualny termin zapadalności środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, ich wartość godziwa jest ustalana w wartości nominalnej.

Na dzień 31 grudnia 2016 Gothaer TU S.A. posiadało środki pieniężne na rachunkach walutowych. Do przeliczenia ich wartości na walutę krajową Spółka wykorzystała kursy walutowe NBP z dnia 30 grudnia 2016 roku.

Tabela 22. Wartość godziwa środków pieniężnych

Waluta	Wartość w walucie	Kurs NBP	Wartość w PLN
EUR	42	4,4240	185
GBP	20	5,1445	103
USD	108	4,1793	451
PLN			196
Razem			935

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w Spółce nie wystąpiła konieczność dodatkowego przeszacowania środków pieniężnych.

Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)

W bilansie sporządzonym dla celów Wypłacalności II, jako pozostałe aktywa Spółka klasyfikuje rozliczenia międzyokresowe wynikające ze statutowego sprawozdania finansowego. Wycena rozliczeń jest w wartości zero. Dzieje się tak, ponieważ rozliczenia międzyokresowe, które służą jedynie księgowemu rozłożeniu w czasie bezwarunkowo poniesionych kosztów lub otrzymanych przychodów, co do zasady, należy wykazać, na potrzeby Wypłacalności II, w wartości zero.

Dodatkowo Spółka prezentuje w pozycji pozostałych aktywów należności od reasekuratorów wynikające z reasekuracji biernej w stosunku do świadczeń już wypłaconych oraz regresy i odzyski.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Gothaer TU S.A. dokonało wyłączenia z bilansu ekonomicznego kwoty 3 125 tys. PLN, dotyczącej rozliczeń międzyokresowych.

D.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe odpowiadają bieżącej wartości oczekiwanej przyszłych przepływów pieniężnych związanych z zawartymi umowami ubezpieczenia do dnia bilansowego.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Spółki jest równa sumie najlepszego oszacowania (z ang. best estimate) i marginesu ryzyka (z ang. risk margin), które są obliczane oddzielnie.

Przy ustalaniu wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przez Gothaer Tu nie mają zastosowania przepisy wymienione w art. 296 ust. 2 punkt: d, e, f oraz g Rozporządzenia delegowanego.

Wartość najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w podziale na linie biznesowe została przedstawiona w załączniku nr 4 – S.12.01.02 i załączniku nr 5 – S.17.01.02.

Najlepsze oszacowanie

Najlepsze oszacowanie odpowiada ważonej prawdopodobieństwem średniej przyszłych przepływów pieniężnych przy uwzględnieniu wartości pieniądza w czasie (oczekiwanej obecnej wartości przyszłych przepływów pieniężnych), przy zastosowaniu odpowiedniej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka. Wartość najlepszego oszacowania wynika z kilku czynników, takich jak np.: częstość szkód, rozkład pojedynczej szkody (jej wysokość), struktura stopy procentowej. Wymienione czynniki są zmiennymi losowymi, w związku z tym niepewność związana z wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest całkowicie naturalna.

Obliczenia najlepszego oszacowania są dokonywane w oparciu o aktualne i wiarygodne informacje, realistyczne założenia oraz przeprowadzane są przy zastosowaniu powszechnie znanych metod aktuarialnych opartych na trójkątach szkodowych (zarówno trójkąty oparte na płatnościach szkód, jak i na trójkątach szkód zgłoszonych), takich jak: chain-ladder, Cape-Cod, Bornhuetter-Ferguson. W przypadku linii biznesowych, gdzie niemożliwe jest utworzenie wiarygodnych trójkątów szkodowych stosowane są metody uproszczone.

Prognozy przepływów pieniężnych stosowane do obliczania najlepszego oszacowania uwzględniają wszystkie wpływy i wydatki wymagane do rozliczenia zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych w całym okresie ich trwania.

W skład rezerwy szkodowej wchodzi wszystkie przyszłe przepływy pieniężne związane ze zdarzeniami, które zaszły do dnia bilansowego.

W skład rezerwy składkowej wchodzi wszystkie przepływy pieniężne (z umów zawartych do dnia bilansowego) związane ze zdarzeniami, które zajdą po dniu bilansowym. Nominalna wartość odszkodowań i świadczeń z tych umów oraz koszty ich obsługi podlegają oszacowaniu zgodnie z założeniami planu finansowego przyjętymi przez Zarząd Spółki. W skład przyszłych płatności, które zaliczane są do rezerwy składkowej, wchodzi również wszystkie przyszłe składki od ubezpieczonych oraz prowizje agencyjne od tych składek. Rozkład tych płatności jest określony przez odpowiednie zapisy umów z ubezpieczonymi oraz umów agencyjnych.

Najlepsze oszacowanie kalkulowane jest w kwocie brutto, czyli bez uwzględnienia kwot, które mogą być odzyskane zgodnie z zapisami zawartych umów reasekuracyjnych. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych szacowany jest odrębnie.

Tabela 23. Bilans ekonomiczny – rezerwy techniczno-ubezpieceniowe i udział reasekuratorów w tych rezerwach

	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	389 351	556 614
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	273 302	402 781
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	273 224	402 548
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	78	233
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	116 049	153 833
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	0	0
Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	116 049	153 833
Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	644 788	748 371
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	621 912	713 302
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	0	
Najlepsze oszacowanie	604 773	
Marginies ryzyka	17 139	
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	22 876	35 069
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	0	
Najlepsze oszacowanie	21 755	
Marginies ryzyka	1 121	
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	123 174	176 374
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	0	
Najlepsze oszacowanie	0	
Marginies ryzyka	0	
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	123 174	176 374
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	0	
Najlepsze oszacowanie	122 824	
Marginies ryzyka	350	
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	0	
Najlepsze oszacowanie	0	
Marginies ryzyka	0	
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieceniowe		0

Tabela 24. Najlepsze oszacowanie i margines ryzyka rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

	Najlepsze oszacowanie	Margines ryzyka
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	626 528	18 260
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	21 755	1 121
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	0	0
Ubezpieczenia pracownicze	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	425 304	9 079
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	62 650	3 235
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	2 970	154
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	58 464	2 559
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	29 004	1 434
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	18 474	517
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	524	27
Ubezpieczenia świadczenia pomocy	6 827	112
Ubezpieczenia różnych strat finansowych	556	22
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	122 824	350
Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	0	0
Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0
Pozostałe ubezpieczenia na życie	0	0
Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	122 824	350
Reasekuracja czynna	0	0
Ubezpieczenia zdrowotne (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)	0	0
Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	0	0
Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna)	0	0

Margines ryzyka

Margines ryzyka ma wysokość zapewniającą, by wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych odpowiadała kwocie, jakiej Gothaer TU S.A. zażądałoby za przejęcie zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych i wywiązanie się z nich.

Przy wyliczaniu marginesu ryzyka Spółka stosuje uproszczenia poziomu 2 oraz 3 wskazane w Rozporządzeniu Delegowanym.

Różnice pomiędzy wyceną do celów wypłacalności a wyceną na potrzeby sprawozdań finansowych

Pomiędzy wyceną rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w statutowym sprawozdaniu finansowym i bilansie ekonomicznym występują poniższe różnice:

- Użycie stopy wolnej od ryzyka do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (wycena na potrzeby sprawozdań finansowych dokonywana jest w wartości nominalnej za wyjątkiem rent wynikających z ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej).
- Rezerwa składki do celów wypłacalności to wszystkie przyszłe przepływy wynikające z zawartych umów ubezpieczenia (szkody, koszty, składki, itd.), podczas gdy wycena do celów sprawozdań finansowych oznacza aktywację (odroczenie) w czasie uzyskanego przypisu.
- Ograniczenie dla wyceny regresów do celów sprawozdań finansowych wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji.
- Brak rezerwy na wyrównanie szkodowości dla celów wypłacalności.

Wymienione powyżej różnice dotyczą wszystkich bez wyjątku linii biznesowych.

D.3 Inne zobowiązania

Gothaer TU S.A. wycenia zobowiązania w wartości godziwej, czyli w kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać przeniesione lub rozliczone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, kierując się hierarchią wyceny opisaną na początku niniejszego rozdziału. Przy wycenie zobowiązań nie przeprowadza się korekt w celu uwzględnienia zdolności kredytowej Spółki.

W dalszej części sprawozdania umieszczono opisy sposobu wyceny istotnych pozycji zobowiązań występujących w bilansie ekonomicznym. Pozycje uznane przez Spółkę za nieistotnie nie podlegały opisom.

Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)

Gothaer TU S.A. tworzy pozostałe rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować.

Wartość godziwa pozostałych rezerw jest ustalana przy zastosowaniu metody najlepszego oszacowania nakładów niezbędnych do wypełnienie obecnego obowiązku na dzień bilansowy.

Najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku jest kwota, jaką – zgodnie z racjonalnymi przesłankami – jednostka zapłaciłaby w ramach wypełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub za przeniesienie go na stronę trzecią na ten sam dzień.

W pozycji pozostałych rezerw prezentowana jest rezerwa na niewykorzystane urlopy, rezerwa na wynagrodzenia oraz rezerwa na sprawy sądowe.

Spółka dokonuje analizy potencjalnych ryzyk związanych z prowadzonymi sprawami sądowymi i na tej podstawie podejmuje decyzje o konieczności ujęcia skutków tych postępowań w księgach. Gothaer TU S.A. opiera swój szacunek dotyczący wysokości tworzonych rezerw o opinie prawników, dotyczące poszczególnych spraw spornych.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka dokonała przeszacowania wartości pozostałych rezerw w kwocie 80 tys. PLN. Przeszacowanie dotyczyło dyskonta rezerwy urlopowej.

Tabela 25. Bilans ekonomiczny – pozostałe zobowiązania

	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych
Zobowiązania warunkowe	0	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	9 009	9 089
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	82	82
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	0	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	68 495	2 094
Instrumenty pochodne	0	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	0	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	0	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	2 782	53 459
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	135 104	238 462
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	14 353	14 372
Zobowiązania podporządkowane	49 945	51 749
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	0	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	49 945	51 749
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	0	36 760
Zobowiązania ogółem	1 047 732	1 330 812

Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników

Na mocy przepisów prawa pracownicy są uprawnieni do otrzymania odprawy emerytalnej lub odprawy rentowej w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia w momencie przejścia odpowiednio na emeryturę lub na rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Wartość godziwa rezerwy wyznaczana jest metodami aktuarialnymi, zgodnie z MSR 19 Świadczenia pracownicze.

Wartość zobowiązań wynikających ze świadczeń emerytalnych dla pracowników nie podlega przeszacowaniom na potrzeby Wypłacalności II.

Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Opis dotyczący wyceny rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego został zamieszczony łącznie z opisem aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych

Gothaer TU S.A. prezentuje w bilansie ekonomicznym zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych, których termin płatności już minął. Dzieje się tak, ponieważ przyszłe raty składek zostaną uwzględnione przy wyznaczaniu najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

W pozycji zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych prezentowane są również zobowiązania z tytułu reasekuracji czynnej.

Wartość godziwa zobowiązań z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności).

Dodatkowo zobowiązania długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka.

Zgodnie z zasadami Wypłacalności II Gothaer TU S.A. wykazało w zobowiązaniach z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych kwoty wymagane do zapłaty wobec ubezpieczających, pośredników ubezpieczeniowych oraz innych podmiotów. Dla zobowiązań z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych ma miejsce analogiczna sytuacja, jak w przypadku należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych (aspekt rozpoznawania składki), dlatego ich wartość pomniejszono o prowizje dla pośredników ubezpieczeniowych od przyszłych składek 50 634 tys. PLN.

W celu uwzględnienia zmiany wartości zobowiązań w czasie Gothaer TU S.A. zdyskontowało długoterminowe zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych. łączny wpływ dyskonta wyniósł 43 tys. PLN.

Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej

Gothaer TU S.A. prezentuje w bilansie ekonomicznym zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej, których termin płatności już minął, ponieważ przyszłe raty składek zostaną uwzględnione przy wyznaczaniu najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Wartość godziwa zobowiązań z tytułu reasekuracji biernej jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności).

Dodatkowo zobowiązania długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka.

Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej zostały pomniejszone o wartość składek reasekuracyjnych związanych z przyszłymi składkami. Wartość korekty wyniosła 103 358 tys. PLN.

Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)

Wartość godziwa pozostałych zobowiązań jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności).

Dodatkowo zobowiązania długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka.

W celu uwzględnienia zmiany wartości pozostałych zobowiązań w czasie Gothaer TU S.A. zdyskontowało długoterminowe pozostałe zobowiązania. łączny wpływ dyskonta wyniósł 19 tys. PLN.

Zobowiązania podporządkowane

Wartość godziwa zobowiązań podporządkowanych jest ustalana w wartości przyszłych zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość godziwa zobowiązań podporządkowanych zmniejszyła się w stosunku do sprawozdania statutowego o 1 805 tys. PLN.

Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)

W bilansie sporządzonym dla celów Wypłacalności II jako pozostałe zobowiązania Spółka klasyfikuje rozliczenia międzyokresowe wynikające ze statutowego sprawozdania finansowego. Wycena rozliczeń jest w wartości zero. Dzieje się tak, ponieważ rozliczenia międzyokresowe, które służą jedynie księgowemu rozłożeniu w czasie bezwarunkowo poniesionych kosztów lub otrzymanych przychodów, co do zasady, należy wykazać, na potrzeby Wypłacalności II, w wartości zero.

Dodatkowo odroczone koszty akwizycji oraz odroczone prowizje reasekuracyjne prezentuje się w wartości zero, ponieważ zostaną one ujęte w kalkulacji najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i udziału reasekuratorów w tych rezerwach. Spółka wyłączyła z bilansu kwotę 30 457 tys. PLN.

Wyłączeniu podlegają również zobowiązania dotyczące funduszy specjalnych (ZFŚS, fundusz prewencyjny) – łączna wartość tych zobowiązań to 318 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Gothaer TU S.A. dokonało wyłączenia z bilansu ekonomicznego kwoty 5 985 tys. PLN, która dotyczyła rozliczeń międzyokresowych.

D.4 Alternatywne metody wyceny

Dla części aktywów i zobowiązań Spółka nie może zastosować ani metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów i zobowiązań, ani metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań. Dlatego dla tych aktywów i zobowiązań zastosowanie mają alternatywne metody wyceny.

Alternatywne metody wyceny, wykorzystywane przez Spółkę, są spójne z co najmniej jednym z następujących podejść:

- Podejście rynkowe, które zakłada wykorzystywanie cen i innych odpowiednich danych z transakcji rynkowych obejmujących identyczne lub podobne aktywa bądź zobowiązania, lub identyczną bądź podobną grupę aktywów i zobowiązań.
- Podejście dochodowe, dające pojedynczą wartość bieżącą poprzez dyskontowanie przyszłych kwot takich jak przepływy pieniężne, przychody lub koszty. Wartość godziwa powinna odzwierciedlać obecne oczekiwania rynkowe dotyczące tych przyszłych kwot. Metody wyceny spójne z podejściem dochodowym obejmują metody wartości bieżącej, modele wyceny opcji oraz metodę wielookresowych nadwyżek dochodów.
- Podejście kosztowe lub podejście bieżącego kosztu odtworzenia odzwierciedlające kwotę, która byłaby obecnie wymagana w celu zastąpienia funkcji danego składnika aktywów. Z perspektywy uczestnika rynku będącego sprzedającym, cena, która byłaby otrzymana w zamian za ten składnik aktywów, opiera się na koszcie, który musiałby ponieść uczestnik rynku będący kupującym, aby nabyć składnik aktywów lub wytworzyć jego zamiennik o porównywalnej jakości, skorygowany o jego aktualne zużycie.

Tabela 26. Alternatywne metody wyceny stosowane przez Spółkę

	Podjęcie rynkowe	Podjęcie dochodowe	Podjęcie kosztowe
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny			X
Obligacje państwowe		X	
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych		X	
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych		X	
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)		X	
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych		X	
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)		X	
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)		X	
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników		X	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych		X	
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej		X	
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)		X	
Zobowiązania podporządkowane		X	
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)		X	

D.5 Wszelkie inne informacje

Spółka zaprezentowała w niniejszym rozdziale istotne informacje dotyczące wyceny aktywów i pasywów.

Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałem

Podstawowym dokumentem regulującym zarządzanie kapitałem Spółki jest Polityka zarządzania kapitałem przyjęta uchwałą Zarządu Nr 148/16 z dnia 8 listopada 2016 roku.

W ramach zarządzania kapitałem Gothaer TU S.A. monitoruje, czy pozycje podstawowych środków własnych²⁷ nieprzerwanie spełniają określone wymagania wynikające z Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, Rozporządzenia delegowanego oraz Wytycznych EIOPA²⁸. Przy ocenie adekwatności kapitałowej Spółka posługuje się współczynnikami wypłacalności, które są kwartalnie monitorowane w ramach bieżących zadań jednostek organizacyjnych. Natomiast uzyskane wyniki są przedstawiane Radzie Nadzorczej przez Zarząd.

W ramach oceny adekwatności kapitałowej Spółka weryfikuje:

- wielkość i jakość podstawowych środków własnych w podziale na poszczególne składowe oraz przyporządkowane kategorie,
- możliwość zwykłego podziału dywidendy.

Gothaer TU S.A., w ramach procesu planistycznego dotyczącego pięcioletniego okresu, opracowuje założenia dotyczące przyszłego zapotrzebowania na kapitał. W obecnie obowiązującym planie, zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą w dniu 14 grudnia 2016 roku, w perspektywie lat 2017-2021, Spółka zamierza kontynuować, ustaloną z akcjonariuszem, obecną politykę w zakresie zarządzania kapitałem. Strategia ta zakłada utrzymywanie odpowiedniego stopnia pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności podstawowymi środkami własnymi, który został ustalony na poziomie minimum 110%.

Utrzymywanie powyższego bufora bezpieczeństwa wiąże się ze stosowaniem trzech równoległych kroków postępowania, które są obecnie realizowane w ramach działalności Spółki:

- optymalizacja zarządzania ryzykiem,
- zobowiązania podporządkowane,
- podnoszenie kapitałów własnych.

E.1 Środki własne

Klasyfikacja podstawowych środków własnych

Gothaer TU S.A. utożsamia podstawowe środki własne z aktywami wolnymi od obciążeń, dostępnymi na pokrycie strat wynikających z niesprzyjających wahań w obszarze wykonywanej działalności, zarówno przy założeniu kontynuacji działalności, jak i w przypadku likwidacji zakładu ubezpieczeń. Spółka klasyfikuje podstawowe środki własne, zgodnie z wymaganiami określonymi w ramach Wypłacalności II do poszczególnych kategorii środków własnych.

²⁷ Spółka nie posiada uzupełniających środków własnych.

²⁸ Wytyczne w sprawie klasyfikacji środków własnych (EIOPA-BoS-14/168 PL).

Klasyfikacja pozycji podstawowych środków własnych do poszczególnych kategorii jest dokonywana po przeanalizowaniu w jakim zakresie posiadają one następujące cechy jakościowe:

- pozycja jest dostępna lub można wezwać do jej opłacenia w celu pełnego pokrycia strat w przypadku kontynuacji działalności oraz w przypadku likwidacji Spółki (stała dostępność),
- w przypadku likwidacji Spółki posiadacz nie będzie uprawniony do odzyskania długu wynikającego z danej pozycji tak długo, jak nie zostaną wypełnione wszystkie inne zobowiązania, łącznie z zobowiązaniami wobec ubezpieczających, ubezpieczonych i uprawnionych z umów ubezpieczenia oraz zobowiązaniami wobec cedentów z tytułu zawartych umów reasekuracji (podporządkowanie).

Przy ocenie stopnia, w jakim pozycje podstawowych środków własnych posiadają cechy jakościowe określone powyżej Gothaer TU S.A. uwzględnia również następujące czynniki:

- dopasowanie okresu trwania pozycji do okresu trwania zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczenia lub umów reasekuracji – jeżeli pozycja posiada termin wymagalności (czas trwania),
- czy pozycja jest wolna od wymogów do wykupu kwoty nominalnej (brak wymogów do wykupu),
- czy pozycja jest wolna od obowiązkowych ustalonych opłat (brak obowiązkowych kosztów obsługi),
- czy pozycja jest wolna od obciążeń (brak obciążeń).

Tabela 27. Klasyfikacja podstawowych środków własnych

Podstawowe środki własne		
Kategoria	Cechy jakościowe	Dodatkowe czynniki
kategoria 1	stała dostępność	czas trwania
	podporządkowanie	brak bodźców do wykupu
		brak obowiązkowych kosztów obsługi
		brak obciążeń
kategoria 2	podporządkowanie	
kategoria 3	brak wymaganych cech jakościowych	

Struktura podstawowych środków własnych

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka posiadała podstawowe środki własne:

- kategorii 1, na którą składały się:
 - kapitał zakładowy,
 - nadwyżka ceny emisyjnej powyżej wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym,
 - rezerwa uzgodnieniowa,
- kategorii 2, na którą składały się zobowiązania podporządkowane.

Podstawowe środki własne kategorii 1

Opłacony kapitał zakładowy oraz powiązana z nim nadwyżka ceny emisyjnej powyżej wartości nominalnej akcji stanowią najwyższej jakości podstawowe środki własne. Można je wykorzystać do pokrycia strat.

W dniu 14 listopada 2016 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło Uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze XVIII emisji akcji, z kwoty 96 696 066 PLN do kwoty 102 611 449 PLN, tj. o kwotę 5 915 383 PLN.

Podwyższenie kapitału zakładowego zostało dokonane w drodze emisji 2 957 691 akcji XVIII emisji, które w całości objął Gothaer Finanzholding Aktiengesellschaft.

W dniu 20 grudnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Warszawie zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku kapitał zakładowy Spółki składał się z 51 305 724 nieuprzywilejowanych akcji imiennych o łącznej wartości nominalnej 102 611 449 PLN.

Tabela 28. Kapitał zakładowy

Kapitał zakładowy						
Seria akcji		Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji	Wartość serii wg wartości nominalnej (dane w PLN)	Data rejestracji kapitału
RAZEM				51 305 724	102 611 449	
1	I	imiennie	brak	5 100	10 200	1991-12-31
2	II	imiennie	brak	2 900	5 800	1993-05-13
3	III	imiennie	brak	12 000	24 000	1993-12-30
4	IV	imiennie	brak	25 000	50 000	1994-08-16
5	V	imiennie	brak	60 000	120 000	1996-03-26
6	VI	imiennie	brak	200 000	400 000	1997-11-20
7	VII	imiennie	brak	240 000	480 000	1997-12-11
8	VIII	imiennie	brak	300 000	600 000	1998-03-05
9	IX	imiennie	brak	155 000	310 000	1999-09-29
10	X	imiennie	brak	7 500 000	15 000 000	2003-05-23
11	XI	imiennie	brak	9 529 600	19 059 200	2003-05-23
12	XII	imiennie	brak	15 000 024	30 000 048	2003-05-23
13	XIII	imiennie	brak	3 428 572	6 857 144	2011-05-27
14	XIV	imiennie	brak	1 714 286	3 428 572	2012-10-03
15	XV	imiennie	brak	3 885 715	7 771 430	2012-12-28
16	XVI	imiennie	brak	3 428 572	6 857 144	2014-09-08
17	XVII	imiennie	brak	2 861 264	5 722 528	2015-11-23
18	XVIII	imiennie	brak	2 957 691	5 915 383	2016-12-20

W wyniku różnic pomiędzy cenami nominalnymi i emisyjnymi poszczególnych serii akcji, na dzień 31 grudnia 2016 roku, nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej wyniosła 54 285 187,12 PLN.

Ostatnim wykazywanym składnikiem środków własnych kategorii 1 jest rezerwa uzgodnieniowa. Stanowi ona nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami, pomniejszoną o wszystkie następujące elementy:

- kwotę wartości własnych akcji posiadanych przez Spółkę,
- przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia,
- pozycje podstawowych środków własnych.

Tabela 29. Rezerwa uzgodnieniowa

Rezerwa uzgodnieniowa	
Pozycja	31.12.2016
Rezerwa uzgodnieniowa	-63 261
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami (wynikająca z bilansu ekonomicznego)	93 635
Kapitał zakładowy i nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	156 896

Podstawowe środki własne kategorii 2

W dniu 29 grudnia 2015 roku Spółka otrzymała pożyczkę podporządkowaną w wysokości 13 500 tys. PLN.

W dniu 13 września 2016 roku Spółka otrzymała pożyczkę podporządkowaną w wysokości 21 500 tys. PLN.

Na dzień 21 listopada 2016 roku przypadał termin spłaty pożyczki w kwocie 15 000 tys. PLN. W dniu 18 listopada 2016 roku został podpisany aneks przedłużający termin spłaty pożyczki podporządkowanej o 10 lat, liczony od 21 listopada 2016 roku.

W związku z powyższym na dzień 31 grudnia 2016 roku Gothaer TU S.A. posiadało trzy pożyczki podporządkowane udzielone przez jednego akcjonariusza, tj. Gothaer Finanzholding Aktiengesellschaft. Łączna wartość nominalna pożyczek podporządkowanych wynosiła 50 000 tys. PLN. Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka zarachowała odsetki od powyższych pożyczek w kwocie 1 749 tys. PLN.

Tabela 30. Zobowiązania podporządkowane

Zobowiązania podporządkowane			
Pozycja	Pożyczka 1	Pożyczka 2	Pożyczka 3
Data otrzymania	2015-12-29	2016-09-13	2016-11-21
Data wymagalności	2025-12-29	2026-09-13	2026-11-21
Oprocentowanie	8,14%	8,33%	8,23%
Pozycja	31.12.2016	31.12.2016	31.12.2016
Wysokość pożyczki	13 500	21 500	15 000
Odsetki zarachowane	1 099	520	130

Wartość godziwa pożyczek podporządkowanych została ustalona na poziomie 49 945 tys. PLN. Spółka zaklasyfikowała wszystkie pożyczki do podstawowych środków własnych kategorii 2.

Podstawowe środki własne

Uwzględniając podział podstawowych środków własnych, zaprezentowany w niniejszym rozdziale, na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawiały się one następująco:

Tabela 31. Szczegółowy podział podstawowych środków własnych

Podstawowe środki własne	
Pozycja	31.12.2016
Podstawowe środki własne	143 580
Kategoria 1	
Kapitał zakładowy	102 611
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	54 285
Rezerwa uzgodnieniowa	-63 261
Kategoria 2	
Zobowiązania podporządkowane	49 945

W 2016 roku Gothaer TU S.A. nie posiadało podstawowych środków własnych, które podlegały przepisom przejściowym.

Średnioroczne stany środków własnych, liczone jako średnia z poszczególnych kwartałów, wyniosły odpowiednio:

- 126 881 tys. PLN w przypadku środków własnych dostępnych na pokrycie SCR,
- 126 881 tys. PLN w przypadku środków własnych dostępnych na pokrycie MCR.

Dopuszczone podstawowe środki własne na pokrycie SCR i MCR

W odniesieniu do zgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności dopuszczone kwoty pozycji należących do kategorii 1, 2 i 3 spełniają wszystkie następujące limity ilościowe:

- kwota pozycji należących do kategorii 1 stanowi co najmniej 50% SCR,
- suma dopuszczonych kwot pozycji należących do kategorii 2 i 3 nie przekracza 50% SCR,
- dopuszczona kwota pozycji należących do kategorii 3 stanowi mniej niż 15% SCR.

W odniesieniu do zgodności z minimalnym wymogiem kapitałowym dopuszczone kwoty pozycji kategorii 1 i 2 spełniają wszystkie następujące limity ilościowe:

- kwota pozycji należących do kategorii 1 stanowi co najmniej 80% MCR,
- dopuszczona kwota pozycji należących do kategorii 2 nie przekracza 20% MCR.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku kapitałowy wymóg wypłacalności wyniósł 110 575 tys. PLN. Zgodnie z zasadami opisanymi powyżej suma dopuszczonych kwot pozycji należących do kategorii 2 i 3 nie może przekroczyć 50% SCR. Środki własne zaliczone do kategorii 2 wyniosły 49 945 tys. PLN, co stanowi 45,2% SCR. W związku z powyższym zostały one w pełni dopuszczone do pokrycia SCR.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku minimalny wymóg kapitałowy wyniósł 49 759 tys. PLN. Spółka mogła wykorzystać dopuszczone kwoty pozycji należących do kategorii 2, których łączna wartość nie przekroczyła 20% MCR. Środki własne zaliczone do kategorii 2 wyniosły 49 945 tys. PLN, co stanowi 100,4% MCR. Ponieważ minimalny wymóg kapitałowy został w całości pokryty z dopuszczonych podstawowych środków własnych kategorii 1, dlatego Spółka nie skorzystała ze środków kategorii 2.

Tabela 32. Dopuszczone podstawowe środki własne na pokrycie SCR i MCR

Pozycja	Dopuszczone podstawowe środki własne na pokrycie:	
	kapitałowego wymogu wypłacalności	minimalnego wymogu kapitałowego
	31.12.2016	31.12.2016
Razem	143 580	103 587
Kategoria 1	93 635	93 635
Kategoria 2	49 945	9 952

E.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

W celu zachowania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa Spółki, konieczne jest zapewnienie nieprzerwanego spełniania wymogów kapitałowych. Realizacja tego zadania polega na posiadaniu przez Spółkę dopuszczonych podstawowych środków własnych w wysokości nie niższej niż SCR i dopuszczonych podstawowych środków własnych w wysokości nie niższej niż MCR.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku stosunek dopuszczonych podstawowych środków własnych do SCR wyniósł 130%, natomiast stosunek dopuszczonych podstawowych środków własnych do MCR wyniósł 208%.

Dane wykorzystane przez Spółkę do kalkulacji wymogów kapitałowych stanowią załącznik nr 9 – S.25.01.21 i załącznik nr 10 – S.28.01.01, do niniejszego dokumentu.

Tabela 33. Kapitałowy wymóg wypłacalności

	Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto
Ryzyko rynkowe	23 064
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	25 454
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	1 427
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	10 613
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	87 531
Dywersyfikacja	-35 010
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	0
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	113 079
Korekta w wyniku agregacji funduszy wyodrębnionych	0
Ryzyko operacyjne	19 349
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	0
Zdolność odroczonej podatków do pokrywania strat	-21 853
Wymóg kapitałowy zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	110 575
Ustanowione wymogi kapitałowe	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	110 575

Tabela 34. Minimalny wymóg kapitałowy

	Minimalny wymóg kapitałowy
Liniowy minimalny wymóg kapitałowy	60 601
Kapitałowy wymóg wypłacalności	110 575
Górny próg minimalnego wymogu kapitałowego	49 759
Dolny próg minimalnego wymogu kapitałowego	27 644
Łączny minimalny wymóg kapitałowy	49 759
Nieprzekraczalny dolny próg minimalnego wymogu kapitałowego	16 009
Minimalny wymóg kapitałowy	49 759

Szczegółowy opis dotyczący oczekiwanych zmian SCR i MCR Spółki w okresie planowania biznesowego został zaprezentowany w rozdziale C. Profil ryzyka.

E.3 Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiadała ekspozycji, wobec których konieczne byłoby zastosowanie ryzyka cen akcji opartego na duracji.

E.4 Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

Do obliczenia wymogów kapitałowych Gothaer TU S.A. wykorzystuje formułę standardową, w której rozpoznaje wszystkie moduły ryzyka wynikające z Dyrektywy Wypłacalność II. W kalkulacji wymogów kapitałowych Spółka nie stosuje uproszczeń, ani parametrów specyficznych.

E.5 Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka posiadała dopuszczone podstawowe środki własne na poziomach przewyższających wymogi kapitałowe i nie przewiduje problemów z pokryciem w okresie planistycznym, zarówno w scenariuszu bazowym, jak i alternatywnym.

E.6 Wszelkie inne informacje

Kapitał własny ze sprawozdania finansowego a nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami

Na potrzeby Wyłatalności II Spółka wprowadza do bilansu ekonomicznego korekty, które mają na celu zaprezentowanie wartości godziwej aktywów i zobowiązań (w tym rezerw techniczno-ubezpieczeniowych).

Na dzień 31 grudnia 2016 roku kapitał własny ze statutowego sprawozdania finansowego wyniósł 59 507 tys. PLN. Na potrzeby Wyłatalności II Spółka dokonała:

- przeszacowania aktywów i zobowiązań (innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) do wartości godziwej,
- obliczenia najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, a także najlepszego oszacowania udziału reasekuratorów w tych rezerwach,
- wyłączenia wybranych pozycji z bilansu ekonomicznego,
- ujęcia wpływu podatkowego będącego pochodną powyższych punktów.

Tabela 35. Różnica pomiędzy kapitałem własnym ze statutowego sprawozdania finansowego a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami

Pozycja	31.12.2016
Kapitał własny ze sprawozdania finansowego	59 507
Przeszacowanie do wartości godziwej / ujęcie w bilansie ekonomicznym	7 143
instrumenty finansowe	-57
środki trwałe	-1 008
należności pozabilansowe	1 389
regresy	6 819
Kalkulacja rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-10 480
najlepsze oszacowanie i margines ryzyka rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	156 783
najlepsze oszacowanie udziału reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	-167 263
Wyłączenia z bilansu ekonomicznego	-35 424
odroczone koszty akwizycji	-31 517
wartości niematerialne i prawne	-6 918
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	0
fundusz przewencyjny	151
pozostałych aktywów	-3 125
pozostałych zobowiązań	5 985
Korekta przyszłych składek i prowizji	79 289
przyszłe składki	-74 702
prowizje reasekuracyjne od przyszłych składek reasekuracyjnych	-1 547
prowizje od przyszłych składek	52 181
przyszłe składki reasekuracyjne	103 357
Wpływ dyskonta na długoterminowe należności i długoterminowe zobowiązania	1 605
Wpływ podatku	-8 005
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	93 635

Załączniki

do Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej
na dzień 31 grudnia 2016 roku i za rok obrotowy zakończony tego dnia
Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna

S.02.01.02

Pozycje bilansowe

		Wartość bilansowa wg Wypłacalność II
Aktywa		Co010
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	60 490
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050W	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	880
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	653 475
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	0
Akcje i udziały	R0100	3
Akcje i udziały – notowane	R0110	0
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	3
Dłużne papiery wartościowe	R0130	632 840
Obligacje państwowe	R0140	632 840
Obligacje korporacyjne	R0150	0
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	0
Instrumenty pochodne	R0190	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	20 632
Pozostałe lokaty	R0210	0
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	0
Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	R0270	389 351
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	273 302
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0290	273 224
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	78
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	116 049
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0
Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	116 049
Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0
Depozyty u cedentów	R0350	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	32 910
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	0
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	2 909
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	935
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	417
Aktywa ogółem	R0500	1 141 367

		Wartość bilansowa wg Wypłacalność II
Zobowiązania		Co010
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	644 788
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	621 912
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	604 773
Margines ryzyka	R0550	17 139
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	22 876
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	21 755
Margines ryzyka	R0590	1 121
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	123 174
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0
Margines ryzyka	R0640	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	123 174
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	122 824
Margines ryzyka	R0680	350
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeniowa z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	0
Margines ryzyka	R0720	0
Zobowiązania warunkowe	R0740	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	9 009
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	82
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	68 495
Instrumenty pochodne	R0790	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	2 782
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	135 104
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	14 353
Zobowiązania podporządkowane	R0850	49 945
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0860	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0870	49 945
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	0
Zobowiązania ogółem	R0900	1 047 732
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	93 635

S.05.01.02

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych

		Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami i innymi niż ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna)												Linie biznesowe w odniesieniu do: reasekuracja czynna nieproporcjonalna				Ogółem
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Ubezpieczenia zdrowotne	Pozostałe ubezpieczenia osobowe	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia majątkowe	Co200
		Co010	Co020	Co030	Co040	Co050	Co060	Co070	Co080	Co090	Co100	Co110	Co120	Co130	Co140	Co150	Co160	Co200
Składki przypisane																		
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	47 231	0	0	286 624	99 101	5 010	97 165	38 517	9 513	3 188	14 842	4 254					605 445
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0120	0	0	0	323	0	17	9 846	2 653	0	0	0	771					13 610
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0130													0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0140	346	0	0	221 592	2 375	113	14 303	5 836	4 495	0	7 621	1 742	0	0	0	0	258 423
Netto	R0200	46 885	0	0	65 355	96 726	4 914	92 708	35 334	5 018	3 188	7 221	3 283	0	0	0	0	360 632
Składki zarobione																		
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	46 202	0	0	272 853	113 561	4 715	92 254	36 558	12 462	3 062	15 365	4 365					601 397
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0220	0	0	0	353	0	21	8 225	1 589	0	0	0	701					10 889
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0230													0	0	0	1 643	1 643
Udział zakładu reasekuracji	R0240	479	0	0	211 439	2 375	138	14 523	5 656	6 555	0	7 950	1 766	0	0	0	1 643	252 524
Netto	R0300	45 723	0	0	61 767	111 186	4 598	85 956	32 491	5 907	3 062	7 415	3 300	0	0	0	0	361 405
Odszkodowania i świadczenia																		
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	16 229	0	0	271 887	88 367	2 581	41 880	14 941	10 198	125	5 765	-23					451 950
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0320	0	0	0	234	0	0	2 632	477	0	0	0	2					3 345
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0330													0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0340	42	0	0	251 316	105	1	7 764	-223	5 293	0	5 443	35	0	0	0	0	269 776
Netto	R0400	16 187	0	0	20 805	88 262	2 580	36 748	15 641	4 905	125	322	-56	0	0	0	0	185 519
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych																		
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0420	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0430	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty poniesione	R0550	26 761	0	0	87 555	40 288	1 989	44 239	18 224	1 745	3 497	10 398	1 229	0	0	0	0	235 925
Pozostałe koszty	R1200																	22 274
Koszty ogółem	R1300																	258 199

		Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązania z tytułu ubezpieczeń na życie						Zobowiązania z tytułu reasekuracji ubezpieczeń na życie		Ogółem
		Ubezpieczenia zdrowotne	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń na życie	
		Co210	Co220	Co230	Co240	Co250	Co260	Co270	Co280	
Składki przypisane										
Brutto	R1410	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1420	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Składki zarobione										
Brutto	R1510	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1520	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1600	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Odszkodowania i świadczenia										
Brutto	R1610	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1620	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1700	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych										
Brutto	R1710	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1720	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1800	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty poniesione	R1900	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe koszty	R2500									0
Koszty ogółem	R2600									0

S.05.02.01

Składki, odszkodowanie i świadczenia oraz koszty wg kraju								
		Kraj siedziby	Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) -Zobowiązania związane z ubezpieczeniami innymi niż na życie					Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
	R0010							
		C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140
Składki przypisane								
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	605 445						605 445
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0120	13 610						13 610
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0130	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R0140	258 423						258 423
Netto	R0200	360 632						360 632
Składki zarobione								
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	601 397						601 397
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0220	10 889						10 889
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0230	1 643						1 643
Udział zakładu reasekuracji	R0240	252 524						252 524
Netto	R0300	361 405						361 405
Odszkodowania i świadczenia								
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	451 950						451 950
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0320	3 345						3 345
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0330	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R0340	269 776						269 776
Netto	R0400	185 519						185 519
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieceniowych								
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0						0
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0420	0						0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0430	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R0440	0						0
Netto	R0500	0						0
Koszty poniesione	R0550	235 925						235 925
Pozostałe koszty	R1200							22 274
Koszty ogółem	R1300							258 199

		Kraj siedziby	Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) - Zobowiązania związane z ubezpieczeniami na życie					Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
	R1400							
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
Składki przypisane								
Brutto	R1410	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R1420	0						0
Netto	R1500	0						0
Składki zarobione								
Brutto	R1510	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R1520	0						0
Netto	R1600	0						0
Odszkodowania i świadczenia								
Brutto	R1610	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R1620	0						0
Netto	R1700	0						0
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieceniowych								
Brutto	R1710	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R1720	0						0
Netto	R1800	0						0
Koszty poniesione	R1900	0						0
Pozostałe koszty	R2500							0
Koszty ogółem	R2600							0

5.12.01.02

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie

		Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym				Pozostałe ubezpieczenia na życie			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja czynna	Ogółem (Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	Ubezpieczenia zdrowotne (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna)	Ogółem (Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie)
				Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami		Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami					Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami				
			C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080				C0090	C0100	C0150			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0	0			0			0	0	0	0			0	0	0	
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020	0	0			0			0	0	0	0			0	0	0	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka																		
Najlepsze oszacowanie																		
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	0		0	0		0	0	122 824	0	122 824		0	0	0	0	0	
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080	0		0	0		0	0	116 049	0	116 049		0	0	0	0	0	
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0090	0		0	0		0	0	6 775	0	6 775		0	0	0	0	0	
Margines ryzyka	R0100	0	0			0			350	0	350	0			0	0	0	
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych																		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110	0	0			0			0	0	0	0			0	0	0	
Najlepsze oszacowanie	R0120	0		0	0		0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	
Margines ryzyka	R0130	0	0			0			0	0	0	0			0	0	0	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0200	0	0			0			123 174	0	123 174	0			0	0	0	

5.17.01.02

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna												Reasekuracja czynna nieproporcjonalna				Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	C0180
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0050	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka																		
Najlepsze oszacowanie																		
Rezerwy składek																		
Brutto	R0060	10 948	0	0	105 318	44 270	893	21 231	7 414	12 779	174	5 325	-42	0	0	0	0	208 310
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0140	77	0	0	-21 143	0	0	726	607	5 688	0	3 384	14	0	0	0	0	-10 647
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy składek netto	R0150	10 871	0	0	126 461	44 270	893	20 505	6 807	7 091	174	1 941	-56	0	0	0	0	218 957
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia																		
Brutto	R0160	10 807	0	0	319 986	18 380	2 077	37 233	21 590	5 695	350	1 502	598	0	0	0	0	418 218
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0240	1	0	0	270 834	59	0	8 228	656	2 792	0	1 271	108	0	0	0	0	283 949
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy na odszkodowania i świadczenia	R0250	10 806	0	0	49 152	18 321	2 077	29 005	20 934	2 903	350	231	490	0	0	0	0	134 269
Łączna kwota najlepszego oszacowania brutto	R0260	21 755	0	0	425 304	62 650	2 970	58 464	29 004	18 474	524	6 827	556	0	0	0	0	626 528
Łączna kwota najlepszego oszacowania netto	R0270	21 677	0	0	175 613	62 591	2 970	49 510	27 741	9 994	524	2 172	434	0	0	0	0	353 226
Margines ryzyka	R0280	1 121	0	0	9 079	3 235	154	2 559	1 434	517	27	112	22	0	0	0	0	18 260
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych																		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0290	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0310	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem																		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – Ogółem	R0320	22 876	0	0	434 383	65 885	3 124	61 023	30 438	18 991	551	6 939	578	0	0	0	0	644 788
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0330	78	0	0	249 691	59	0	8 954	1 263	8 480	0	4 655	122	0	0	0	0	273 302
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0340	22 798	0	0	184 692	65 826	3 124	52 069	29 175	10 511	551	2 284	456	0	0	0	0	371 486

S.19.01.21

Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

Ogółem zobowiązania z tytułu działalności ubezpieczeniowej innej niż ubezpieczenia na życie

Rok szkody / rok zawarcia umowy Z0010 1 - Rok zająścia szkody

Wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto (na zasadzie niekumulatywnej)

(wartość bezwzględna)

Rok zmiany											
Rok	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110
Wcześniejsze lata	R0100										39 982
N-9	R0160	132 011	55 590	12 202	4 771	2 807	2 385	1 418	2 319	2 830	3 362
N-8	R0170	126 947	57 069	8 931	6 788	4 471	2 643	5 715	3 221	4 724	
N-7	R0180	147 672	69 954	12 570	6 884	7 969	4 833	3 341	2 450		
N-6	R0190	176 117	76 785	16 371	5 723	5 272	5 115	3 319			
N-5	R0200	144 747	58 870	8 968	6 532	4 328	4 023				
N-4	R0210	155 000	61 083	9 594	7 919	6 493					
N-3	R0220	156 689	62 511	8 361	6 571						
N-2	R0230	178 862	69 658	10 872							
N-1	R0240	213 001	82 369								
N	R0250	224 003									

Niezdykontowane najlepsze oszacowanie dla rezerwy na niewypłacone odszkodowanie i świadczenia brutto

(wartość bezwzględna)

Rok zmiany											
Rok	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +
	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0290	C0300
Wcześniejsze lata	R0100										41 648
N-9	R0160									6 370	
N-8	R0170								8 807		
N-7	R0180							12 688			
N-6	R0190						14 345				
N-5	R0200					16 548					
N-4	R0210				21 923						
N-3	R0220			32 532							
N-2	R0230		52 564								
N-1	R0240	84 192									
N	R0250	194 460									

	W bieżącym roku	Suma lat (skumulowana)
	C0170	C0180
R0100	39 982	39 982
R0160	3 362	219 695
R0170	4 724	220 509
R0180	2 450	255 673
R0190	3 319	288 702
R0200	4 023	227 468
R0210	6 493	240 089
R0220	6 571	234 132
R0230	10 872	259 392
R0240	82 369	295 370
R0250	224 003	224 003
Ogółem	388 168	2 505 015

	Koniec roku (dane zdyskontowane)
	C0360
R0100	37 286
R0160	5 754
R0170	7 918
R0180	11 260
R0190	12 606
R0200	14 149
R0210	18 676
R0220	26 984
R0230	43 182
R0240	68 964
R0250	171 440
Ogółem	418 219

S.22.01.21

Wpływ środków w zakresie gwarancji długoterminowych i środków przejściowych

		Kwota wraz ze środkami w zakresie gwarancji długoterminowych i środkami przejściowymi	Wpływ środka przejściowego dotyczącego rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	Wpływ środka przejściowego dotyczącego stóp procentowych	Wpływ korekty z tytułu zmiany przyjętej jako zero	Wpływ korekty dopasowującej przyjętej jako zero
		C0010	C0030	C0050	C0070	C0090
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	R0010	o	o	o	o	o
Podstawowe środki własne	R0020	o	o	o	o	o
Dopuszczone środki własne na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności	R0050	o	o	o	o	o
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0090	o	o	o	o	o
Dopuszczone środki własne na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego	R0100	o	o	o	o	o
Minimalny wymóg kapitałowy	R0110	o	o	o	o	o

S.23.01.01

		Ogółem	Kategoria 1 - nieograniczona	Kategoria 1 - ograniczona	Kategoria 2	Kategoria 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35						
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	102 611	102 611		o	
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	R0030	54 285	54 285		o	
Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040	o	o		o	
Podporządkowane fundusze udziałowe/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050	o		o	o	o
Fundusze nadwyżkowe	R0070	o	o			
Akcje uprzywilejowane	R0090	o		o	o	o
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	R0110	o		o	o	o
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	-63 261	-63 261			
Zobowiązania podporządkowane	R0140	49 945		o	49 945	o
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160	o				o
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180	o	o	o	o	o
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II						
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II	R0220	o				
Odliczenia						
Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych	R0230	o	o	o	o	
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	R0290	143 580	93 635	o	49 945	o
Uzupełniające środki własne						
Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300	o			o	
Nieopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310	o			o	
Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320	o			o	o
Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330	o			o	o
Akredytywy i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340	o			o	o
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350	o			o	o
Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360	o			o	o
Dodatkowe wkłady od członków – inne niż zgodne z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370	o			o	o
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390	o			o	o
Uzupełniające środki własne ogółem	R0400	o			o	o
Dostępne i dopuszczone środki własne						
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie SCR	R0500	143 580	93 635	o	49 945	o
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	R0510	143 580	93 635	o	49 945	
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	R0540	143 580	93 635	o	49 945	o
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	R0550	103 587	93 635	o	9 952	
SCR	R0580	110 575				
MCR	R0600	49 759				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620	130%				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640	208%				

		C0060
Rezerwa uzgodnieniowa		
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	93 635
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	o
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	o
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	156 896
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	o
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	-63 261
Oczekiwane zyski		
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	o
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	o
Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Ogółem	R0790	o

S.25.01.21

Kapitałowy wymóg wypłacalności - dla podmiotów stosujących formułę standardową		Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto	Parametry specyficzne dla zakładu	Uproszczenia
		C0110	C0080	C0090
Ryzyko rynkowe	R0010	23 064		brak
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0020	25 454		
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	R0030	1 427	brak	brak
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	10 613	brak	brak
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	87 531	brak	brak
Dywersyfikacja	R0060	-35 010		
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0		
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	113 079		

Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności		C0100
Ryzyko operacyjne	R0130	19 349
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140	0
Zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat	R0150	-21 853
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	110 575
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	110 575
Inne informacje na temat SCR		
Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji	R0400	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	0

S.28.01.01

Minimalny wymóg kapitałowy - działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie					
				C0010	
MCRNL Wynik				R0010	60 459
				Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej)
				C0020	C0030
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	21 677		46 885	
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030	0		0	
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040	0		0	
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050	175 613		65 355	
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060	62 591		96 726	
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070	2 970		7 058	
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna tych ubezpieczeń	R0080	49 510		92 708	
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090	27 741		33 918	
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń i reasekuracja proporcjonalna	R0100	9 994		5 018	
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110	524		3 188	
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120	2 172		7 221	
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130	434		2 556	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140	0		0	
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150	0		0	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160	0		0	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170	0		0	

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie				C0040	
MCRL Wynik				R0200	142
				Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowej łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych)	Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))
				C0050	C0060
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210	0			
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe	R0220	0			
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230	0			
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240	6 775			
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250			0	

Ogólne obliczenie MCR			C0070
Liniowy MCR	R0300	60 601	
SCR	R0310	110 575	
Górny próg MCR	R0320	49 759	
Dolny próg MCR	R0330	27 644	
Łączny MCR	R0340	49 759	
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	R0350	16 009	
			C0070
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	49 759	